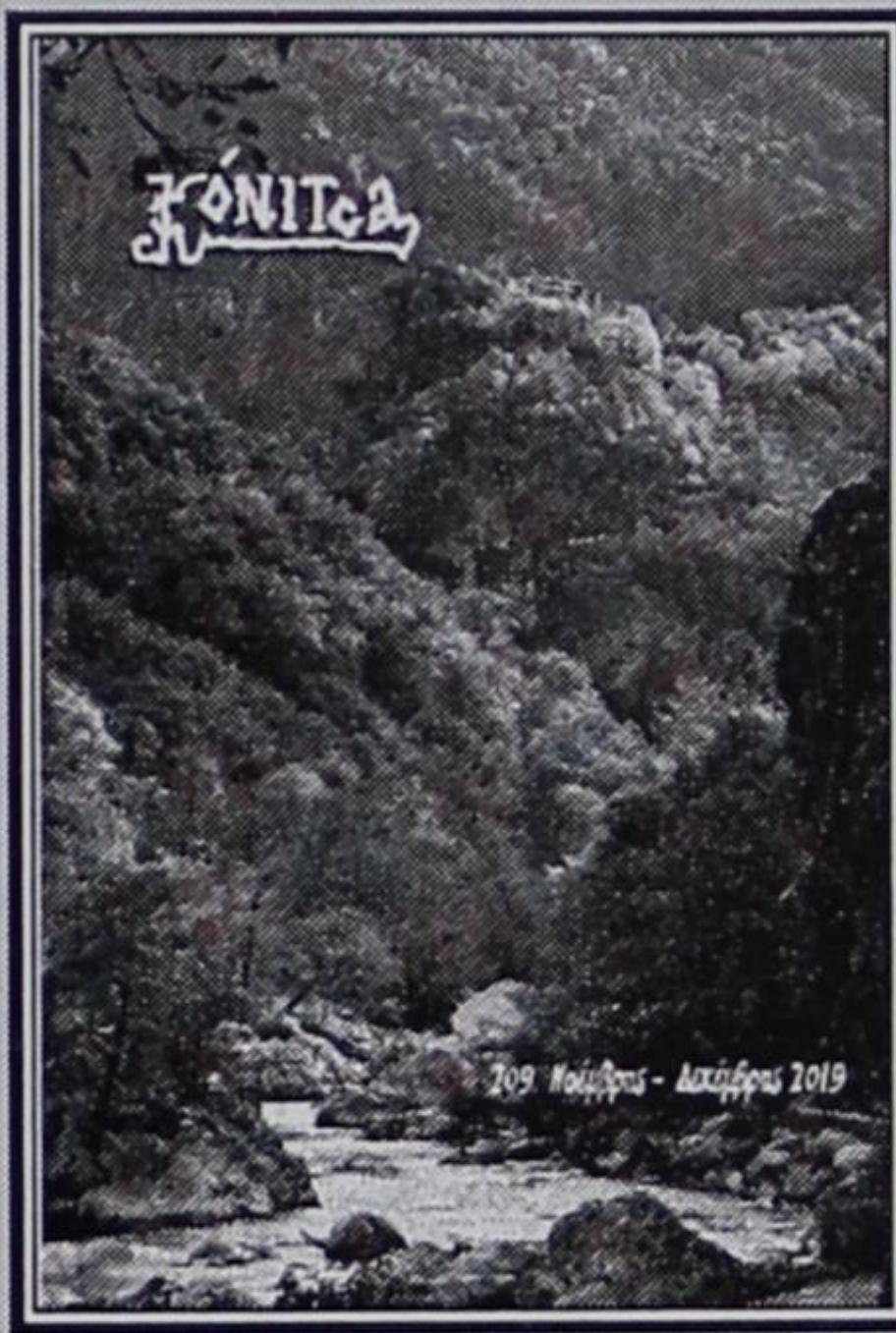

KÓNITGA

209. Νοέμβρης - Δεκέμβρης 2019

209. Νοέμβρης-Δεκέμβρης 2019

(Φωτ εξωφ.: Π.Σ.Τ.

(Μοναστήρι "Στομίου" Κόνιτσα)

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

«Σύλλογος Φίλων Περιοδικού
ΚΟΝΙΤΣΑ»

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. - fax. 26550 22212

Κιν. 6979138737

periodiko-konitsa@hotmail.com

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας

Τουφίδης Σωτήρης

Τσιάγκης Ίκαρος

Επίστια συνδρομή:

Εσωτερικού 15 Ευρώ,

Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές

στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

ή

Τρ. Πειραιώς: 6302-010076-607

IBAN: GR 32 0171 3020 0063 0201 0076 607

Κόνιτσα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 209 Νοέμβρης - Δεκέμβρης 2019 • Euro 3

Π ε ρ i ε χ ó μ ε ν α

Σελ.	
337	Εριφίλειο Έπαθλο, Σ.Τ.
339	Αναμνήσεις Αγ. Παΐσιου, Χ. Γκούτου
343	Η περιώνυμη πέτρινη γέφυρα Κόνιτσας, Θ. Ζιώγας
348	Κειμηλιοθήκης συνέχεια, Η. Ανδρέου
349	Παρουσίαση εντοπίων Ευεργετών, Η. Ανδρέου
353	Η ληστοσυμμορία Φορφόλια, Ν. Φασούλη
359	Άκου παιδί μου, το παραμύθι, Δ. Δημητριάδη
361	Χριστούγεννα, Σωκ. Οικονόμου
363	Μια καρδιά που χτυπά, Γ. Μαυρογιάννη
366	Κάπνισμα και υγεία, Χ. Μπουντούλα
369	Το μοσχάρι της Μήτραινας, Σ. Τουφίδη
371	Τα σχολεία της Κόνιτσας (1873-1877), Χ. Γκούτου
373	Μετά από δύο αιώνες, Αγ. Πολίτη
374	Οι πρωτιές κι εμείς, Στ. Παρασκευόπουλου
375	Εύθυμα και ... σοβαρά, Μ. Σπηλιόπουλου
377	Από το Δήμο
383	Δημ. Βιβλιοθήκη Κόνιτσας
385	Εκδήλωση στη Μολυβδοσκέπαστη, Σ.Τ.
386	Τριάκοντα ημερών αιχμαλωσία, Ν. Βεκιάρη
389	Αθλητικά νέα
391	Σχόλια - Ειδήσεις - Κοινωνικά

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ

Γαριβάλδη 10,
45221 Ιωάννινα
τηλ. 26510 77358
e_theodo@otenet.gr

ΕΡΙΦΙΛΕΙΟ ΕΠΑΘΛΟ

Αρκετά καθυστερημένα αλλά για 22^η χρονιά δόθηκε και φέτος, στις 27 Δεκεμβρίου 2019 στις 12.00 μ., στην αίθουσα τελετών του Δημαρχείου Κόνιτσας, το "ΕΡΙΦΙΛΕΙΟ ΕΠΑΘΛΟ". Για το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020 το εν λόγω έπαθλο απενεμήθη -μετά από την ομόφωνη γνώμη της καθιερωμένης 3-μελούς Επιτροπής- στη φοιτήτρια ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΛΤΣΟΥΝΗ του Δημητρίου και της Ελευθερίας, που συγκέντρωσε τον μεγαλύτερο αριθμό μορίων εισαγωγής σε Πανεπιστήμιο της Ελληνικής Επικράτειας (16.802 μόρια) και εισήχθη στην Ανωτάτη Σχολή Βιολογικών Εφαρμογών & Τεχνολογιών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με σειρά επιτυχίας 69 Το Έπαθλο επέδωσε, στην μνήμη της μητέρας του Εριφίλης Οικονομίδου - Κουσίου, ο Δρ. Πολιτικός Μηχανικός Δημήτριος Κων. Κουσίος, που συνοδεύεται και από μία επιταχή χιλίων ευρώ.

Στην τελετή απονομής παρέστησαν ο νεο-εκλεγείς Δήμαρχος Κόνιτσας Νίκ. Εξάρχου -ο οποίος ευγενικά ανέθεσε την

απονομή στον παριστάμενο στην Κόνιτσα υφυπουργό Οικονομικών κ. Οικονόμου, η Λυκειάρχης του ΓΕΛ Κόνιτσας και Ειρήνη Γιαννίτση - η οποία με αξιοσημείωτη ομιλία επαίνεσε τις διαρκείς προσπάθειες της τιμηθείσης μαθήτριάς της - οι γονείς αλλά και ο ευτυχής παππούς της νέας φοιτήτριας, και άλλοι φίλοι και γνωστοί. Στη συνέχεια ο Δήμαρχος παρέθεσε, στο γραφείο του, μία μικρή αλλά πολύ φιλική δεξίωση των παρισταμένων στην εκδήλωση, όπου όλοι συνεχάρησαν την φοιτήτρια πλέον Ελευθερία και της ευχήθηκαν κάθε Επιτυχία και μια Επιτυχημένη Σταδιοδρομία.

Αυτή η οικονομική ενίσχυση που προσφέρεται από τον κ. Κούσιο τόσα χρόνια, είναι πολύτιμη για τον φοιτητή ή τη φοιτήτρια στο ξεκίνημα των σπουδών τους προπαντός σήμερα που οι γονείς τους δυσκολεύονται οικονομικά.

Το παράδειγμα του κ. Κούσιου ας το μιμηθούν και άλλοι συμπατριώτες μας που έχουν οικονομική άνεση.

Η αλληλεγγύη προς τους πιο αδύνατους είναι θεάρετση πράξη και αν κάποιος διαθέτει ένα χρηματικό ποσό από το περίσσευμά του, ας το διοχετεύει σε αγαθοεργούς σκοπούς, αντί να το φυλακίζει στα χρηματοκιβώτια των ελβετικών τραπεζών. Εμείς οι Ηπειρώτες έχουμε μεγάλη παράδοση σ' αυτό...

Σ.Τ.

Ο Άι Βασίλης μοιράζει δώρα στην Πλατεία

Φωτ. Π. Τσιγκούλης

Χορός στην πλατεία από μικρούς και μεγάλους όταν μοίραζαν τα δώρα

Φωτ. Π. Τσιγκούλης

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΪΣΙΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ

Χαρίλαος Γκούτος

Στὸ βιβλίο «Γέροντος Παϊσίου Ἅγιορείτου, Λόγοι» (ἔκδοση: Ἱερὸν Ἡσυχαστήριον «Ἐνάγγελιστῆς Ἰωάννης ὁ Θεολόγος», Σουρωτή Θεσ/νίκης, τ. Α-ΣΤ, 1999-2012), περιέχονται καὶ κάμποσες ἀναμνήσεις τοῦ Ἅγίου Παϊσίου (1924-94), ἀπὸ τὴν ζωὴν του στὴν Κόνιτσα. Μερικὲς ἀπ’ αὐτὲς ἀναδημοσιεύονται ἐδῶ (βλ. καὶ ἄλλες στὰ τεύχη 201 καὶ 203 τῆς “Κόνιτσας”), δπως διατυπώθηκαν προφορικῶς ἀπὸ τὸν ἕδιο ἐξ ἀφορμῆς θεολογικῶν συζητήσεών του μὲ μοναχὲς τοῦ προαναφερθέντος Ἡσυχαστηρίου, οἱ ὅποιες τὸν εἶχαν πνευματικὸ πατέρα τους καὶ κατέγραψαν ἡ μαγνητοφώνησαν τὰ λόγια του.

Παλιὰ καὶ αὐτοὶ ποὺ ἔλεγαν ὅτι εἶναι ἄπιστοι εἶχαν μέσα του Θεό. Θυμᾶμαι, τὴν ἐποχὴν ποὺ ἦταν οἱ Ἰταλοὶ στὴν Κόνιτσα, πῆρε φωτιὰ τὸ δάσος καὶ διαδόθηκε ὅτι τὴν εἶχαν βάλει οἱ Ἰταλοί, γιὰ νὰ πᾶνε οἱ Κονιτσιῶτες νὰ τὴν σβήσουν καὶ νὰ τοὺς συλλάβουν. Ὄταν τὸ ἄκουσαν αὐτὸ οἱ Κονιτσιῶτες, σκορπίστηκαν καὶ ἀφησαν τὸ δάσος νὰ καίγεται. Οἱ Ἰταλοὶ πῆγαν καὶ βρῆκαν τὸν πρόεδρο, ὁ ὅποιος ἦταν ἄπιστος, καὶ τοῦ εἶπαν: «Ποὺ εἶναι οἱ ἄνθρωποι;». «Στὶς δουλειές τους», ἀπάντησε ἐκεῖνος. «Καὶ γιατὶ δὲν πῆγαν νὰ σβήσουν τὴν φωτιά;», τὸν ρώτησαν. «Ἄ, ἐμεῖς σ’ αὐτὲς τὶς περιπτώσεις, τοὺς λέει, ἔχουμε τὸν Ἅγιο Νικόλαο» (ἡ Μητρόπολη τῆς Κόνιτσας τιμᾶται στὴν μνήμη τοῦ Ἅγίου Νικολάου). Ἐκείνη τὴν στιγμή, ἐνῷ προηγουμένως δὲν ὑπῆρχε κανένα σύννεφο στὸν οὐρανό, μαζεύτηκαν σύννεφα καὶ ἀρχισε νὰ βρέχῃ καταρρακτωδῶς. Ὄταν εἶδαν τὸ θαῦμα αὐτὸ οἱ Ἰταλοί, φοβήθηκαν (τ. ΣΤ' σελ. 113).

- Τὸ πατριωτικὸ τραγούδι ξυπνάει τὴν ἀγάπη γιὰ τὴν πατρίδα, τονώνει τὸν ἡρωισμό, ἐμψυχώνει καὶ ἀναστατώνει. Στὴν Γερμανικὴ Κατοχὴ ἔνας τυφλὸς μὲ μιὰ φλογέρα ξέρετε πόσους ξεσήκωσε; Πόσο γλυκὰ καὶ μὲ τί καημὸ ἔπαιζε ὁ καημένος τὸ “Ἐχε γειά, καημένε κόσμε”! Πονοῦσε γιὰ τὸ ἔθνος καὶ ὁ πόνος του ἔβγαινε ἀπὸ τὴν φλογέρα! Ἀπλωνε τὸ καπέλο του καὶ ἔλεγε: “Ρίξτε στὸν τυφλό”. Οἱ Γερμανοὶ ἔλεγαν “τυφλὸς εἶναι” καὶ τὸν ἀφηναν ἐλεύθερο, τοῦ ἔρριχναν καὶ χρήματα! Αὐτὸς ὅμως ἔκανε... ίεραποστολή (ΣΤ' 225).

Στὴν Κατοχὴ, τὸ 1941, ἐπεὶ οἱ Γερμανοὶ ἔμπαιναν στὰ χωριά, ἔβαζαν φωτιὲς καὶ σκότωναν, εἶχαμε φύγει ἀπὸ τὴν Κόνιτσα καὶ εἶχαμε ἀνεβῆ στὸ βουνό. Τὴν ἡμέρα ποὺ οἱ Γερμανοὶ μπῆκαν στὴν Κόνιτσα, τὰ δύο ἀδέρφια μου εἶχαν πάει νωρὶς τὸ πρωί κάτω στὸν κάμπο, στὸ χωράφι ποὺ εἶχαμε καλαμπόκια, νὰ σκαλίσουν. Μόλις ἄκουσα ὅτι ἔφθασαν οἱ Γερμανοί, λέω στὴν μητέρα μου: “Θὰ πάω στὸ χωράφι νὰ τοὺς εἰδοποιήσω”. Ἐκείνη δὲν μ’ ἀφῆνε, γιατὶ δλοι τῆς ἔλεγαν: “Οἱ ἄλλοι ἔτσι κι ἄλλιῶς εἶναι χαμένοι. Μὴν τὸ ἀφήνης κι αὐτὸ νὰ πάη, γιατὶ θὰ χαθῆ κι αὐτό”. Ποὺ νὰ ἀκούσω ἐγώ! Φοράω τὰ ἄρβυλα καὶ τρέχω κάτω στὸν κάμπο. Ἀπὸ τὴν βία μου ὅμως δὲν τὰ ἔδεσα καλὰ καὶ καθώς περνοῦσα μέσα ἀπὸ ἓνα ποτισμένο χωράφι, κόλλησαν τα ἄρβυλα στὴν λάσπη. Τὰ ἀφήνω καὶ τρέχω ξυπόλυτος μέσα ἀπὸ τὴν ποταμιὰ ποὺ ἦταν γεμάτη τριβόλια. Περίπου μία ὥρα,

καλοκαίρι μέσα στήν ζέστη, ἔτρεχα ξυπόλυτος πάνω στα τριβόλια, ἀλλὰ οὔτε κάν καταλάβαινα πόνο. Φθάνω στὸ χωράφι μας, πάω κοντά στὰ ἀδέλφια μου ἐκεῖ ποὺ σκάλιζαν. “Ἡρθαν οἱ Γερμανοί, τοὺς λέω, πᾶμε νὰ κρυφτοῦμε”. Ὁπότε βλέπουμε τοὺς Γερμανοὺς νὰ ἔρχονται μὲ τὰ ὅπλα. “Συνεχίστε, τοὺς λέω, νὰ σκαλίζετε μὲ τὶς τσάπες κι ἐγὼ θὰ κάνω πώς ἀραιώνω τὰ καλαμπόκια καὶ ξεβοτανίζω”. Πέραν λοιπὸν οἱ Γερμανοὶ καὶ δὲν μᾶς πείραξαν δὲν μᾶς εἶπαν τίποτε. “Υστερα εἴδα ὅτι τὰ πόδια μου ἀπὸ τὰ τριβόλια εἶχαν γίνει ὅλο πληγες, μέχρι τότε δὲν εἶχα καταλάβει τίποτε. Ἐκεῖνο τὸ τρέξιμο εἶχε χαρά! Εἶχε τὴν χαρὰ τῆς θυσίας. Νὰ ἄφηνα τὰ ἀδέλφια μου; Ἄν δὲν ἔτρεχα καὶ πάθαιναν κάτι, μετὰ θὰ ἥταν γιὰ μένα βάσανο (Ε 46).

- Θυμᾶμαι, στὴν Κατοχή, ἥταν στὴν γειτονιά μας ἓνα παιδάκι ὄρφανὸ ποὺ εἶχε μείνει τελείως μόνο του. “Ἐνας φτωχὸς οἰκογενειάρχης, μὲ δέκα παιδιά, τὸ λυπήθηκε, τὸ πῆρε στὸ σπίτι του καὶ τὸ μεγάλωσε καὶ αὐτὸ μαζὶ μὲ τὰ δικά του παιδιά. Καὶ ξέρετε ἔπειτα τί εὐλογίες εἶχε ἀπὸ τὸν Θεό! Θὰ τὸν ἄφηνε ὁ Θεὸς ἀβοήθητο μὲ τέτοιο φιλότιμο ποὺ εἶχε; (Δ 74).

- “Ο, τι κακὸ κι ἂν μοῦ κάνῃ ὁ ἄλλος, τὸ ξεχνῶ, ρίχνω τὸ παλιὸ κατάστιχο μέσα στὴν φωτιὰ τῆς ἀγάπης καὶ καίγεται. Τότε μὲ τὸν ἀνταρτοπόλεμο, τὸ 1944, μιὰ μέρα εἶχαν ἔρθει στὸ χωριό μας ἀντάρτες. ”Ἐκανε πολὺ κρύο. Εἶπα: “Τί θὰ ἔχουν νὰ φᾶνε; Θᾶναι νηστικοί. Ἄς τοὺς πάω λίγο ψωμί”. “Οταν τοὺς τὸ πῆγα μὲ πέρασαν γιὰ ὑποπτο. Οὕτε κάν σκέφθηκα ὅτι στὰ βουνὰ κυνηγοῦσαν τὰ ἀδέρφια μου. Τί εἶπε ὁ Χριστός; “Ν’ ἀγαπᾶτε τοὺς ἔχθρούς σας καὶ νὰ κάνετε καλὸ σ’ αὐτοὺς ποὺ σᾶς μισοῦν” (Ε 224).

- “Ἔχω δεῖ ἀνθρώπους πού, ἐνῶ ἔχουν κάνει ἐγκλήματα, τὰ λένε μὲ τέτοιον τρόπο, ποὺ σοῦ τὰ παρουσιάζουν σὰν κατορθώματα. Γιατί, ἂν ἀναπτύξῃ κανεὶς λανθασμένη συνείδηση, αὐτὸ δὲν εἶναι ἀπλῶς πώρωση, ἀλλὰ κάτι παραπάνω ἀπὸ πώρωση. ”Οταν Ἡμουν στὴ Μονὴ Στομίου, στὴν Κόνιτσα, ἥρθε ἓνας καὶ μοῦ λέει: “Θέλω νὰ ἔξομολογηθῶ”. “Δεν εἶμαι ἱερεύς”, τοῦ λέω. “Οχι, θέλω νὰ τὰ πῶ σ’ ἐσένα”, μοῦ λέει. Ἡταν ἐκεῖ καὶ μερικὲς γυναῖκες ποὺ εἶχαν ἀνεβῆ νὰ προσκυνήσουν. “Καλύτερα νὰ φύγετε τώρα”, τὶς λέω. “Οχι τὶς λέει αὐτός, δὲν πειράζει καθῆστε”. Καὶ ἄρχισε νὰ διηγῆται τι ἔκανε στὰ νιάτα του: “Οταν ἥμουν νέος, εἶχα πάει νὰ μάθω τσαγκάρης, ἀλλὰ ὅλο νύσταζα, γιατὶ τὴν νύχτα πήγαινα μὲ μιὰ σπεῖρα καὶ ἔκλεβα. Στὴν περιοχή μας ἥταν ἓνας τσαούσης καὶ μᾶς ἔλεγε: “Πάτε νὰ κλέψετε. Ἐγὼ θέλω δύο κριάρια. Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα ἐσεῖς κλέψτε ὅ,τι θέλετε”. Πηγαίναμε λοιπὸν στὰ σπίτια τῶν Χριστιανῶν, ἄφηνα τὴν κάπα κάτω, ἔδινα μιὰ στὰ σκυλιά, στὴν μασέλα, μὲ μιὰ βέργα ἀπὸ κρανιά ποὺ εἶχα μαζί μου, καὶ μπαίναμε μέσα. Κλέβαμε δύο κριάρια καὶ δύσα ἀρνιὰ μπορούσαμε. Δίναμε τὰ κριάρια στὸν τσαούση καὶ κρύβαμε τὰ ἀρνιὰ στὸν στάβλο μας. Ο τσαούσης μᾶς ἔκλεινε ἀμέσως στὴν φυλακή. Τὰ ἀφεντικὰ ποὺ μᾶς εἶχαν δεῖ νὰ κλέβουμε, πήγαιναν τὸ πρωὶ στὴν ἀστυνομία καὶ ἔλεγαν: “Ο τάδε καὶ ὁ τάδε μᾶς ἔκλεψαν”. “Ο τάδε καὶ ὁ τάδε; Μά αὐτοὶ εἶναι στὴν φυλακή. Γιατί τοὺς συκοφαντῆσατε”; Δῶσ’ του ξύλο... Μιά φορὰ πήγαμε σὲ ἓνα κοπάδι ποὺ τὸ φύλαγε ἓνα βλαχάκι ψηλὸ μέχρι ἐκεῖ ἐπάνω μὲ τὸν πατέρα του. “Τώρα πῶς θὰ μποῦμε στὸ κοπάδι; Θὰ μᾶς πετάξουν σὰν τὰ σπιρτόξυλα”, μοῦ λένε οἱ

ἄλλοι. Παίρνω τότε τὸν γκρά, σημαδεύω τὸ βλαχάκι καὶ μπάμ σωριάζεται κάτω. Δένω καὶ τὸν πατέρα του σὲ μιὰ γκορτσιά... Πήραμε, πήραμε... ”. Καὶ τὰ ἔλεγε ὅλα αὐτὰ σὰν κατορθώματα καὶ γελοῦσε! Ποῦ ὁδηγεῖ ἡ λανθασμένη συνείδηση! (Γ 130).

- “Οταν ἥμουν στὴν Μονὴ Στομίου εἶχα μάθει γιὰ ἔναν γέρο τσομπάνο ὅτι ἦταν τελείως ἐγκαταλελειμμένος. Δὲν εἶχε κάνει οἰκογένεια καὶ γύριζε ἐδῶ κι ἐκεῖ. Τελικὰ τὸν συμμάζεψε ἔνας ἄλλος τσομπάνος καὶ τὸν ἔβαλε σὲ μιὰ καλύβα, ὅπου εἶχε τὰ κλαδιὰ γιὰ τὶς κατσίκες. Δὲν τὸν ἄφηνε νὰ ἀνάβῃ οὔτε φωτιά, γιὰ νὰ ζεσταθῆ, γιατὶ φοβόταν μὴν πιάσουν φωτιὰ τὰ κλαδιά. Ἐκεῖ μέσα στὸ κρύο, σὲ μιὰ γωνιὰ εἶχε δύο σανίδες γιὰ κρεββάτι κι ἔνα στρῶμα. “Οταν τὸ ἔμαθα, πῆγα νὰ τὸν δῶ. Ἡταν χάλια. Εἶπα μετὰ σὲ μιὰ φτωχὴ γυναίκα: “Πόσα θέλεις, γιὰ νὰ τὸν πλένεις λίγο;” “Τίποτε, μου λέει, μόνον τὸ σαπούνι νὰ μοῦ δίνεις”. Μιὰ μέρα ποὺ εἶχα πάει, ἦταν μεσημέρι καὶ ἔτρωγε. Μόλις τέλειωσε τὸ φαγητό, μὲ κοιτάζει, γυρίζει τὸ πιάτο ἀνάποδα καὶ λέει μιὰ μιὰ ἵκανοποίηση: “Αὐτὸ θὰ πῆ μυαλό καλόγερε! Ἐχει σκυλιά, γατιά ἐδῶ”. Δηλαδὴ τὸ ὅτι γύρισε ἀνάποδα τὸ πιάτο, γιὰ νὰ μὴν τὸ γλείφουν τὰ γατιὰ καὶ τὰ σκυλιά, τὸ θεώρησε κατόρθωμα. Λὲς καὶ ἀνέβηκε στὸ διάστημα. Νά, ύπερηφάνεια! (Ε 62).

- “Οταν μάθαινα μαραγκός τὸ ἀφεντικὸ εἶχε πάρει καὶ ἔνα ἄλλο παιδὶ γιὰ βοηθὸ ποὺ ἦταν μεγαλύτερο ἀπὸ μένα καὶ πιὸ γεμάτο, ἄλλὰ ἦταν τεμπέλικο. Μᾶς ἔδινε δουλειὰ τὸ ἀφεντικὸ καὶ ἐκεῖνο καθόταν. “Τί; ἐγὼ θὰ κάνω πλούσιο τὸν μάστορα;”, ἔλεγε καὶ δὲν ἔκανε τίποτε! “Βρέ, κοίταξε, τοῦ ἔλεγα, ἂν θέλης νὰ μάθης τὴν τέχνη, δούλεψε!” Τίποτε ἐκεῖνο! Ὁπότε ἔβγαζα καὶ τὴν δική του τὴν δουλειά (...). Μποροῦσα νὰ πῶ: “Ἐβγαλα τὴν δουλειά μου, εῖμαι ἐντάξει” καὶ νὰρθῆ τὸ ἀφεντικὸ νὰ τοῦ πῆ: “Τί ἔκανες ἐσύ; Πῶς αὐτὸς ποὺ εἶναι καὶ πιὸ ἀδύνατος ἀπὸ σένα ἔβγαλε τόση δουλειά;”. Ἄν τὸν μάλωνε, δὲν θὰ στενοχωριόμουν; Νὰ καμάρωνα ποὺ θὰ ἔπαιρνα ἐγὼ ἔναν ἔπαινο καὶ ἐκεῖνος ἔνα μάλωμα; αὐτὸ ἐμένα θὰ μὲ βοηθοῦσε; Καὶ τελικὰ ἀδίκησε τὸν ἑαυτό του, γιατὶ δὲν ἔμαθε τὴν τέχνη καὶ μετὰ δούλευε μὲ τὸν κασμᾶ. Ο φιλότιμο ἄνθρωπος, ὅπου κι ἂν βρεθῆ, θὰ κάνη προκοπή, γιατὶ θὰ ἐργασθῆ φιλότιμα (Ε 259).

- “Οταν ἥμουν στὴν Μονὴ Στομίου, εἶχα δεῖ στὴν Κόνιτσα μιὰ γυναίκα ποὺ ἔλαμπε τὸ πρόσωπό της. Ἡταν μητέρα πέντε παιδιῶν. Μετὰ θυμήθηκα ποιὰ ἦταν. Ο ἄνδρας της ἦταν μαραγκός καὶ ἔπαιρνε πολλὲς φορὲς δουλειὲς μαζί μὲ τὸν μάστορά μου. Μιὰ κουβέντα νὰ τοῦ ἔλεγαν οἱ νοικοκυραῖοι, λ.χ. “μαστροΓιάννη, μήπως αὐτὸ νὰ τὸ κάνουμε ἔτσι;”, γινόταν θηρίο. “Εμένα θὰ μοῦ κάνης τὸν δάσκαλο;”, τοὺς ἔλεγε. “Ἐσπαζε τὰ ἔργαλεῖα του, τὰ πετοῦσε καὶ ἔφευγε. Ἀφοῦ παρατοῦσε τὴν δουλειά του καὶ τὰ ἔσπαζε ὅλα σὲ ξένα σπίτια, καταλαβαίνεις στὸ σπίτι του τί ἔκανε! Αὐτὴ λοιπὸν ἦταν τοῦ μαστρο-Γιάννη ἡ γυναίκα. Μὲ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο δὲν μποροῦσες μία μέρα νὰ καθήσεις, καὶ αὐτὴ χρόνια ζοῦσε μαζί του. Κάθε μέρα περνοῦσε μαρτύριο, καὶ ὅμως ὅλα τὰ ἀντιμετώπιζε μὲ πολλὴ καλωσύνη καὶ ἔκανε ύπομονή (...).

Οὕτε τὸν κατηγοροῦσε καθόλου! Γι’ αὐτὸ ὁ Θεός τὴν χαρίτωσε καὶ ἔλαμπε τὸ πρόσωπό της. Μεγάλωσε καὶ τὰ πέντε παιδιά της καὶ ἔγιναν πολὺ καλὰ παιδιά (Δ 49).

- Μιὰ φορὰ στὴν Μονὴ Στομίου εἶχα πάρει ἔνα παιδί, γιὰ νὰ τὸ βοηθήσω, νὰ τοῦ μάθω καὶ τὴν τέχνη τοῦ μαραγκοῦ. Τοῦ φερόμουν μὲ πολλὴ καλωσύνη, τὸν εἶχα σὰν ἀδελφό. "Εβλεπα ὅμως μερικὰ πράγματα ποὺ δὲν μὲ ἀνέπαυαν. Μιὰ φορὰ τὸν ρωτάω: "Τί ὥρα εἶναι;" . "Μὲ τὰ μυλά τὰ δικά σου πάει τὸ ρολόι!", μοῦ λέει. "Ε, τότε εἶπα: "Δὲν συμφέρει νὰ συνεχίσω ἔτσι. Θὰ συμμαζέψω σιγά-σιγά "τα μυαλά μου", γιατί δὲν ωφελεῖται". Κανονικὰ αὐτός, ἂν ἦταν φιλότιμος, ἔτσι ὅπως τοῦ φερόμουν, ἔπρεπε νὰ διαλυθῇ. Άλλὰ εἶδα ὅτι δὲν μὲ χωροῦσε, δὲν μὲ καταλάβαινε. "Υστερα μόνος του ἔφυγε, δὲν τὸν ἔδιωξα. Βλέπεις, ἡ ἀνοχή, ἡ ἀγάπη κάνουν τὸν ἀναιδῆ καὶ τὸν φιλότιμο πιὸ φιλότιμο (Γ 287).

- Ό πατέρας μου ἦταν αὐστηρός. "Οταν κάναμε σὰν παιδιὰ καμιὰ ἀταξία, μᾶς ἔδινε σκαμπύλια. Ἐγὼ πονοῦσα λίγο ἀπὸ τὸ ξύλο, μαζευόμουν, ὅταν ὅμως περνοῦσε ὁ πόνος, ξεχνοῦσα καὶ τὸν πόνο καὶ τὶς συμβουλές του. Ὁχι ὅτι δὲν μὲ ἀγαποῦσε ὁ πατέρας μου, ἀπὸ ἀγάπη μὲ ἔδερνε. Μιά φορά, θυμᾶμαι -τριῶν χρονῶν ἥμουν-, ποὺ μοῦ ἔδωσε ὁ πατέρας ἔνα σκαμπύλι, μὲ τίναξε πέρα!: Τί εἶχε γίνει; Δίπλα ἀπὸ τὸ σπίτι μας ἦταν ἔνα σπίτι ἐγκαταλειμμένο. Οἱ ίδιοκτῆτες εἶχαν φύγει στὴν Ἀμερικὴ καὶ εἶχε ρημάξει. Στὴν αὐλὴ εἶχε μιὰ συκιὰ ποὺ τὰ κλαδιά της ἔβγαιναν στὸν δρόμο. Ἡταν καλοκαίρι καὶ ἦταν γεμάτη σῦκα. Ἐκεῖ ποὺ ἔπαιζα μὲ ἄλλα παιδιά, ἥρθε ἔνας γείτονας καὶ μὲ σήκωσε, γιὰ νὰ τὸν κόψω μερικά σῦκα, γιατὶ δὲν ἔφθανε μόνος του. Τοῦ ἔκοψα πέντε-έξι καὶ μοῦ ἔδωσε κι ἔμένα δύο. "Οταν τὸ ἔμαθε ὁ πατέρας μου, θύμωσε πάρα πολύ. Μοῦ ἔδωσε τὸ σκαμπύλι!... Ἐγὼ ἔβαλα τὰ κλάματα. Ἡ μάνα μου ποὺ ἦταν μπροστά, γύρισε καὶ τοῦ εἶπε: "Τί τὸ χτυπᾶς τὸ παιδί; Τί ἥξερε αὐτό; μικρὸ παιδί εἶναι. Πῶς μπορεῖς νὰ τὸ ἀκοῦς νὰ κλαίῃ;" "Άμα ἔκλαιγε τότε ποὺ τὸ σήκωσε ὁ ἄλλος, γιὰ νὰ κόψῃ τὰ σῦκα, δὲν θὰ ἔκλαιγε τώρα, εἶπε ὁ πατέρας μου. Άλλα, φαίνεται ἥθελε νὰ φάῃ καὶ αὐτὸς σῦκα. Ἄς κλαίη λοιπόν τώρα". Ποῦ νὰ τολμήσω νὰ τὸ ξανακάνω! Καὶ ἡ μητέρα μου ἔβλεπε τὶς ἀταξίες μου καὶ στενοχωριόταν, ἄλλὰ εἶχε μιὰ ἀρχοντιά. "Οταν ἔκανα καμιὰ ἀταξία, γύριζε τὸ κεφάλι της ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ καὶ ἔκανε πῶς δὲν μὲ βλέπει, γιὰ νὰ μὴ μὲ στενοχωρήσῃ. Εμένα ὅμως αὐτὴ ἡ συμπεριφορά της μοῦ ράγιζε τὴν καρδιά. "Κοίταξε, ἔλεγα μέσα μου, ἐγὼ ἔκανα τέτοια ἀταξία καὶ ἡ μητέρα ὅχι μονάχα δὲν μὲ δέρνει, ἄλλὰ κάνει καὶ πῶς δὲν με βλέπει! Ἄλλη φορὰ δὲν θὰ τὸ ξανακάνω! Πῶς νὰ τὴν ξαναστενοχωρήσω;" (Δ 108).

- Θυμᾶμαι, στὸ σπίτι, στὴν Κόνιτσα, εἶχαμε ἔξι ἄλογα, μεγάλα καὶ μικρά. Μιὰ μέρα ποὺ τὰ περνοῦσα ἀπὸ ἔνα γεφυράκι φτιαγμένο μὲ κορμοὺς δένδρων καὶ σανίδια, ἔνας σαπισμένος κορμὸς ύποχώρησε καὶ τὸ πόδι τοῦ πιὸ μικροῦ ἀλόγου, ποὺ ἦταν τεσσάρων χρόνων, πιάσθηκε ἀνάμεσα στὰ ξύλα. Ἀπὸ τότε, ἂν καὶ ἔφτιαξα μεγαλύτερο τὸ γεφυράκι καὶ ἔβαλα γερὰ ξύλα, ἐν τούτοις, ὅταν φθάναμε ἐκεῖ, τὸ ἀλογάκι ἀντιστεκόταν, κουνοῦσε τὸ κεφάλι πέρα-δῶθε καὶ ἡ ἔσπαζε τὸ καπίστρι καὶ ἔφευγε ἡ ἔδινε μιὰ καὶ πηδοῦσε ἀπέναντι. Ἀν τὸ ἄλογο τῶν τεσσάρων χρόνων, ποὺ εἶναι ἄλογο, χρησιμοποίησε τὴν πεῖρα καὶ δὲν ξαναπάτησε τὸ πόδι του στὸ γεφύρι, πόσο μᾶλλον ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ χρησιμοποιῆ τὴν πεῖρα ἀπὸ τὶς πτώσεις του! (Γ 140).

Η περιώνυμη, πέτρινη «γέφυρα Κόνιτσας» στον Αώο

ΤΟΥ ΘΩΜΑ Β. ΖΙΩΓΑ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

ΜΕΡΟΣ Β' : Τα γραπτά πειστήρια αναφοράς

Μέχρι τώρα γνωστοποιήθηκαν για τη «γέφυρα Κόνιτσας» τα εξής **έγκυρα, γραπτά πειστήρια**, τα οποία μεταφέρω εδώ αυτολεξεί, μονοτονικά πλέον μεταγραμμένα και κατά χρονολογική τάξη, (οι εμφατική προβολή των κύριων στοιχείων έγινε από μένα), διότι δεν είναι εύκολο στον κάθε αναγνώστη να τα βρει, ώστε από την ανάγνωσή τους να σχηματίσει ιδία άποψη:

§1 Η εξής είδηση στην εβδομαδιαία δίγλωσση (τουρκικά-ελληνικά) εφημερίδα “Γιάνγια-Ιωάννινα”, φύλλο 7, της 3 Ιουλίου 1869:

«*Εκ Κονίτσης* γράφουσιν ότι, όπως οι κάτοικοι απαλλαγώσιν των δυσκολιών ας υφίσταντο, ένεκα της ενώπιον της πόλεως εκείνης **κατερειπώσεως** της γεφύρας επί του ποταμού **Βωϊούστης** και των κατά την εποχήν του χειμώνος ρεόντων πολλών και ορμητικών υδάτων, συνεπεία των οποίων αύτη κατερειπώθη προηγουμένως, και ως εκ τούτου οι διαβάται υπέφερον μεγάλας δυσχερείας, **ήρξατο** επί του ποταμού τούτου **η κατασκευή νέας θολωτής γέφυρας** δια των υπό την Αυτοκρατορικήν δαψιλήν αιγίδα **χορηγηθέντων παρά του Δημοσίου Ταμείου βοηθητικών χρημάτων**, ως και δια των παρά των προκρίτων και φιλοπατρίδων προσενεχθέντων.». [Πηγή: Αναδημοσίευση στο βιβλίο “Πωγωνήσιοι εργολάβοι και τα δημόσια έργα στην Ήπειρο στην ύστερη τουρκοκρατία”, του Κ. Κωστούλα, έκδοση Τ.Ε.Ε. Ήπείρου, Ιωάννινα 2002, Παράτημα, σελ. 12 | Νέα αναδημοσίευση περ. “Κόνιτσα”, τεύχ. 124/2005, σελ. 337, με επιμέλεια Χαριλ. Γκούτου].

Παρατήρηση 1.α : Σαφώς ορίζεται στο κείμενο ότι η ανέγερση της γέφυρας άρχισε με χρήματα του Δημοσίου, έστω και «βοηθητικών» επειδή δεν επαρκούσαν για την ολοκλήρωση του έργου, και άλλα από χορηγίες, οπότε πρόκειται για εκτέλεση δημόσιου έργου.

§2 Η ακόλουθη επιστολή, στην εφημερίδα της Κωνσταντινούπολης “Νεολόγος”, φύλλο 323, σελ. 3, της 19 Αυγούστου 1869 :

«*Εκ ΚΟΝΙΤΣΗΣ επιστέλλουσιν* ημίν τα επόμενα, α ασμένως δημοσιεύομεν αποδίδοντες συνάμα τον οφειλόμενον ἐπαίνον εις τον ευεργετήσαντα την πόλιν εκείνην αγαθόν ομογενή κ. Λουύλην.

Η κωμόπολις ημών περί ης και άλλοτε ο “Νεολόγος” έδωκε τοις αναγνώσταις αυτού πληροφορίας πινάς περί τε της γεωγραφικής αυτής θέσεως και της ηθικής και υλικής αναπτύξεως των κατοίκων, κείται εν τινι γωνίᾳ της Ήπείρου εις υπώρειαν, παρα-

ρεομένη υπό ποταμού έχοντος τας πηγάς αυτού εν τω Βωβούσω του Μετσόβου, τρεις ημέρας περίπου μακράν αυτής, καταπλημμυρούντος τον χειμώνα και καλύπτοντος το πλείστον μέρος της παρακειμένης πεδιάδος, όπερ από πολλών ετών αποχερσώσας μετέβαλεν εις ποταμίαν. Καίτοι δε σεμνύνεται επί παραγωγή τέκνων διαπρεπόντων εν τη αλλοδαπή, εν τούτοις δύο άπερ έχει σχολεία, ελληνικόν και αλληλοδιδακτικόν, συντηρούνται εκ της ασθενούς εισφοράς των πολιτών και της γενναίας συνδρομής του μουσογραφούς ημών ποιμενάρχου. Προ τινάν ετών οι κάτοικοι υπέστησαν τας συνεπείας **τρομεράς πυρκαιϊάς, αποτεφρωσάσης άπασαν την ημετέραν αγοράν**. παρεκτός δε τούτου ο παραρρέων ποταμός δια της καταπλημμυρίσεως αυτού διακόπτων την μετά των περιχώρων και της κεντρικής πόλεως των Ιωαννίνων συγκοινωνίαν απενέκρωσεν ολοτελώς το μικρόν αυτής εμπόριον και ούτω η πόλις ημών περιήλθεν εις δεινήν θέσιν, ης την περαιτέρω επέκτασιν σπεύδοντες να προλάβωσιν οι κάτοικοι απεφάσισαν τον **Ιούνιον του παρελθόντος έτους** να αποδυθώσιν εις το δυσχερές έργον της **ιδρύσεως λιθίνης γεφύρας** επί του ορμητικού τούτου ποταμού. Αλλά μ' όλην την γενναίαν υλικήν και ηθικήν υποστήριξιν **της σεβ. κυβερνήσεως** και του αγαθού ημών αρχιερέως, και τας υπέρ δύναμιν προσπαθείας των πολιτών προσπεγκόντων και τον έσχατον αυτών οβολόν, το έργον υπερέβαινε τας ημετέρας δυνάμεις και επομένως υπήρχε μέγα έλλειμμα ίνα συμπληρωθεί το απαιτούμενον ποσόν· προς τούτοις **ένεκα και του φόβου της αποτυχίας, ως εκ του επικινδύνου της θέσεως, μηδενός τολμήσαντος να εγγυηθή τον αρχιτέκτονα**, η θέσις ημών κατέσπει απελπιστική. Αλλ' εν τη απελπισίᾳ ημών ταύτη ο πανάγαθος Θεός, ο Θεός των απόρων, επιστέλλει ημίν τον εξ Ιωαννίνων κ. **Ιωάν. Λούλην**, άνδρα αγαθόν και φιλάνθρωπον, ούτινος το όνομα η πατρίς θέλει μνημονεύει ευγνωμόνως μετά των λοιπών αοιδίμων ευεργετών αυτής δια τας πολυειδείς προς αυτήν υπηρεσίας του, τας οποίας διατρανούσι τα πολλαχού των χωρίων αυτής δημοφιλή καθιδρύματα και πλείστα άλλα αγαθοεργήματα.

Ο κ. Λούλης διερχόμενος εκ της πόλεως ημών δια τα εν τη επαρχία Κονίτσης κείμενα θειούχα θερμά λουτρά, είδεν τας δυστυχίας υφ' ων εμαστίζετο η πόλις ημών και κατανοήσας την απόλυτον ανάγκην της ανεγέρσεως λιθίνης γεφύρας επί του αλάστορος ποταμού, ου μόνον αυθορμήτως προσήνεγκεν 100 λίρας και δια της γενναίας ταύτης συνδρομής κατέσπει και άλλους τινάς φιλοπιμοτέρους, αλλ' **ανεδέχετο και την εγγύησιν του αρχιτέκτονος, της ικανότητος του οποίου είχε δείγματα ακριβή εκ της κατασκευής της εν τη επαρχία Τσουμέρκα έπι καταπληκτικωτέρας γεφύρας, πν ανήγειρεν εξ ιδίων**. Ούτω ευεργετήσαντος την πόλιν ημών του ευκλεούς τούτου της Ηπείρου βλαστού, ου μεν αλλά και έπι μείζονας αγαθάς ελπίδας τη πωχή ημών πατρίδι αναπτερώσαντος, ευγνωμονούσα αύτη ου μόνον ίδιον τέκνον και προστάτην ανακηρύπει, αλλά εν τω μετώπω της τελεσθείσης γεφύρας χρυσοίς γράμμασιν ανεγράφει το όνομα αυτού και εν ταις καρδίαις των πολιτών αυτής βαθείαν και

ανεξάλειπτον θα τηρή την μνήμην. Ταύτα ως διερμηνεύς των καρδιών απάντων των συμπολιτών μου, έκρινα καθήκον να δημοσιεύσω δια του “Νεολόγου” εις δίκαιον έπαινον του ευεργέτου, ευχόμενος το χροστόν αυτού παράδειγμα να ευρίσκη πάντοτε μιμητάς μεταξύ των δυναμένων.

Ἐν Κονίστῃ, την 25/6 Αυγούστου 1869. I.».

[Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής | Μερική αναδημοσίευση στο περ. “Κόνιτσα”, τεύχ. 170/ 2013, από τον Χαρῆ. Γκούτο | Ομοίως και στο βιβλίο της σημ. 16, των Αργ. Πετρονώτη – Βασ. Παπαγεωργίου, σελ. 262].

Η ανωτέρω επιστολή συμπληρώνει και επιβεβαιώνει πλήρως τα γραφόμενα από άλλο πρόσωπο σε κείμενο που δημοσιεύτηκε την προηγούμενη χρονιά στην αυτή εφημερίδα “Νεολόγος”, στο φύλλο 388 της **20-7-1868**, και έχει ως εξής :

«**ΙΩΑΝΝΙΝΑ**, 14 Ιουλίου 1868 (ιδιαιτέρα αλληλογραφία «Νεολόγου»).

Ἐκ Κονίστης μανθάνω ότι εφέτος συνέρρευσαν πολλοί άνθρωποι εκεί όπως μεταβώσιν εις τα ιαματικά αυτής ύδατα. Οι ματαβάντες λέγουσιν ότι τα ύδατα ταύτα είναι θερμά και θειούχα, ωφελούντα μεγάλως τους πάσχοντας εκ ρευματισμών και παραλυσίας, απέχουσι δε δυο ώρας περίπου της Κονίστης και οι εκεί μεταβαίνοντες είναι ηναγκασμένοι να προμηθεύωνται τα πάντα εκ Κονίστης, διότι επιτοπίως ουδέν ευρίσκεται.

*Εις εκ των μεταβάντων εφέτος εις τα θερμά ταύτα λουτρά είναι ο πιμέτερος συμπόλιτης κ. **Ιωάννης Λουύλης**, γνωστός εις τον εμπορικόν κόσμον. Εφέτος πρόκειται, τη γενική συνδρομή της επαρχίας Κονίστης και υπό την προστασίαν της αυτοκρατορικής κυβερνήσεως, να ζευχθή γέφυρα επί του ποταμού, όστις εκβάλλει εις Αυλώνα, και τον οποίον οι από Ιωαννίνων εις Κόνιτσαν μεταβαίνοντες αναγκάζονται να διαπεράσωσι κινδυνεύοντες πολλάκις εκ καιρού χειμώνος. Η γέφυρα απεφασίσθη να γίνη δι' απορίαν χρηματικών μέσων **ξυλίνη**: τούτο δε μαθών ο κ. I. Λουύλης προσνεγκεν αυθορμήτως **εκατόν** λίρας όπως κατασκευασθή **εκ λίθου**. Η ευγενής αύτη πράξις του πιμετέρου συμπολίτου εφειλκύσατο την ευγνωμοσύνην πάντων, οι δε πρόκριτοι Κονίστης μετά του αρχιερέως εξέφρασαν προς αυτόν τας ευχαριστίας της πόλεως και απάσης της επαρχίας. .... ».* [Πηγή: Βιβλιοθήκη της Βουλής].

Παρατήρηση 2.α : Το παραπάνω αναμφίριστο κείμενο, γραμμένο **το Θέρος του 1869**, όταν οι εργασίες κατασκευής της γέφυρας είχαν ξεκινήσει και ήσαν ακόμη σε εξέλιξη, είναι η ληξιαρχική πράξη γέννησης της «γέφυρας Κόνιτσας». Η βαρύτητά του είναι τόσο καθοριστική **που κάνει να φαίνονται ως διαλεκτικές υποθέσεις εργασίας** τις απόψεις που αναλύονται πιο κάτω στο ΜΕΡΟΣ Γ', §β, §γ και §δ του παρόντος άρθρου, εν πολλοίς δικαιολογημένες, αφού δεν έλαβαν υπόψη τα στοιχεία του, ως προηγηθείσες της πρόσφατης γνωστοποίησής του. Παρόλο τούτο και αυτές παρουσιάζονται κριτικά στο παρόν άρθρο, χάριν της εντελέχειας του άρθρου. Στο κείμενο αναγράφεται ονομαστικά μεν ο βασικός ιδιώτης χορηγός και εγγυητής, ο I.

Λούλης, έμμεσα δε και με περιγραφική σαφήνεια ο αρχιτέκτων γεφυροποιός, [ο Κ. Μπέκας, κατά την ανάλυση στο ΜΕΡΟΣ Γ', §α], ενώ μνημονεύεται και η «γενναία υλική υποστήριξης της σεβ. Κυβερνήσεως», η οποία, έστω και μη επαρκής, καθιστά το έργο δημόσιο.

Παρατήρηση 2.β: Η γραφή «*νν ανήγειρεν εξ ιδίων*», δηλ. ότι ο Ι. Λούλης χρηματοδότησε εξ ολοκλήρου τη «γέφυρα Πλάκας» το 1866, είναι υπερβολή και μάλλον γράφτηκε προς εκθειασμό των αγαθών έργων του, ιδιαίτερα κοινωφελών. Στην διαθέσιμη βιβλιογραφία [όρα σημ. 5], αναφέρονται και άλλοι χρηματοδότες, ουκ ολίγοι των αριθμού.

Η «γέφυρα Πλάκας» στον Άραχθο που φτιάχτηκε το 1866 από τον αρχιτέκτονα Κώστα Μπέκα με άνοιγμα 12% μεγαλύτερο από τη «γέφυρα Κόνιτσας». [Πηγή: Διαδίκτυο].

§3 Η παρακάτω δημοσίευση στην εφημερίδα “Γιάνγια-Ιωάννινα”, φύλλο 60, της 23 Ιουλίου 1870:

«Γράφουσιν εκ Κονίτσης ότι, κατά το παρελθόν έτος, είχε κτισθή παρά τινος εργολάβου επί του ποταμού του διερχομένου παρά την κωμόπολιν ταύτην μεγάλη της γέφυρα, εκ τυχαίων περιστατικών καταπεσούσης της μεγάλης αψίδος αυτῆς. Ο ρηθείς εργολάβος ήρχισε και αύθις την οικοδομήν. Οι κάτοικοι της Κονίτσης εκτιμώντες τις εκ της υπάρξεως της γεφύρας ταύτης ωφελείας προσεφέρθησαν αυθορμήτως ίνα κομίσωσι δωρεάν ικανήν ποσότητα σανίδων και στύλων από τη μίας ώρας

απόστασιν κείμενον δάσος. Πιστεύεται δε ότι αι εργασίαι θέλουσι περατωθή εντός ολίγου.». [Πηγή: Αρχείο Εφορείας Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων | Αναδημοσίευση στο περ. “Κόνιτσα”, τεύχ. 102-104/1970, από τον Αναστ. Ευθυμίου].

Παρατήρηση 3.α : Τέσσερις μήνες πιο πριν, στο φύλλο 43 της **19-03-1870**, η αυτή εφημερίδα έγραψε ανταπόκριση από την Κόνιτσα, [όρα σχετικό απόσπασμα στην *Παρένθεση* του άρθρου **28** για τη «γέφυρα Πεκλαρίου Μπούστης»], στην οποία αναφέρει ότι «επερατώθη ήδη ολοσχερώς» γέφυρα μη κατονομαζόμενη, η οποία όμως αφορά την «ξυλογέφυρα Τοπόλιτσας», όπως από τις περιγραφικές λεπτομέρειες του κειμένου αυτού προκύπτει, σε συνάρτηση με το βέβαιο γεγονός ότι η «γέφυρα Κόνιτσας» στον Αώο περατώθηκε πλήρως, [«τελειοποίησης» κατά την **§5/5.γ** του ΜΕΡΟΥΣ Β΄], περί τα τέλη Σεπτεμβρίου 1870. Οι λεπτομέρειες αυτές διέφυγαν της προσοχής των ερευνητών και έγινε αθέλητη διασύνδεση της είδησης αυτής με τη «γέφυρα Κόνιτσας», η οποία δημιούργησε σύγχυση στην ακριβή χρονολόγησή της [ιδέ σελ. 259-260, §58, στο βιβλίο της σημ. **7** | όρα και Κ. Κωστούλα, όπ.π., Παράρτημα, σελ. 20-21].

§4 Το επόμενο κείμενο, από δημοσίευση στην εφημερίδα “Γιάνγια-Ιωάννινα”, φύλλο **67**, της **10 Σεπτεμβρίου 1870** :

«**Γράφουσιν εκ Κονίτσης** ότι, την **26^η** Αυγούστου **τέκτων** τις εκ των εργαζομένων επί της **γεφύρας Κονίτσης**, ονόματι **Αθανάσιος** εκ του χωρίου **Πυρσόγιανης** της επαρχίας Κονίτσης, αποσχολημένος ων εις την εργασίαν αυτού κατέπεσεν εκ του άκρου της αψίδος της γεφύρας, εχούσης **ύψος** πεντήκοντα τεσσάρων **πήκεων**, με την κεφαλήν προς τα κάτω επί της υπό την γέφυραν σεσωρευμένης άμμου. Η επιτόπιος Αρχή αυθωρεί απέστειλεν εκείσει **ιατρόν**, όστις επεσκέφθη τον πεσόντα φέροντα μόνον μικρά σημεία πληγής επί της κεφαλής, ουδέν δ' έτερον παθόντα. Ο πεσών μετά τρεις ημέρας ιάθη ολοτελώς και επανέλαβε τας εργασίας αυτού ως και πρότερον.». [Πηγή: Αρχείο Εφορείας Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων | Αναδημοσίευση περ. “Κόνιτσα”, τεύχ. 102-104/1970, από τον Αναστ. Ευθυμίου | και Κ. Κωστούλας, όπ.π., Παράρτημα, σελ. 26-27].

Παρατήρηση 4.α : Διορθωτέα η λέξη «ύψος» με τον όρο «άνοιγμα», αφού $54 \times 0,6481 = 35,00$ μ, διάσταση σχεδόν ίδια με το υπάρχον άνοιγμα $35,60$ μ. Στην παρατήρηση της **§5/5.β** του ΜΕΡΟΥΣ Β΄ το άνοιγμα δίδεται 53 π, ενώ το ύψος 29 π, ήτοι $29 \times 0,6481 = 18,80$ μ, παρόμοιο με το υπάρχον $19,25$ μ. Στο τότε οθωμανικό κράτος 1 πήχυς $= 1$ π $= 0,6481$ μ. (Ο γνωστός τεκτονικός ή βασιλικός πήχυς, ίσος με $0,75$ μ, είναι νεότερη ελληνική μονάδα που νομοθετήθηκε πρώτη φορά το 1834 και δεν ήταν σε χρήση στην οθωμανική επικράτεια).

Παρατήρηση 4.β : Η μνεία στο κείμενο της «Πυρσόγιανης» είναι βεβαία μαρτυρία ότι στο έργο εργάστηκαν συνεργεία από το χωριό αυτό, χωρίς τούτο να σημαίνει ότι και ο πρωτομάστορας γενικός εργολάβος ήταν Πυρσογιαννίτης.

(Συνέχεια στο επόμενο)

ΚΕΙΜΗΛΙΟΘΗΚΗΣ ΣΤΝΕΧΕΙΑ

Του Ηλία Ανδρέου

Οι θέσεις μου αναφορικά με την Κειμηλιοθήκη της Ιεράς Μητροπόλεως Δρυινουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης έχουν εκφρασθεί τόσον επισήμως σε ακρόαση ενώπιον του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ.κ. Ανδρέου όσο και δημοσίως μέσω του Περιοδικού "ΚΟΝΙΤΣΑ" και δια αναρτήσεων σε δημόσιους χώρους.

Αναφανδόν τάσσομαι υπέρ της Κειμηλιοθήκης και καλώ τους πάντες σε συστράτευση ώστε αυτή να πληρωθεί δια ανταξίων της περίπτωσης Ιερών Κειμηλίων πλην όμως συναίσθηματικά αδυνατώ να δεχθώ την κατεδάφιση της Πνευματικής Στέγης η οποία στην δύσκολη εποχή των εφηβικών μας χρόνων ήταν το Πνευματικό μας. Σπίτι και όραμα ενός Χαρισματικού Ιεράρχη που ευελπιστούσε να ανασύρει την κοινωνία μας από την πνευματική καχεξία της.

Επανέρχομαι στο θέμα για τον εξής λόγο.

Η Κειμηλιοθήκη ως ένα νέο κτήριο άρτιο τεχνικά και τεχνολογικά θα διαθέτει την πληρέστερη ηλεκτρονική ασφάλεια και ίσως ανθρώπινη νυχτερινή φύλαξη. Αυτό ακριβώς μας δίνει την δυνατότητα όπως επισήμως διεκδικήσουμε από το Υπουργείο Πολιτισμού

Παλαιογορίτσα
Κόνιτσας

τα ανασκαφικά ευρήματα του Λιατοβουνίου (1.200 π.Χ.) της Παλαιογορίτσας και όσα τυχόν βρεθούν στις ανασκαφές του χωριού Εξοχή. Το Υπουργείο Πολιτισμού κατα πάγια τακτική και δικαιολογημένα αρνείται να παραχωρήσει στις τοπικές κοινωνίες αρχαιότητες οι οποίες βρέθηκαν στην επικράτειά τους επικαλούμενο προβλήματα πλημελούς φύλαξης, κάτι το οποίο δεν θα συμβαίνει στην Κειμηλιοθήκη. Πιστεύω πως στην πόλη μας δε θα δοθεί στο εγγύς μέλλον άλλη τέτοια ευκαιρία διεκδίκησης των συγκεκριμένων αρχαιοτήτων και άποψή μου είναι πως δεν τίθεται θέμα συνύπαρξης στο ίδιο εκθεσιακό χώρο Ιερών Χριστιανικών Κειμηλίων και Αρχαιοτήτων.

Το θέμα τίθεται σε διαβούλευση των υπευθύνων φορέων Ι.Μ.Δ. Π και Κονίτσης και Δήμου Κόνιτσας.

Ερυθρόμορφο ληκύθιο
Λιατοβουνίου

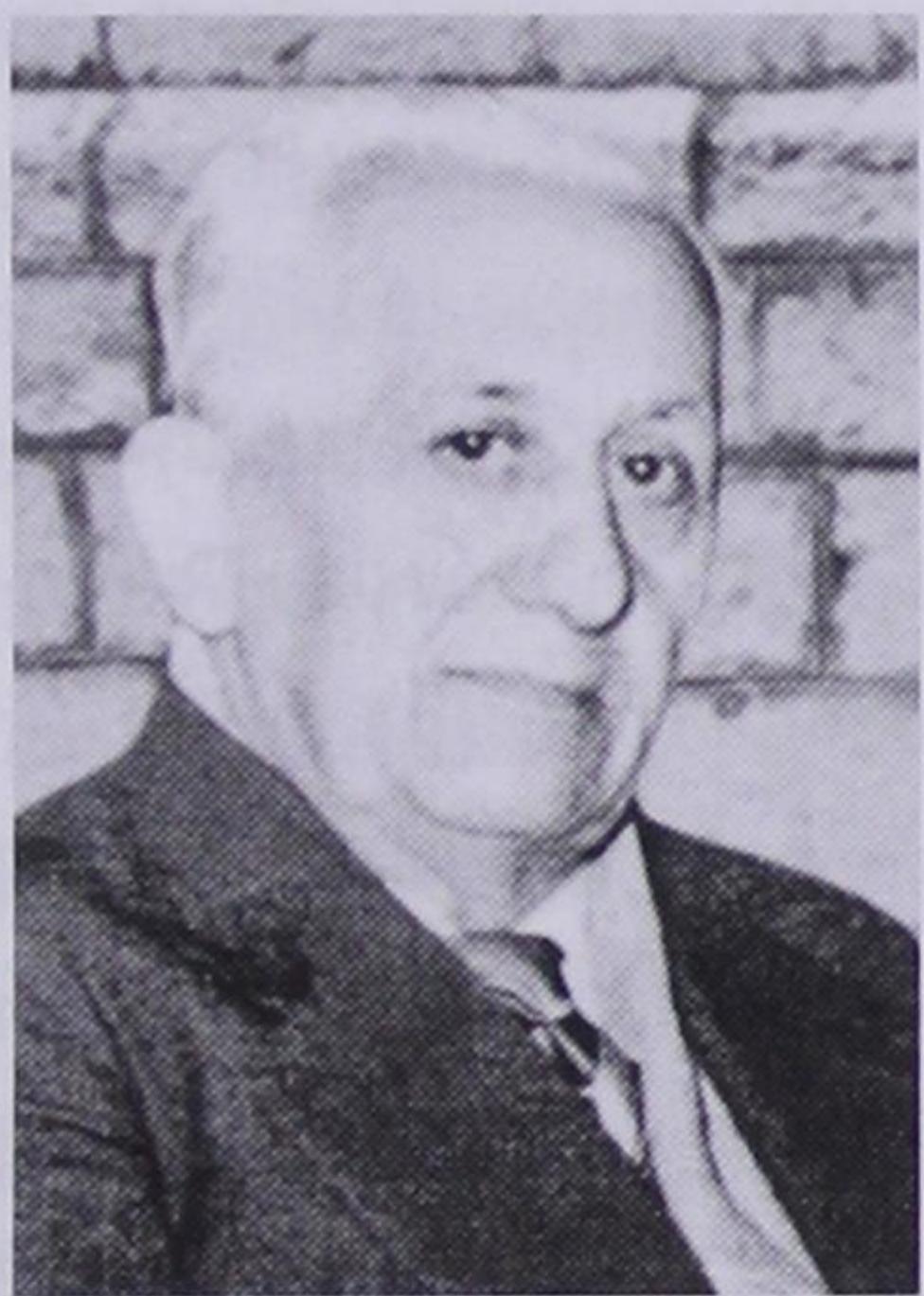
Μελανόμορφη λήκυθος
Λιατοβουνίου

Γυάλινος αμφορίσκος
Λιατοβουνίου

Παρουσίαση εντοπίων Ευεργετών Η μεγάλη των Παπαχρηστίδη οικογένεια δωρητών και ευεργετών

Του ΗΛΙΑ ΑΝΔΡΕΟΥ

Όντως η οικογένεια Παπαχρηστίδη υπήρξε για την πόλη της Κόνιτσας μια εξέχουσα και ιστορική οικογένεια με ρίζες καταγωγής το χωριό μου Παλαιοσέλλι. Γενάρχης της οικογένειας αυτής ήταν ο παπα-Χρήστος ιερέας Παλαιοσελλίου κατά τα έτη 1830-1850. Ο παπα-Χρήστος κατέλιπε τα τέκνα Γεώργιο και την Άννα Ζδράβου. Ο Γεώργιος χρημάτισε Γραμματέας της Ιεράς Μητρόπολης Βελλάς και Κονίτσης και αφήκε απογόνους τον Χρήστο τον Ηρακλή, τον Αγησίλαο και τον Ιωάννη. Άπαντες μετανάστευσαν στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής.

Ο Χρήστος και ο Ηρακλής επανέρχονται και κατατάσσονται εθελοντές στον Ελληνικό Στρατό κατά την διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων 1912-1913 και μετέχουν στην απελευθέρωση των Ιωαννίνων. Οι ανωτέρω αφού επετέλεσαν το πατριωτικό τους καθήκον επέστρεψαν στις Ηνωμένες Πολιτείες για να

επανακάμψουν το 1929 στην Κόνιτσα επενδύοντας τις οικονομίες τους στα Λουτρά των Καβασίλων.

Ο Χρήστος μετά την ολοκληρωτική καταστροφή της επένδυσής τους κατά τον πόλεμο του 1940 αναχωρεί πάλι για τις Ηνωμένες Πολιτείες όπου και απεβίωσε το έτος 1948 σε ηλικία 59 ετών (1889-1948). Ο Ηρακλής παρέμεινε στην Κόνιτσα, ανεγείροντας το πρώτο σύγχρονο ξενοδοχείο “ΠΙΝΔΟΣ” στην έξοδο της Παλαιάς Αγοράς. Ο Χρήστος αφήκε τρία τέκνα τον Γεώργιο τον Μιχαήλ και την Άννα, σύζυγο του αείμνηστου εκλεκτού φιλολόγου, λυκειάρχη και καθηγητή πολλών εξημών της γενιάς Νικολάου Ρεμπέλη.

Ο Γεώργιος και ο Μιχάλης με τον πόλεμο αναχωρούν για τις Η.Π.Α. Ο Μιχάλης παραμένει εκεί κάνοντας οικογένεια και απεβίωσε το 1978 (1924-1978). Τα αδέρφια Αγησίλαος και Ιωάννης όπως έφυγαν στις Η.Π.Α. δεν επανήλθαν.

Ο Γεώργιος επανήλθε στην Κόνιτσα το 1953 μέχρι τελευτής του βίου του το 2009 (1923-2009). Η Ιφιγένεια η μοναδική κόρη του Γεωργίου Παπαχρηστίδη διέμενε στην Κόνιτσα μετά δε τον θάνατο των γονέων της

ανέλαβε την κηδεμονία της ο θείος της μητέρας της Άννας Βασίλειος Ζδράβος.

Ηρακλής Παπαχρηστίδης Δημόσια Διαθήκη αριθμός 1017

Εν Κονίτση και εν των οικήματι Ηρακλέους Παπαχρηστίδου, ένθα έχω το γραφείο μου σήμερον 3ην του μηνός Ιουλίου του χιλιοστού εννεακοσιοστού πεντηκοστού πέμπτου (1955) έτους ημέραν Σάββατον ενώπιον εμού του Συμβολαιογράφου Κονίτσης Οδυσσέως Κων. Σκούρτη εδρεύοντος και κατοικούντος εν Κονίτση παρουσία των προσυπογραφομένων μαρτύρων Αναστασίου Γεωργίου Τσέτη διαχειριστού μονοπωλείου Δημητρίου Βασιλείου Τυχερού υπαλλήλου του εν Κονίτση Υποκαταστήματος της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος και Μιχαήλ Δημητρίου Χριστοδούλου γραμματέως Οικονομικής Εφορίας Κονίτσης, κατοίκων απάντων Κονίτσης γνωστών μοι πολιτών Ελλήνων ενηλίκων και μη υποκειμένων εις νόμιμον τινά εξαίρεσιν ή εις περίπτωσιν ανικανότητος εκ των αναγραφομένων εν τω Αστικώ Κώδικι εν άρθροις 1725, 1726 και μη εχόντων συγγένειαν μεταξύ των η μετά του διαθέτου η εμού του Συμβολαιογράφου, ενεφανίσθη ο γνωστός μοι και μη νόμω εξαιρετέος Ηρακλής Γεωργίου Παπαχρηστίδης κτηματίας κάτοικος Κονίτσης και εδήλωσεν ότι επιθυμεί να συντάξῃ ενώπιόν μου την διαθήκην του. Ενταύθα εγώ ο Συμβολαιογράφος και οι συμπράττοντες μάρτυρες

αφου επείσθημεν περί της σοβαρότητας ταύτης του διαθέτου και ότι έχει σώας τας φρένας, υπέδειξα εις τους μάρτυρας ότι δέον να ορκισθώσι, ούτοι δε θέντες την δεξιάν των επί του Ιερού Ευαγγελίου ορκίσθηκαν να τηρήσωσι μυστικάς τας διατάξεις μέχρι της δημοσίευσης της παρούσης είτα εκάλεσα τον διαθέτην να δηλώσῃ την τελευταίαν βούλησιν. Ούτος δε ήρξατο προφορικώς τα εξής: Ονομάζω και εγκαθιστώ κληρονόμους μου την σύζυγόν μου Ευτέρπην και τον υιόν μου Νικόλαον και ορίζω και διατάσσω τα εξής:

Εις την σύζυγόν μου αφήνω τα 3/5 της επικαρπίας ολοκλήρου της ακινήτου και κινητής περιουσίας μου της κειμένης εν Κονίτση και εν Ιωαννίνοις και ευρεθησομένης κατά τον χρόνον του θανάτου μου. Εις δε τον υιόν μου Νικόλαον αφήνω τα υπόλοιπα 2/5 της επικαρπίας εφόσον ούτος θα έχη επιστρέψη και διαμένη εν Ελλάδι, άλλως ολόκληρος η επικαρπία της ως άνω αναγραφομένης περιουσίας μου να περιέρχηται μετά τον θάνατόν μου εις την σύζυγόν μου Ευτέρπην. Μετά δε τον θάνατον της συζύγου μου θα περιέρχηται εις τον υιόν μου Νικόλαον κατά πλήρη κυριότητα ότε και θα έχη ούτος το δικαίωμα εκποίησεως μέρους ή και ολοκλήρου ταύτης υπό τον ανωτέρω όρο ότι ούτος θα έχη επιστρέψη εν Ελλάδι και να διαμένη μονίμως ενταύθα Εις την περίπτωσιν ο υιός ούτος Νικόλαος δεν ήθελε επιστρέψη εν Ελλάδι μετά πάροδον δεκαετίας από σήμερον και δεν ήθελεν διαμείνη

μονίμως εν Ελλάδι ορίζω επιτροπήν διαχειρήσεως της ευρεθησομένης περιουσίας μου κινητής και ακινήτου μετά τον θάνατον της συζύγου μου Ευτέρπης αποτελουμένη εκ των Οδυσσέως Κων. Σκούρτη τον εκάστοτε Δ/ντήν του εν Κονίτση Νοσοκομείου του Ερυθρού Σταυρού ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΗ και τον ανεψιόν μου Γεώργιον Παπαχρηστίδη εφόσον και ούτος θα εγκατασταθή μονίμως εν Ελλάδι άλλως τον εκάστοτε Ειρηνοδίκην Κονίτσης όστις εκτός του ότι θα αμείβεται με το ποσόν των πεντακοσίων (500) δραχμών μηνιαίως θα διαχειρίζεται ολόκληρον την περιουσίαν μου κειμένην εν Κονίτση και εν Ιωαννίνοις ως ακολούθως. Εκ των κατ' έτος καθαρών εσόδων άτινα θα πραγματοποιώνται εκ της ως άνω περιουσίας μου θα προικίζωνται κατ'έτος δύο ορφανά κορίτσια εις είδη ρουχισμού και άλλα είδη πλην χρημάτων κατά την κρίσιν της Επιτροπής καταγόμενα εκ της περιφερείας Κονίτσης και εκ της πόλεως Κονίτσης κατά τα ήθη και έθιμα του τόπου, θα προτιμώνται αρχικώς συγγενείς μου έστω και αν δεν είναι ορφαναί, εκ δε του υπάρχοντος τυχόν κατ'έτος περισσεύματος θα χορηγώνται προς ενίσχυσιν αριστούχων μαθητών του Γυμνασίου Κονίτσης όντων καλών Χριστιανών και καλών Ελλήνων και εχόντων καλήν αγωγήν.

Υποχρεώ τους κληρονόμους μου όπως καταβάλωσι μηνιαίως και μετά την συμπλήρωσιν του εξηκοστού (60) έτους της ηλικίας του εις τον Νικόλαον Γεωργίου Σαράβαν όστις επί

σειρά ετών υπηρέτησεν παρ' εμοί και εξακολουθεί να υπηρετή τιμίως και ευσυνειδήτως δραχμάς διακοσίας εις ην δε περίπτωσιν εκπέση τυχόν η αγοραστική αξία της δραχμής τότε να συμπληρούται αναλόγως το ποσόν τούτο. Η ως άνω χορήγησις προς τον Νικόλαον Σαράβα θέλει ενεργήται και παρά της διαχειριστικής Επιτροπής, μετά δε τον θάνατον αυτού αποσβένυνται η τοιαύτη υποχρέωσις. Επίσης υποχρεώνω τους κληρονόμους μου όπως δίδωσι δραχμάς εκατόν πεντήκοντα μηνιαίως εις την Μαρίκαν Κατσαμάνη μετά το 50ον έτος της ηλικίας της όσο δεν είναι υπανδρευμένη άλλως εάν είναι νυμφευμένη παύει η τοιαύτη υποχρέωσις. Ομοίως εις την αυτήν ως άνω Μαρίκαν Κατσαμάνη χορηγώ μετά θάνατον και την χρήσιν των δύο ισογείων δωματίων της εν άνω Κονίτση οικίας ίνα αύτη καθ' όλον το χρονικόν διάστημα της ζωής της κατοικεί εν αυτοίς χωρίς καν να έχη δικαιώμα ενοικιάσεως αυτών, επίσης θα έχη και την χρήσιν του κήπου της ανωτέρω οικίας μου.

Εφόσον ο υιός μου Νικόλαος δεν ήθελεν επανέλθη εν Ελλάδι η οριζόμενη διαχειριστική επιτροπή δύναται να εκποιήσῃ την υπάρχουσαν κινητήν και ακίνητον περιουσίαν μου το προϊόν της οποίας θα κατατεθή εις το εν Ιωαννίνοις υηποκατάστημα της Τραπέζης της Ελλάδος και επ' ονόματι του Νοσοκομείου του Ερυθρού Σταυρού Κονίτσης-Βασίλισσα Φρειδερίκη, προς καλλιτέραν περίθαλψιν των ει-

κάστοτε ασθενών αυτού. Ενταύθα ο διαθέτης ετελείωσε τας διατάξεις του επί τη υπομνήσει μου εάν θέλει να προσθέσῃ κάτι άλλο τι υπέρ φιλανθρωπικών ιδρυμάτων και εθνικών καταστημάτων απάντησεν αρνητικώς.

Αγαπητοί Αναγνώστες σε ένα εκ του μακρόθεν νοητό διάλογο πάνω στα όσα ανωτέρω καταγράφω και σεις γίνατε κοινωνοί ερωτώ: ποια είναι εκείνα τα σημεία στα οποία θα δίνατε ιδιαίτερη προσοχή! Εκ μέρους μου θα σταθώ στα εξής τρία σημεία. Το πρώτο σημείο που μου προκαλεί ιδιαίτερη εντύπωση είναι το γεγονός πως οι νεαροί Χρήστος και Ηρακλής Παπαχρηστίδης πριν καλά ριζώσουν στις Η.Π.Α. επιστρέφουν για να ενταχθούν στον Ελληνικό Στρατό και πολεμήσουν για την απελευθέρωση των Ιωαννίνων στους Βαλκανικούς πολέμους 1912-1913. Υψίστη αρετή ανυπόκριτη και έργω φιλοπατρία. Το δεύτερο σημείο αφορά την εκ μέρους του Ηρακλή Παπαχρηστίδη προϊκοδότηση ορφανών κορασίδων κατά τα ήθη και έθιμα του τόπου. Δεύτερη αρετή των Παπαχρηστίδη, σεβασμός προς την παράδοση και τρίτο σημείο στο οποίο θα σταθώ είναι η χρηματική ενίσχυση Γυμνασιοπαίδων υπό την αίρεση να είναι καλοί Χριστιανοί και καλοί Έλληνες. Τρίτη παρακαταθήκη

των Παπαχρηστίδη πίστη στα Ελληνο-Χριστιανικά Ιδεώδη.

Συμπέρασμα: Ο Γενάρχης των Παπαχρηστίδη ταπεινός Ιερέας του Παλαιοσελλίου κατέλιπε στους επιγόνους του το τρίπτυχο Πατρίδα-Ορθοδοξία-Οικογένεια. Αυτό το τρίπτυχο που τόσο συνέβαλε στην πορεία του Γένους στους νεώτερους χρόνους έχει παρεξηγηθεί πολλαπλώς.

Και όμως το τρίπτυχο αυτό αποτέλεσε το ορυχείο από το οποίο η διαχρονική διανόηση της χώρας μας εξόρυξε πολύτιμα μα και ευγενή μέταλλα.

Θερμές ευχαριστίες προς την κ. Άννα Ρεμπέλη-Παπαχρηστίδη που πολύ με βοήθησε στο πόνημά μου με την καταγραφή του γενεαλογικού δένδρου των Παπαχρηστίδη και για τις λοιπές πολύτιμες πληροφορίες.

Στο επόμενο, μνεία στους Μιχαήλ και Γεώργιο Παπαχρηστίδη υιούς του Χρήστου.

Στο γενεαλογικό δένδρο των Παπαχρηστίδη παρατηρώ δύο αρχαία ονόματα Αγησίλαος και Ηρακλής. Όπως έχει γράψει και ο πρώην Γραμματέας της κοινότητος Γρέντζιος Πούλιος στο Παλαιοσέλλι η χρήση αρχαίων ονομάτων ήταν ευρύτατη ακόμη και με ασυνήθιστα όπως Όμηρος.

«Οσοι ευτυχούν πρέπει πάντοτε να βοηθούνε τους δυστυχείς, γιατί κανένας δεν μπορεί να γνωρίζει τι του επιφυλάσσει το μέλλον»

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

Η ληστοσυμμορία Φορφόλια

Νικ. Βασ. Φασούλης*

Οι ξακουστοί κλέφτες της προεπαναστατικής περιόδου της Τουρκοκρατίας, με τη μέθοδο του ανταρτοπόλεμου, αποτέλεσαν «τη μαγιά της λευτεριάς». Αργότερα, οι κλέφτες μαζί με τους ομόθρησκους Χριστιανούς πρώην διώκτες τους, τους αμαρτολούς (αμαρτωλούς), συνεργάσθηκαν και δημιούργησαν «τον πυρήνα των αγωνιστών» για τον ξεσηκωμό του ελληνικού Έθνους. Αυτές οι ληστρικές ομάδες συνέχισαν και με την ίδρυση του ελληνικού Κράτους, την εποχή της εγκατάστασης του βασιλιά Όθωνα και η δράση τους τελείωσε κατά την δεκαετία του 1930. Οι ληστές μυθοποιήθηκαν, κυρίως από τον πληθυσμό της αγροτικής Ελλάδας, επειδή σ' αυτούς κατέφευγαν για την αποκατάσταση της δικαιοσύνης και της αξιοπρέπειάς τους. Για την περιοχή μας παράδειγμα αποτελεί ο καταγόμενος από τη Βούρμπιανη Νικόλας Λιάκος ή ο «καλός» Λιάκος, του οποίου, σύμφωνα με την περιγραφή του κρατούμενου Σακελαρίου, «τας αρχάς της καλής ανατροφής εμαρτύρουν το ιλαρόν του προσώπου και το μειλίχιον της γλώσσης, ανήρ μόλις τριακοντούτης, ξανθομύσταξ και γαλανόφθαλμος, πάντοτε εύθυμος και χαρωπός, ουδέποτε δε το κακόν κατά νουν βουλευόμενος...». Ο Λιάκος αρχικά έλαβε για πατριωτικούς λόγους μέρος στην επανάσταση του 1878 και στη συνέχεια εντάχθηκε στην ομάδα του λήσταρχου Γ. Νταβέλη (1845-1923). Αργότερα, οργάνωσε δική του ληστρική ομάδα, αλλά

εξοντώθηκε το 1882 από άλλους ανταγωνιστές ληστές. Η λαϊκή μούσα της Βούρμπιανης έκλαψε το χαμό του με το παρακάτω χαρακτηριστικό δημοτικό τραγούδι, το οποίο κατάγραψε ο αείμνηστος ιστοριοδίφης Α. Ευθυμίου. (Ηπειρ. Εστία, τεύχος 2, του 1953 και ο Ε. Μακρής, στο βιβλίο Οι Ληστές και τα Τραγούδια τους, σ.67):

Μας ήρθε πάλι η άνοιξη, Νικόλα Λιάκο μου, ήρθε το καλοκαίρι.

Κι εσύ, Λιάκο μή, δε φάνηκες τούτο το καλοκαίρι.

Να βγής ψηλά στο Σμόλιγκα, ψηλά στο καραούλι, και να σουρίξεις κλέφτικα, να μαζωχτούν οι κλέφτες.

Να βάλης, Λιάκο μή, το ντουλμπί, να βάλης και το κυάλι

Και ν'αγναντέψης ταϊ βουνά, και τα κεφαλοχώρια.

Να ιδής, Λιάκο μή, τη Βούρμπιανη το έρημο χωριό σου.

Έβγα να ιδής τη μάνα σου, να ιδείς τις αδελφές σου.

Πώς κλιαίνε και πως φλίβουνται, και πως μοιριολογούνε.

Ν' ο Κώτσιο – Κύρκας μάπιστιά, του πήρε το κεφάλι.

Με την εφαρμογή του νόμου «περί ληστείας» του 1871, ο οποίος προέβλεπε την ποινή του θανάτου για τους ληστές και την εκτόπιση των συγγενών και «φίλων», η ληστεία μέχρι το έτος 1908, μειώθηκε και περιορίσθηκε στη Στερεά Ελλάδα και κυρίως στη Θεσσαλία. Έξαρση σημειώνεται κατά το

έτος 1922, καθώς εμφανίσθηκαν νέες ληστρικές φυσιογνωμίες στην Μακεδονία, τη Θεσσαλία και κυρίως στην Ήπειρο. Οι ληστές οργανώνονται σε εγκληματικές συμμορίες και προβαίνουν σε απαχθείς ανθρωποκτονίες και θηριωδίες. Αυτά τα φαινόμενα τα συναπτούμε κυρίως σε αγροτικές και κτηνοτροφικές περιοχές, από τις οποίες οι ληστές προέρχονταν. Το ληστρικό τίμημα πλήρωναν πρώτοι τσέλιγκες, οι οποίοι εκβιάζονταν και τις περισσότερες φορές, παρά τη θέλησή τους, συμμετείχαν στο κύκλωμα προσφέροντας στις στάνες τους υπόθαλψη και τροφή. Οι δε κάτοικοι των περιοχών ήταν όμηροι των ληστών καθώς τους επιβάλλονταν έμμεσα ένα είδος φορολογίας.

Το έτος 1926 στην περιοχή της κατοικίας του, το Καρατσόλι Τυρνάβου (Αργυροπούλι), αρβανιτόβλαχος στην καταγωγή, εμφανίζεται ο λήσταρχος Φορφόλιας. Αρχικά βγήκε στην παρανομία με τον ετεροθαλή αδελφό του Χρήστο Φορφόλια ή Λεβέντη και συνεργάσθηκαν με τον αρχιλήσταρχο της περιοχής Μπαμπάνη. Από τα μέσα του έτους 1927, πρόσθεσαν στη συμμορία τους τον δεκαεπάχρονο συγγενή τους Ευάγγελο Μάρα και απέκτησαν αυτονόμηση. Συνάμα αλλάζουν περιοχή δράσης, μετακινούμενοι προς την περιοχή του Βοϊου (Πενταλόφο και Αυγερινός), αφού ο Φορφόλιας γνώριζε την περιοχή καθόσον ήταν παλιότερα βοσκός σε νομάδες κτηνοτρόφους.

Η ληστρική ομάδα του Φορφόλια στις αρχές του έτους 1928 διέπραξε αποτρόπαια εγκλήματα στην περιοχή Πενταλόφου και Αυγερινού αιχμαλώτισε και διέπραξε φόνους και ληστείες. Οι κάτοικοι των πε-

ριοχών αυτών βρέθηκαν στο έλεος των ληστών, έφθασαν στο σημείο να σκέπτονται τη μετανάστευση σε ασφαλέστερες περιοχές ή να πληρώσουν άλλους ληστές για να τους προστατεύσουν.

Η κυβέρνηση Βενιζέλου (1928-1932), μπροστά σ' αυτό το δραματικό κοινωνικό φαινόμενο έλαβε δραστικά μέτρα. Εκτός του κίνητρου της αμνηστίας του ληστή που φονεύει άλλο ληστή, ίδρυσε νέα αστυνομικά αποσπάσματα καταδίωξης με ικανούς αστυνομικούς, ανάλογα με την περιοχής που εμφανίζοταν τα φαινόμενα της ληστείας και αύξησε τα ποσά της επικήρυξης των ληστών.

Έτσι, ενώ αρχικά ο λήσταρχος Φορφόλιας Χρήστος του Βασιλείου ήταν επικηρυγμένος με το ποσό των 50.000 δρχ. για την υπόδειξη του κρησφύγετού του, με το ποσό των 75.000 δρχ. για τη σύλληψη ή το φόνο του (ΦΕΚ 10/13-2-1928, τ.β'). Ο δε ετεροθαλής αδελφός του Χρίστος Φορφόλιας ή Λεβέντης είχε επικηρυχθεί στις 10 Σεπτεμβρίου του 1928 με το ποσό των 80.000 δρχ. για την κατάδοσή του, με το ποσό των 120.000 δρχ. για τη σύλληψη του και 175.000 δρχ. για το φόνο του (ΦΕΚ 69, τ.β'), με την από 25-9-1928 απόφαση της Επιτροπής Δημόσιας Ασφάλειας Κοζάνης οι αμοιβές των επικηρύξεων των τριών ληστών επαυξήθηκαν σε 300.000 δρχ. για την αποτελεσματική κατάδοση, 400.000 δρχ. για τη σύλληψη και 500.000 δρχ. για το φόνο του καθενός (ΦΕΚ 81/11-10-1928, τ.β').

Η ληστοσυμμορία Φορφόλια μπροστά στα νέα δεδομένα αποφάσισε να μετακινηθεί προς τα ελληνοαλβανικά σύνορα, ώστε σε κάθε ενδεχόμενο καταδίωξης να μπορεί

να αλλάξει χώρα. Μέσω της διαδρομής Φούρκα – Κάντζικο- Λυκόρραχης «στρατοπέδευσε» στο Ντέντσικο (Αετομηλίτσα).

Εκεί, σύμφωνα με όσα διηγήθηκε ο δάσκαλος Μπακούρας Ξενοφώντας στον Βάγγο Καρανίκα και δημοσιεύθηκαν στην τοπική εφημερίδα, φύλλο Μαΐου 1996, ο Φορφόλιας εμφανίσθηκε τα έτη 1927 με 1928. Συνδέθηκε με ορισμένους τσέλιγκες και εκβίασε αρκετούς κτηνοτρόφους και εύπορους κατοίκους του χωριού. Το Μάϊο του 1928 εκτέλεσε στη Θέση Κερασιά τον βοσκό Αριστείδη Τσανό, γιατί τον υποπτεύθηκε ότι συνεργαζόταν με τη χωροφυλακή. Το χωριό τρομοκρατήθηκε από την δολοφονία αυτή και έκλαψε «συνθέτοντας» το τραγούδι, το οποίο μας περιγράφει τον τρόπο που βίωσε τα δραματικά γεγονότα η οικογένεια του θύματος. Αυτό το ληστρικό τραγούδι, κατέγραψε (Αετομηλίτσα, τ. α', Γιάννινα 1979) ο λαογράφος καθηγητής Βασίλης Νιτσιάκος με τον τίτλο «Εσκότωσαν τον Αριστείδη»:

Σύλον τον κόσμο ξαστεριά, σύλα τα
βλαχοχώρια,
στο ξακουσμένο Ντέντσικο αντάρα γιο-
μισμένο.

Κλαίνε τα πεύκα κι οι οξιές, κλαίνε και
οι μπρατίμοι,
Εσκότωσαν τον Αριστείδη κάτω στο
Μοναστήρι.

Σαν τάκουσαν οι αδελφές, παρηγοριά
δεν έχουν.

-«Να πάτε πάνω στο βουνό, στη Γράμ-
μουστα πό πάνω,
να βρείτε τον πατέρα μου με τρόπο να
το πείτε».

Σύμφωνα πάντα, με το δάσκαλο Μπα-

κούρα, οι λήσταρχοι με διάφορους τρόπους και μέσα κατά την διάρκεια αυτής της περιόδου, απέσπασαν χρήματα από τους κατοίκους Φώνη Νιδέλκο, Χριστάκη Καρανίκα, Στέργιο Μπακούρα και Γιάννη Καράτζιο.

Εν τω μεταξύ, ορισμένοι κτηνοτρόφοι βρέθηκαν υπό την απειλή της εξορίας με την κατηγορία της συνεργασίας και την υπόθαλψη των ληστών. Τότε «τρείς κάτοικοι της Αετομηλίτσας (Ντέντσικο) αποφάσισαν να σκοτώσουν τους ληστές, όπλα δεν είχαν, συμφώνησαν να τους εξοντώσουν με τα ξύλα. Ενημέρωσαν για τα σχέδιά τους και την χωροφυλακή. Το Καλοκαίρι του 1928 τον μήνα Οκτώβριο (28-9-1928), αφού πήραν μαζί τους τις κάπες και άλλα εφόδια, έφυγαν για τα βουνά. Συνάντησαν τους κλέφτες με τους οποίους είχαν τακτική επαφή και τους ενημέρωσαν ότι θα μείνουν μαζί τους, γιατί η πολιτεία επρόκειτο να τους στείλει εξορία στα νησιά. Οι κλέφτες τους δέχθηκαν με χαρά.

Αφού πέρασαν αρκετές μέρες, μια μέρα βρίσκονταν στο βουνό Μουτσιάλια (Ασβεσταριά) αποφάσισαν όλοι μαζί να αλλάξουν λημέρι. Ξεκινώντας, ακολούθησαν ένα στενό μονομάτι. Μπροστά πήγαινε ο Μάρος (Μάρας), ακολουθούσε ο Λεβέντης και ο Φορφόλιας. Πίσω τους πήγαιναν ο Σιδέρης Ζαρκάδας, ο Γ. Δεληγιάννης και ο Νίνας Καρκαλέτσης (Κων. Καράτζιος). Σε κάποιο πολύ στενό μονοπάτι ο Σιδέρης Ζαρκάδας πήρε ένα ξύλο και χτύπησε θανάσιμα στο κεφάλι τον Φορφόλια. Γύρισε πίσω ο Λεβέντης και βλέποντας τον Φορφόλια χτυπημένο, σήκωσε το όπλο να πυροβολήσει τον Ζαρκάδα. Δεν πρόλαβε

όμως γιατί αμέσως ο Ντίνας και ο Δεληγιάννης του άρπαξαν το όπλο, τον πυροβόλησαν και τον σκότωσαν. Ο Μάρας βλέποντας τα πτώματα κάτω φώναξε: « Λάλε νου μη βουτουμάτς» (θείε μη με σκοτώνεις). Στη συνέχεια τον πυροβόλησαν και αυτόν και τον σκότωσαν. Τα πτώματα μεταφέρθηκαν από ένα κυρατζή στην τοποθεσία Γκούρα, στα σύνορα με το Κεφαλοχώρι (Λούψικο-Λυκόρραχη). Στο μέρος αυτό πήγε ο ανθυπασπιστής Τρίμπος, έκοψε τα κεφάλια των κλεφτών και τα μετέφερε στα Γιάννινα».

Διαφορετική εκδοχή του τρόπου εκτέλεσης της ομάδας των ληστών Φορφόλια έχουν οι περιγραφές των κατοίκων της Λυκόρραχης (Λούψικο τότε), όπως μεταφέρθηκαν στους νεότερους από αυτούς που έζησαν τα γεγονότα. Ο Κώστας Τσίος μας πληροφορεί ότι « οι ληστές είχαν λημέρι στη θέση Σιοποτήρι της Λυκόρραχης και είχαν επαφές μόνο με κτηνοτρόφους από το γειτονικό χωριό Ντέντσικο, σημερινή Αετομηλίτσα. Μια ομάδα από τρεις – τέσσερις Ντενιτσιώτες, με αρχηγό τον Καρκαλέτση (Κων/νο Καράτζιο), κάποιο απόγευμα του μήνα Σεπτέμβρη, τους επισκέφτηκαν με σκοπό να ψήσουν ένα σφαχτό (πρόβατο). Ένας ή δύο από αυτούς μαζί με τον ληστή Λεβέντη πήγαν να φέρουν από το κοπάδι το σφαχτό. Το μικρό ληστή, το Μάρα, τον έστειλαν να φέρει νερό από κάποια κοντινή πηγή. Ο Καρκαλέτσης έμεινε στο λημέρι με τον Φορφόλια. Όταν του δόθηκε ευκαιρία, τον κτύπησε με κάποιο ξύλο ή γκλίτσα στο αυχένα και τον σκότωσε. Στη συνέχεια τον σκέπασε με την κάπα του, έτσι που να φαίνεται ότι κοιμάται. Την

ίδια τύχη είχε και ο Λεβέντης όταν γύρισε με το ζώο που θα έσφαζαν, ενώ το νεαρό παιδί όταν επέστρεψε το αφόπλισαν και το έδεσαν με σκοπό να δώσει πληροφορίες για τα κρυμμένα λύτρα που είχαν αποκτήσει από την μέχρι τότε δράση τους. Στη συνέχεια εκτελέσθηκε και αυτός.»

Επίσης, ο καταγόμενος από τη Λυκόρραχη Καρανίκας Βασίλης, άκουσε από τους παππούδες του χωριού την περίπτωση της δηλητηρίασης της συμμορίας με πίτα ποτισμένη με υπνωτικό φάρμακο, μέθοδο ανέντιμη και άνανδρη, ακόμα και από τα αποστάσματα δίωξης. Το ενδεχόμενο αυτό το αποκλείει και ο συγγραφέας του βιβλίου, «Οι Λήσταρχοι» τα παλληκάρια τα καλά σύντροφοι τα σκοτώνουν, Βασίλης Τζανακάρης (σελ.71).

Ακόμα, σύμφωνα με όσα αφηγήθηκε ο Στέφος Φασούλης, παιδάκι 10 χρονών τότε, τα κεφάλια των ληστών μεταφέρθηκαν στο χωριό της Λυκόρραχης (Λούψικο) και στη συνέχεια στην Κόνιτσα. Τα πτώματά τους ενταφιάστηκαν στο νεκροταφείο, στο βόρειο μέρος της εκκλησίας της Αγίας Παρασκευής. Ιδιαίτερη θλίψη δημιούργησε τότε στους Λυκορραχίτες το θέαμα του κομμένου κεφαλιού του 17χρονου Ευάγγελου Μάρα, στο οποίο κρεμόταν οι πλεξούδες των μαλλιών του. Το πρόσωπό του ήταν πρησμένο και είχε πονεμένη έκφραση, που έδειχνε το φριχτό του τέλος. Αυτή η αποκρουστική εικόνα καταδικάστηκε στις συνειδήσεις των κατοίκων του χωριού, γιατί στιγμάτιζε τα ήθη τους.

Μπορεί οι απόψεις σχετικά με τον τρόπο εκτέλεσης των ληστών να διίστανται, αλλά

φαίνεται ότι ο θάνατος του νεαρού Μάρα προήλθε ύστερα από λυσσαλέα αντίσταση, καθώς ήταν σωματώδες παιδί, και πραγματοποιήθηκε από τέσσερις κατοίκους του Ντέντσικου (Αετομηλίτσας), αφού, όπως θα καταθέσουμε παρακάτω, αυτοί ήταν που πήραν τα ποσά των επικηρύξεων. Σε καμία περίπτωση δεν επιβεβαιώνονται τα γεγονότα σύμφωνα με όσα διηγήθηκε ο Τρίμπος στην εφημερίδα «ΣΚΡΙΠ» και επικαλείται στο βιβλίο του ο Βασίλης Τζανακάρης (σ.448-449), ότι οι θανάσιμοι τραυματισμοί προήλθαν από σφαίρες. Ούτε, γνωρίζουμε κάτω από ποιες συνθήκες πραγματοποιήθηκε η νεκροψία που έκαναν οι γιατροί Τράντας και Παπαβασιλείου. Επίσης αναπάντητο ερώτημα αποτελεί αν βρέθηκε ο αμύθητος «θησαυρός» της συμμορίας. Επάνω στις ληστρικές φορεσιές βρέθηκαν ραμμένα χρυσά, ασημένια και αργυρά νομίσματα, λίρες Αγγλίας, γρόσια τούρκικα, ναπολεόνια κ.α..

Οι άνδρες της χωροφυλακής ερεύνησαν ό,τι στοιχείο βρέθηκε, όπως φωτογραφίες, ανεπίδοτες απειλητικές επιστολές και τιμαλφή αντικείμενα. Από τα άλλα ευρήματα ξεχωριστό ενδιαφέρον έχουν τα ερωτικά γράμματα του λήσταρχου Λεβέντη με την εκλεκτή του Θυμιούλα, στην οποία υπόσχεται ότι θα τη στεφανωθεί, όταν γυρίσει από την Αλβανία. Ακόμα ενδιαφέρουσες είναι και οι σφραγίδες των Φορφόλιδων, τις οποίες αντιγράφουμε από την ιστοσελίδα του Γενικού Λυκείου Νεάπολης (έρευνα Γρ. Χαρ. Κανδηλάπτη).

Την εξάρθρωση της ληστρικής συμμορίας Φορφόλια «πανηγύρισε» και η πολιτεία. Ο ανώτερος διοικητής της χωροφυλα-

κής Ηπείρου Λεωνίδας Καργάκος, επισκέφτηκε στις 30 Σεπτεμβρίου 1928 την Κόνιτσα και εξέδωσε την παρακάτω επίσημη διθυραμβική ανακοίνωση:

«Κατόπιν της σημερινής τηλεγραφικής αναφοράς μας περί εξοντώσεως της συμμορίας Φορφόλια, Λεβέντη και Μάρα υπό του ανθυπασπιστού Τρίμπου, αναφέρω ότι οι κεφαλαί των φονευθέντων μεταφέρθηκαν σήμερον εις Κόνιτσαν και αναγνωρίσθηκαν. Ως εξακριβώθη ο Μάρας εφονεύθη ιδιοχείρως υπό του ανθυπασπιστού Τρίμπου, οι δε Φορφόλιας και Λεβέντης κατόπιν συμπλοκής, εις την οποίαν μετέσχον ο υπασπιστής Τρίμπος, ο υπενωμοτάρχης Λούλιος και οι χωροφύλακες Καβρίνας, Πόζαλης, Κούστης Θωμάς, Δαβέλος, Γρηγορίου και Μπράχος ελθόντες εις χείρας μετά των ληστών. Η επιδειχθείσα γεναιώπης υπήρξε απαράμιλλος. Ο λαός της Ηπείρου και ιδιαιτέρως της Κονίτσης εν εξάλλω ενθουσιασμού πανηγυρίζει δια την εξόντωσιν της ληστοσυμμορίας, ζητοκραυγάζων υπέρ της Χωροφυλακής και ελπίζων την ταχείαν εξόντωσιν των λοιπών ληστών.» (εφημ. Εμπρός, 1-10-1928)

Αυτό το συνταρακτικό γεγονός για την εποχή έγινε μοιρολόι και δημοτικό τραγούδι. Το αντιγράφουμε από το Βιβλίο του Γιώργου Σδούκου, σελ. 77, με τον τίτλο, Μπέηδες και Ραγιάδες στα Βουνά της Ηπείρου:

Γιατί μωρέ Φαρφόλια
δεν τόπραξες καλά
και κανες το λημέρι
στου Λούψκου τα βουνά.
Δεν φταίγω γω μανούλα
μάνα μέν φταίγω γω
μόν φταίει ο Λεβέντης

μας πήρε στο λαιμό.
 Βλαχούλες φέρνουν το γιόμα
 Βουλγάρες το κρασί
 κι απιστία μας κάνουν
 ας βάζουν στη σφαγή.
 Για κάτσε βρε Φαρφόλια
 και κάνε μια γραφή
 και πές τα στη γυναίκα σ'
 πές τα να παντρευτεί.

Το παραπάνω τραγούδι με κάποιες παραλλαγές, χορεύεται, συρτός στα τρία, στην Αετομηλίτσα και στον τόπο καταγωγής του του Φορφόλια, το Αργυροπούλι Τυρνάβου με τους στίχους:

Αϊ, δε σ' τόπα ρε Φορφόλια, ρε Φορφόλια
 στο Ντέντσκο να μη πας.

Ορέ, γιατί θα σε σκοτώσουν ρε φορφόλια,
 ρε Φορφόλια
 οι πρώτοι φίλοι σου.

Αϊ, σε κλαίν' τα τέτα ρε Φορφόλια, ρε
 Φορφόλια
 κι κλαίν' και τα κλαριά.

Ορέ, κλαίν' για το Φορφόλια, το Φορφόλια
 και για Λεβέντη μας.

Αϊ, κλαίν' και τα λημέρια τα λημέρια ρε
 Φορφόλια, ρε Φορφόλια
 που λημέριαζες.

Αϊ, σε κλαίν' και οι βρυσούλες ορέ Φορφόλια, ρε Φορφόλια που' παιρνες νερό.

Ορέ, κλαίν' για το Φορφόλια, το Φορφόλια
 και για το Λεβέντη μας.

Η είδηση της εξόντωσης της ληστοσυμμορίας Φορφόλια διαλαλήθηκε και από τους θρυλοθήρες δημοσιογράφους της εποχής. Η εφημερίδα «Εμπρός» δημοσίευσε εκτενές ρεπορτάζ του ανταποκριτές από τη Θεσσαλονίκη. Η εφημερίδα «ΣΚΡΙΠ» στο

φύλλο της 1^{ης} Οκτωβρίου 1928 σε μακροσκελή ανταπόκριση περιγράφει με λεπτομέρεια τη συμπλοκή των ληστών με τους αστυνομικούς, απόσπασμα του οποίου αναδημοσιεύουμε: «Οι ληστές όταν αντιλήφθηκαν ότι ήταν περικυκλωμένοι ήρχισαν να πυροβολούν. Εξ αυτών ο ληστής Μάρας επιχείρησε να διαφύγει τρέχων αλλά έπεσεν επάνω σχεδόν εις τον ανθυπασπιστή Τρίμπο, όστις διέταξε να σταματήσει. Ο ληστής όμως αντί απαντήσως εξήγαγε την μαχαίραν του και ηθέλησε να τον φονεύσει, αλλά ο ανθυπασπιστής δια ταχείας κινήσεως ευρέθη όπισθεν αυτού και πρόλαβεν να των καταφέρη πρώτος θανάσιμον τραύμα δια του περιστρόφου του. Οι άλλοι δύο αμυνόμενοι, εζήτησαν να διαφύγουν δια της άλλης πλευράς του κλοιού των αποσπασμάτων, αλλ' ο ανθυπασπιστής επρόλαβεν αυτούς και τους εφόνευσεν αφού προηγουμένως ούτοι ήλθον στήθος με στήθος με τους χωροφύλακες.» Η ίδια εφημερίδα δημοσιεύει σε συνέχειες, στα φύλλα του μήνα Ιανουαρίου του έτους 1929, εκτενή συνέντευξη του ανθυπασπιστή Τρίμπου Μάρκου, ο οποίος με πομπώδεις εκφράσεις και περιγραφές αναφέρεται σε συμπλοκή «σώμα με σώμα».

Ο ανθυπασπιστής Τρίμπος, σύμφωνα με την πληροφορία του συντάκτη της εφημερίδας «Εμπρός» (φ. 10-10-1928) είχε τη «γενναιότητα» να παραιτηθεί από το ποσό της αρχικής επικήρυξης των ληστών υπέρ των καταδοτών, το οποίο ανέρχονταν σε 380.000 δρχ. και το έλαβαν μόνο οι κάτοικοι της Αετομηλίτσας (Ντέντσικου ή Δέντσικου), αριθ. υπ. αποφ. 6327/12/21-02-1929. Με άλλη

υπουργική απόφαση, την με αριθ. 6327/22/09-1929, η επαύξηση της επικήρυξης, ποσού δύο εκατομμυρίων δρχ. διανεμήθηκε στους ίδιους ως εξής : Σιδέρης Ζαρκάδας, Σκαπέρδας Στέργιος, Δεληγιάννης Ιωάννης, και Καράτζιος Κωσταντίνος έλαβαν από 425.000 δρχ. ο καθένας. Επίσης 24.000 δρχ. πήρε ο κάτοικος της Αετομηλίτσας Σιδέρης Πλεκαδίτης. Το υπόλοιπο ποσό 476.000 δρχ. μοιράσθηκε σε 9 μέλη του αποσπάσματος της χωροφυλακής με τον ανθυπασπιστή Τρίμπο Μάρκο να λαμβάνει τη μερίδα του λέοντος, ήτοι 200.000 δρχ.. Ο ανθυπασπιστής Τρίμπος, εκτός από το χρήμα, κέρδισε και πολύ δόξα, χαρακτηρίσθηκε ληστοφάγος και έφθασε στο βαθμό αυτό από απλός χωροφύλακας, χάρη στην εξόντωση διαφόρων ληστοσυμμοριών κερδίζοντας γα-

λόνια ανδραγαθίας.

Άδοξο τέλος είχαν οι ληστές, καθώς τα τελευταία χρόνια της ζωής τους ήταν ανάμεσα στη δράση και το θάνατο. Εμφανίσθηκαν την περίοδο του μεσοπολέμου, σε μια εποχή που την ελληνική κοινωνία μάστιζε η φτώχια και η εξαθλίωση, ύστερα από τον ταπεινωτικό πόλεμο της Μ. Ασίας και της προσφυγιάς που ακολούθησε. Εντάσσονται στην κατηγορία της κοινωνικής ληστείας και επέλεξαν την τακτική της ατομικής εξέγερσης, σύμφωνα με τη ληστρική παράδοση αλλά με διαφορετική μορφή, καθότι η δράση τους δεν είχε σχέση με των κλεφτών που πολέμησαν για εθνικοπελευθερωτικούς σκοπούς.-

Email: nik68001@gmail.com

*Ο Νίκος Βασ. Φασούλης κατάγεται από τη Λυκόρραχη και είναι συνταξιούχος.

Άκου, παιδί μου, το παραμύθι

ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ

Στο παραμύθι καταφεύγουμε ξανά και μας ξανά, αφού αυτό μας γοντεύει, αυτό μας ικανοποιεί για να χορτάσουμε το νου και την ψυχή μας. Ψυχαγωγεί ανέξοδα και μας φέρνει πιο κοντά στο όνειρο. Χωρίς ιδιαίτερες αναλύσεις. Είναι ό,τι ακούς, ό,τι νιώθεις. Ό,τι, σε τελική ανάλυση, έχεις ανάγκη να ακούσεις.

Δεν είναι ψέμα, ούτε αλήθεια. Είναι ό,τι νομίζεις. Ό,τι επιθυμείς για να ευφρανθείς. Να αντιληφθείς ότι τα αντίθετα και οι αντιθέσεις θα σε συνοδεύουν πάντα στη ζωή σου. Έχοντας συναπαντήματα με όλους και με όλα.

Άκου, παιδί μου, το παραμύθι. Μια φορά και έναν καιρό, όπως και τώρα, όπως και πάντα, τα ίδια συνέβαιναν και τα ίδια θα συμβαίνουν και συ θα ζεις με όλα αυτά. Με το μεγάλο δώρο που λέγεται ζωή μπορείς να πετύχεις πολλά. Το σπουδαιότερο είναι το μπορεί να δώσεις ζωή στη ζωή σου. Να ζήσεις πλούσια με ιδέες, με συναισθήματα, με πράξεις.

Πλούσιοι είναι αυτοί που επιθυμούν να τους γνωρίσεις. Έχουν πολλά να σου πουν. Είναι και αυτοί ήρωες, όπως είσαι κι εσύ, αφού ξέρεις να τους ανακαλύπτεις. Γιατί οι ήρωες δεν κάνουν παρέα με όποιους να' vai.

Διαλέγουν. Όπως κι εσύ διαλέγεις ό,τι νομίζεις ότι σου ταιριάζει.

Όμως τα παραμύθια δεν τα διαλέγεις, τα ακούς. Ό,τι επιθυμείς θα γίνεται, αν το λέει η ψυχή σου. Κι η ψυχή ακούει τα καλά και zωντανεύει. Στα κακά μαυρίζει, στενεύει ο χώρος της. Στεναχωριέται. Στα παραμύθια μπορείς να φανερώνεις τι σε στεναχωρεί και αυτά ξέρουν να παρηγορούν. Ξέρουν να καταπραΐνουν τον πόνο, να ξαναφέρουν το χαμόγελο. Γιατί σε χρειάζονται με χαμόγελο για να τα πεις κι εσύ σε άλλους. Για να παρηγορηθούν περισσότεροι και να γίνουν πλούσιοι πιο πολλοί. Άκου, παιδί μου. Ο πλούτος δεν είναι κακό πράγμα. Να σου πω, λοιπόν, πλούτη που βρίσκεις στα παραμύθια: αγάπη για τον άνθρωπο, αγάπη για τον ουρανό με τα άστρα, τους κάμπους με τα λουλούδια, τον ήλιο, το φεγγάρι.

Μια φορά και ένα καιρό οι άνθρωποι ήθελαν να φωλιάσουν. Να προστατευτούν και να προστατεύσουν. Να αποκτήσουν το δικό τους χώρο για να βρίσκονται, να zευγαρώνουν, να ξαποσταίνουν, να ησυχάζουν. Στις φωλιές γεννιούνται οι νέες zωές. Στις φωλιές, τις ώρες της ησυχίας, φωλιάζουν και οι σκέψεις. Εκεί, όταν ηρεμεί ο νους, το πνεύμα πετάει σε ό,τι πιθανό και απίθανο.

Μήπως τα παραμύθια είναι η ανθρώπινη φωλιά μας; Μήπως είναι φωλιές που φτιάχτηκαν με ό,τι εύκολο, δοκιμασμένο και σίγουρο διαθέτουμε; Τα φτιάξαμε με ασφαλή υλικά, με τις γνώσεις μας. Να μεγαλώσουμε με θαλπωρή τις νέες γενιές. Να βρούμε χώρο για ώρες γλυκές. Να νιώσουμε το μεγαλείο της zωής και να το μοιραστούμε. Να παρατηρήσουμε με ασφάλεια και να ετοιμαστούμε για νέα πετάγματα.

Άκου, παιδί μου, το παραμύθι. Ό,τι γεννάει η ψυχή δεν μπορεί κανείς να το υποτάξει και η ψυχή συνεχώς γεννά. Ό,τι έχει γεννηθεί εκεί έχει πολλούς γονείς, προαιώνιους, μα και σημερινούς. Πολλοί είναι αυτοί που θα το πάρουν αγκαλιά για να το αναθρέψουν και να το ταξιδέψουν. Να το δώσουν σε άλλες zωές. Ο παραμυθάς το γνωρίζει zωντανεύοντας την κάθε στιγμή. Με πόνο ψυχής θα συμπαρασταθεί στους μεγάλους αδικημένους. Με μεγαλείο ψυχής θα δώσει τη δεύτερη ευκαιρία στους αδικήσατες. Γιατί άνθρωποι απαίδευτοι, δίχως αγωγή, έκαναν επάγγελμα να zουν σε βάρος των άλλων και μάλιστα από θέση iσχύος. Γιατί διεφθαρμένοι και δολοπλόκοι μας κυβερνούν, με αλαζονεία και έπαρση. Το παραμύθι τους δεν είναι του λαού. Είναι ότι απαξιώνει το παραμύθι, για να το θεωρήσουμε, τελικά, κάτι το παιδιάστικο, το ανώφελο.

Όμως, παιδί μου, ήρθε η ώρα να ξαναμυηθούμε στη σοφία των αιώνων με το λόγο του. Ήρθε η ώρα να ανταμώσουμε στην καθαρότητά του, για να ανταμωθούμε σε κάποιο δρόμο με στίχους και ρήσεις ποιητών. Σα να'ρθε η ώρα τα παιδιά όλου του κόσμου να μάθουν γράμματα και μεις να μάθουμε για τις νεραντζιές και τις λεμονιές από την ποίηση.

Γι' αυτό και μεις, οι πολλοί, οι ανώνυμοι, τα παιδιά, οι παππούδες, οι γιαγιάδες, θα βρούμε ένα σπίτι παραμυθένιο, γεμάτο ποίηση, για να συνεχίσουμε να λεγόμαστε άνθρωποι. Για να μη φοβόμαστε «το χάλκεον χέρι του φόβου» που τρομοκρατεί και νεκρώνει zωές και δεν έχει καμιά παραμυθία να προσφέρει.

Χριστούγεννα

Γράφει ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ Μ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

«Νύχτα γιορτά δαύματα νύχτα σπαρμένη μάγια»

Λτο αέναο κύλισμα του χρόνου έρχονται ξανά οι γιορτές των Χριστουγέννων. Τα Χριστούγεννα, είναι η μεγαλύτερη γιορτή των Χριστιανών.

Τα Χριστούγεννα μαζί με την **Πρωτοχρονιά** και τα **Φώτα** στον τόπο μας τα λέμε «**Δωδεκάημερα**». Κάθε χωριό έχει τα δικά του ήθη και έθιμα και τα γιορτάζει με ξεχωριστό τρόπο όπως λέμε. «**Κάθε χώρα και ζακόνι¹** (συνήθεια) κάθε μαχαλάς και τάξη»

Χριστούγεννα! Μεγάλη γιορτή! Μεγάλη χαρά, μέρα που ήρθε στον κόσμο, ο Θείος Χριστός, ο μεγάλος δάσκαλος.

Ξανατραβώντας σήμερα την “κουρτίνα” που σκεπάζει το παρελθόν της ζωής, μου ξαναζωντανεύουν παλιές θύμησες και μνήμες εκείνων των χρόνων και νοσταλγούμε όλοι μας εκείνη τη ζωή την άδολη, της φτώχειας και της ανέχειας για να θυμούνται οι πιο παλιοί και να μαθαίνουν οι νεότεροι.

Χριστούγεννα, γιορτή για όλους, κυρίως όμως για τα παιδιά. Χαρές μεγάλες, σταματάνε για λίγο τα σχολεία, κάλαντα, τραγούδια, παιγνίδια, χιονοπόλεμος και γλυκίσματα.

Οι μπτέρες καθαρίζουν τα σπίτια, ζυμώνουν τα ωραία χριστόψωμα, σε κάθε σπίτι σφάζαμε ένα γουρούνι, τρώγαμε τις “τσιγαρίδες” και το βράδυ της παραμονής μετά τα κάλαντα, κοντά στο τζάκι, η μάνα, έκανε τις “λαλαγγίτες”² ή “λαγγίτες” πάνω σε μια μαύρη λεπτή πλάκα, άπλωνε χυλό απ’ αλεύρι, έκανε το γλυκό της γιορτής· τα σπάργανα του Χριστού, όπως τα λέμε: Τοπικό έθιμο, κι ο παππούς έλεγε παλιές ιστορίες για τους Μάγους, τους καλλικάτζαρους, που τέτοια εποχή βγαίνουν στον επάνω κόσμο και κάνουν όλο σκανταλιές, στους ανθρώπους και στους Μυλωνάδες, κ.ά.

Και μετά τα κάλαντα με το “**καλήν εσπέρα άρχοντες, αν είν’ ο ορισμός σας Χριστού τη θεία γέννησην να πω σ’ αρ-**

χοντικό σας” χαρούμενοι γυρίζαμε στο σπίτι για να ξεσταθούμε και να πλυθούμε, να πάμε στην εκκλησία όταν χτυπήσει η καμπάνα του μικρού χωριού μας.

Νύχτα πηγαίναμε στην εκκλησία.

Εκεί ακούγαμε ύμνους των Χριστουγέννων και προπαντός τους ύμνους των αγγέλων και το «Δόξα εν υψίστοις Θεώ και επί γης ειρήνη, εν ανθρώποις ευδοκία».

Και να ψάλουμε το «**Η γέννησή σου Χριστέ...**» Μετά γυρίζαμε στο σπίτι. Φιλούσαμε τα χέρια του παππού, της γιαγιάς, των γονιών μας και τρώγαμε χαρούμενοι τα καλομαγειρεμένα φαγητά της μάνας. Την πρώτη μέρα των Χριστουγέννων, κοντά στο τζάκι με τους ταξιδιώτες οικογενειακώς και την άλλη μέρα “εκκλησία, βίζιτες, χορούς τραγούδια”.

Έτσι περνούσαμε τα Χριστούγεννα, την Πρωτοχρονιά και τα Φώτα. Μνήμες, αναμνήσεις, αναπολήσεις.

Προσπάθησα κοντολογίς να καταγράψω πως γιορτάζαμε τα Χριστούγεννα, τα Δωδεκαήμερα τότε στα χωριά μας.

Σήμερα όλα έχουν αλλάξει. Φώτα, φωτάκια, δέντρα στολισμένα και οι νέοι πάνε εκδρομές στα βουνά, για περιπλανήσεις και πορείες, όχι συγκέντρωση

και οικογενειακή ζωή, διαφορετικά όλα. Έτσι συμβαίνει στη ζωή.

Ας κρατήσουμε όμως το:

«Και επι γης ΕΙΡΗΝΗ»

Τώρα, που υπάρχει κρίση, οικονομική, πολιτική, ηθική και πόνος πολύς με ανθρώπους ξεριζωμένους από τον τόπο τους, με πολέμους και μίσο. Ας προσευχηθούμε να μη φύγει, να μη χαθεί η αγάπη, ας φωτιστούμε όλοι μας άρχοντες και αρχόμενοι να έρθει επί γης η **ΕΙΡΗΝΗ**, η αγάπη να κυριαρχήσει η καλοσύνη και ν' ανοιχτεί ο δρόμος μιας ευτυχισμένης ζωής, ενός αληθινού ανθρώπου, που δεν θα μοιάζει με κανένα από τα θηρία της γης. Ο εορτασμός της γέννησης του Χριστού μας, στο στάβλο της Βηθλεέμ ας αποτελέσει για όλους μας πηγή αγάπης **ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΛΥΤΡΩΣΗΣ**

Σωκράτης Οικονόμου

1. Τσιγαρίδες (οι) = ξεροψημένα, τηγανισμένα, μικρά κομμάτια χοιρινού κρέατος, πολύ νόστιμα.

Σχετική είναι και η παροιμία. “Φάει νυφ και ζουμί. Καλά είν’ και τα κοψίδια”.

2. λα. λαγγίτες (οι) = Χριστουγεννιάτικες τηγανίτες.

**Μην ξεχνάτε
την συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

Μιὰ καρδιὰ ποὺ χτυπᾶ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

Καρδιά... πολυσήμαντη ἔννοια. Λέξη ούσιαστική μαγευτική, πολυσυζητημένη, χιλιοτραγουδισμένη καὶ σπάνια πολυμίσητη.

Σηματοδοτεῖ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος μιᾶς ζωῆς καὶ τὴν πορεία της στὸ χῶρο καὶ τὸ χρόνο.

Εἶναι τὸ βιολογικό, συναισθηματικὸν καὶ εὐαίσθητο ρόλογι ἄφθαστης καὶ ἀσύλητης λειτουργικῆς τελειότητας δημιούργημα τῆς μεγάλης Διάνοιας, δῶρο ζωῆς, πνοὴ Θεοῦ στὰ πλάσματά του **καὶ αἰώνιο σύμβολο Ἀγάπης καὶ Ἐρωτα**.

Ρυθμικοὶ παλμοὶ καὶ χτύποι χρονομετροῦν καὶ ἀξιολογοῦν πράξεις καὶ συμπεριφορὲς ἀτόμων πάνω στὴν εὐλογημένη, μυριοστόλιστη, καρποφόρα καὶ παραδεισένια Γῆ.

Ἐλεύθερη καὶ αὐτόνομη ἡ δυναμικὴ λειτουργίας της, δημιουργεῖ καὶ διαμορφώνει συναισθήματα, χαρακτῆρες καὶ προσωπικότητες, μὲ τὴ μεταβαλλόμενη, ἐντατικὴ ἡ χλιαρή, ρύθμιση ἡ ἀπορρύθμιση τῆς παλμικῆς κίνησης.

Καρδιά... εὐαίσθητη στὸ Φῶς, στὴν ἀκτινόβολη ματιά, στὸ κάλεσμα τοῦ λογισμοῦ, εὔκολα διεγείρεται καὶ ὅταν ἀκόμη, διαφεντεύει τ' ἄδικο, τὸ σκληρὸν καὶ τυρρανικό.

Ἀντιδρᾶ ἄμεσα στὶς ἐξωτερικὲς καὶ ἐσωτερικὲς ἐπιδράσεις, ἀλλὰ καὶ στ' ἀνεπαίσθητα ἐρεθίσματα μὲ φοβερὴ ἀντανακλαστικὴ δύναμη.

Ἡ ἀστραπιαία ἀντίδραση καὶ κινητοποίηση συμπαρασύρει τὰ παραγόμενα συναισθήματα καὶ τὰ ἐμβολιάζει μὲ τὴν ἴδια ποιοτικὴ χροιά, ὥστε καρδιὰ καὶ συναισθῆμα, σχεδόν, νὰ ταυτίζονται.

Μὲ τὴ διέγερση ὠθοῦνται, ἐνθαρρύνονται ἡ ἀποθαρρύνονται πράξεις καὶ δράσεις ἀγαθὲς ἡ κακὲς καὶ ἡ βούλησή της στρέφεται στὴ χαρὰ ἡ τὴ λύπη, στὴν ἀγάπη ἡ ἔχθρότητα, στὴν εἰρήνη ἡ τὸν πόλεμο.

Οἱ στιγμιαῖς ἐκρήξεις καὶ ἐξάψεις προκαλοῦν τὶς μεταβολὲς τῶν συναισθημάτων.

Αίματοδοτεῖ τὸ λογισμὸν καὶ ἀνάλογα προβάλλει τὸ δίκιο καὶ τὴν ἀλήθεια ἡ κάλλιστα μπορεῖ ν' ἀφανίζῃ αὐτά.

Καρδιά ... ἀτίθαση καὶ εὐμετάβολη, μεταλλάσσει τὰ συναισθήματα, τὰ ἐμπλούτιζει μὲ ἀρετὲς καὶ τάλαντα ἡ ἀντίθετα φτωχαίνει αὐτά. Φύση εκρηκτική, φλογισμένη ἡ ψυχρή, πότε ἀναβράζει, κοχλάζει, ἀγανακτεῖ, παρεκτρέπεται καὶ πότε μετανοεῖ, ἡμερεύει, ἰσορροπεῖ, χαμογελᾶ, εὐφραίνεται καὶ καθηλώνει πάθη καὶ μίση.

Συγχωρεῖ παραβιάσεις τοῦ δίκιου, καταλαγιάζει τοὺς πόνους διαχέει, στὸ περιβάλλον, εὐωδίες καλωσύνης. Εὔκολα ὅμως μεταβάλλεται σὲ ἀγριεμένο, αἷμοβόρο καὶ ἐπιθετικὸν θηρίο.

Οι διάφορες όνομασίες, που της άποδίδουν, ταυτίζονται μὲ τὰ συναισθήματα τῆς στιγμῆς, τοὺς χαρακτῆρες καὶ τὶς προσωπικότητες τῶν ἀτόμων καὶ εἶναι ἀπόρροια τῶν ξαφνικῶν μεταλλαγῶν ἐνεκα τῶν ἔξαψεων, δράσεων καὶ ἀντιδράσεων, ἀρνήσεων ἢ καταφάσεων καὶ τῆς στιγμιαίας διατάραξης τῆς ἀρμονικῆς, λειτουργικῆς ἰσορροπίας καὶ τοῦ φυσιολογικοῦ ρύθμου τῶν χτύπων.

Καρδιά... τῶν ἀλλεπάλληλων μεταμορφώσεων καὶ τῶν ἀπειράριθμων όνομάτων αὐτῆς.

Καρδιά... Φλογισμένη, γαλήνια, ἥμερη, χαρούμενη, ἐρωτική, ἀθώα, εὐρύχωρη, καταδεχτική, ἐλκυστική, πονετική, ἀκτινόβολη, ἄδολη, ἄσπιλη, φιλότιμη, φωτεινή, καθαρὴ καὶ ἄλλες ἢ ἀντίθετα, ψυχρή, ταραχώδης, ἀνήσυχη, ἄγρια, ἀνέραστη, μισερή, στενάχωρη, ἐγωϊστική, κακόβουλη, ύστερόβουλη, σκοτεινή, ἀκατάδεχτη, ἀπωθητική, ἄπονη, ρύπαρη, μολυσμένη, ἀμαρτωλή, ἀκατάδεχτη, ἀπωθητική, ἄπονη, μολυσμένη, ἀμαρτωλή, μικρόψυχη, μεμψίμοιρη, ἄδικη, ἐχθρική, ἀφιλότιμη, ἀκάθαρτη, σκάρτη, μπαμπέσα καὶ ἄλλες ἀμέτρητες.

Καρδιά... ἄτρωτη, ἄτρομη, καλόβουλη, εὐχάριστη, ώραία ἢ ἀντίθετα, δειλή, τρωτή, φοβιτσάρα, δυσάρεστη, ἄσχημη κ.ἄ.

Καρδιά... πιστή, ἀφοσιωμένη, ἀγγελική, ἀληθινή ἢ τουναντίον ἄπιστη, ἀδιάφορη, δαιμονική, ψεύτρα κ.λ.π.

Καρδιά... δημιουργική καὶ γενεσιουργὸς συναισθημάτων καὶ χαρακτήρων γενναίων, ἄνανδρων, ἔντιμων, προδοτικῶν. Προκρίνει ἀνάλογα, τὸ ἀγαθὸ ἢ κακό, ὅταν ἔξωτερικοὶ ἐρεθισμοὶ ἢ ἐπιδράσεις, τὴν ὡθοῦν ἢ τὴν κατευθύνουν σὲ διαφορετικὲς κατευθύνσεις.

Ἀποκλειστικὴ της εὐθύνη εἶναι ἡ διατήρηση ἢ μὴ τῆς ἀρμονικῆς ἰσορροπίας τῶν χτύπων καίτοι συχνὰ χρεώνεται στὸν ἄνθρωπο ὁ ὅποιος κάποτε θὰ κληθεῖ ν' ἀπολογηθῇ γιὰ τὶς πράξεις του καὶ ν' ἀξιολογηθῇ ἡ προσφορὰ καὶ κοινωνικὴ συμπεριφορά του ἀπὸ κριτὴ ἢ κριτὲς καὶ κατὰ πρῶτον ἀπ' τὴν εὐνομούμενη, ὁργανωμένη κοινωνίᾳ ἡ ὅποια θᾶ τοῦ ἀπονείμει τὰ εὖσημα τῶν καλῶν ἔργων καὶ συμπεριφορᾶς ἢ ἀντίθετα μία τιμωρητικὴ καταδίκη.

Καρδιά!... τὸ Βιολογικὸ καὶ συναισθηματικὸ αὐτὸ ῥολόγι τῆς ζωῆς, μὲ τὴ θεϊκὴ πνοή, που νυχθημερὸν χτυπᾶ στὰ στήθη τῶν ὑπάρξεων, ἀποτελεῖ τὸν πυρῆνα τῶν πολλαπλῶν μεταμορφώσεων τῶν συναισθημάτων καὶ τῶν παράγωγων αὐτῶν θετικῶν ἢ ἀρνητικῶν δράσεων. Παραμένει πάντοτε ἀκοίμητη.

Οἱ συνεχεῖς καὶ ἀδιάκοποι χτύποι τίκ-τάκ, τίκ-τάκ, ύπενθυμίζουν καὶ τὸ καθῆκον ὅλων γιὰ εὐχαριστία στὸ Δωρητὴ τῆς ζωῆς καὶ τὸν ἀγώνα ἡθικῆς τελείωσης καὶ ὑπέρβασης ως λογικῶν ὄντων.

Οἱ καρδιακοὶ χτύποι προσμετροῦν συστηματικὰ τὴ συμπεριφορὰ καὶ τὶς πράξεις

τῶν θνητῶν στὸν ώρισμένο χρόνο ζωῆς τους.

Εὐχῆς ἔργον εἶναι ἡ συνταύτιση τῶν ἀνθρώπινων καρδιῶν καὶ ὁ συγχρονισμός, συντονισμὸς τῶν χτύπων στὴν ἴδια συχνότητα γιὰ μιὰ κοινὴ δράση καὶ συμπόρευση στὴ ζωὴ μὲ στόχο καὶ σκοπὸ τὴ συμφιλίωση τῶν λαῶν καὶ τὴν παγκόσμια εἰρήνη.

Καρδιά!... ποὺ ὅσο κι ἂν τὴ φιλοσοφήσῃ κανείς παραμένει πηγὴ καὶ θεμέλιο ζωῆς καὶ κεντρικὸς πυρήνας ἡθικῆς ἀνόρθωσης τῶν ἀνθρώπων.

Δεκτικὴ καὶ εὐαίσθητη σὲ ἐρεθισμούς, πιέσεις, ἐπιδράσεις ἢ ἄλλους ἔξωγενεῖς, ἐσωγενεῖς παράγοντες. Άντιστέκεται καὶ οὐδέποτε λυγίζει.

Ὄμως ὅσο εὐαίσθητη ἡ ἀναίσθητη κι ἂν λογίζεται ἀπὸ πολλοὺς διατηρεῖ τὴν πλαστικότητα καὶ τὴν ἰκανότητα τῶν μεταπτώσεων ἢ μεταμορφώσεων καὶ παραμένει παρορμητική, δραστήρια, ἐπαναστατική, ξεπερνώντας κινδύνους καὶ σκοπέλους, διορθώνοντας τὶς ἀνισορροπίες τῶν χτύπων τῆς.

Οι διαδοχικὲς ἐκρήξεις της δὲν τὴν πτοοῦν οὕτε τὴν καταβάλλουν εὔκολα, ἐκτὸς ἂν ἡ ἴδια παραμελήσῃ τὸν ἑαυτό της καὶ τὶς ύποχρεώσεις προσφορᾶς στὸν πάσχονα ἀνθρωπο, ἀδιαφορώντας γι' αὐτόν.

Αναγκαία ἡ ἀρμονικὴ λειτουργικὴ ἰσορροπία, ἐντάσεων καὶ χτύπων ὥστε τὰ προκαλούμενα συναισθήματα νὰ συμβάλλουν στὸν περιορισμὸ τῶν παράλογων ἀπαιτήσεων, τῶν ἀβάσιμων διεκδικήσεων καὶ στὴν ἐξάλειψη τῶν ψυχοφθόρων παθῶν ἐκείνων ποὺ ἀντιμάχονται τὰ εὐγενή- στὴν ἀμβλυνση τῆς δυσπιστίας καὶ στὸν ἀφορισμὸ τῆς ἔχθρητος καὶ τῶν πολέμων.

Τότε μόνον τὰ φυλλοκάρδια τῆς θ' ἀνοίξουν σὰν τ' ἀνοιξάτικα τριαντάφυλλα καὶ ἡ καρδιά, γαλήνια πλέον, θ' ἀγαλλεται καὶ χαρούμενη θὰ χτυπᾶ, θὰ τραγουδᾶ εὐτυχισμένη, ἀπαλλαγμένη ἀπ' τὰ πιεστικὰ φορτία, πλούτη, δόξα, ἔγνοιες, ἄγχος, ἀπληστία, ἐξουσίες.

Μὲ ὄραμα, στόχους καὶ προσπάθειες προσέγγισης τῆς Ἀλήθειας, τοῦ δίκαιου, τῆς τιμῆς, τῆς Ἀγάπης καὶ τοῦ Καθολικοῦ Ἐρωτα ἡ συμπόρευση, σύμπλευση, συμφιλίωση τῶν ἀνθρώπινων καρδιῶν, μὲ συγχρονισμένους χτύπους, εἶναι ἐφικτή καὶ δυνατὴ ἐφόσον ἐμβολιαστοῦν μὲ τὰ ὑψηλὰ ἴδανικά.

Καὶ οἱ εὐεργετημένοι θνητοὶ μὲ τὸ θαυματουργό, μαγικό ρόλόγι, πνοὴ καὶ δῶρο Θεοῦ κατὰ χάρη, θὰ μπορέσουν νὰ σύρουν τὸ χορὸ τῆς Νίκης, τῆς Εἰρήνης, τῆς Ὁμόνοιας μὲ τὶς φλογισμένες τους Ἐρωτικὲς καρδιές κι αὐτὲς ἐξαγνισμένες ἀναλογιζόμενοι ταυτόχρονα, τὸ χρέος προφύλαξης ἀπὸ καταπονήσεις, ρύπους, ὑπερεντάσεις καὶ τὶς φροντίδες καθαρότητας, θρέψης, ὥστε νὰ μακροημερεύῃ καὶ ν' ἀκούγεται ὁ λειτουργικὸς ἥχος “μιᾶς καρδιᾶς, ποὺ θὰ χτυπᾶ” ρύθμικὰ, ἀρμονικά, γλυκύτατα, ἐπιτελώντας τὴν ἀποστολή της ποὺ εἶναι “Ἐργον ζωῆς”.

Κάπνισμα και υγεία*

Χαρίσιος Μπουντούλας, Καθηγητής Καρδιολογίας
Διευθυντής Κέντρου Κλινικής Έρευνας,
Πρόεδρος Επιστημονικού Συμβουλίου
Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών Ακαδημίας Αθηνών

Πριν από 40 χρόνια για πρώτη φορά είχε ανακοινωθεί ότι το κάπνισμα προκαλεί καρκίνο του πνεύμονος, του λάρυγγος και βρογχίτιδα. Σήμερα, όλοι γνωρίζουμε ότι το κάπνισμα βλάπτει την υγεία αλλά πολύ λίγοι έχουμε συνειδητοποιήσει τα καταστρεπτικά αποτελέσματα που αυτό έχει. Οι βλάβες από το κάπνισμα δεν περιορίζονται μόνο σε ένα όργανο, αλλά κυριολεκτικά καταστρέφουν ολόκληρο τον οργανισμό, γιατί τα προϊόντα του επιδρούν σε όλα τα όργανα του σώματος όπου κυκλοφορεί αίμα.

Πρόσφατα, το Υπουργείο υγείας των ΗΠΑ ανακοίνωσε ότι το κάπνισμα, εκτός από καρδιοπάθειες (έμφραγμα, στηθάγχη, αιφνίδιο θάνατο, καρδιακή ανεπάρκεια), αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια, ανευρύσματα της αορτής, καρκίνο του πνεύμονος, άλλες πνευμονοπάθειες, πνευμονία, μπορεί να προκαλέσει και καρκίνο της μήτρας, των νεφρών, του παγκρέατος, του στομάχου, του οισοφάγου, της ουροδόχου κύστεως, οξεία μυελογενή λευχαιμία, καταρράκτη και ουλίτιδα....

Επιπτώσεις στην κοινωνία:

Τουλάχιστον 30% των θανάτων που οφείλονται σε καρκίνο στις ΗΠΑ είναι αποτέλεσμα του καπνίσματος. Επιπλέον, στο δυτικό κόσμο το κάπνισμα είναι υπεύθυνο για το 30% όλων των θανάτων που συμβαίνουν σε άτομα ηλικίας 35-69 ετών, και συνεπώς αποτελεί την πρώτη αιτία θανάτου στις πιο παραγωγικές ηλικίες. Υπολογίζεται ότι περισσότερο από 20.000 Ελληνες πεθαίνουν κάθε χρόνο από νοσήματα που έχουν σχέση με το κάπνισμα. Κατά κανόνα οι καπνιστές ζουν 13 με 14 χρόνια λιγότερο από ότι οι μη καπνιστές. Αν ένας καπνιστής πάθει έμφραγμα, η πιθανότητα να πεθάνει αιφνίδια είναι 2-4 φορές μεγαλύτερη απ' ότι ένας μη καπνιστής. Ο κίνδυνος αυτός είναι μεγαλύτερος στις γυναίκες, όταν παίρνουν αντισυλλοπτικά χάπια. Καταστρεπτικά αποτελέσματα μπορεί να έχει το κάπνισμα και μικρού ακόμη αριθμού τσιγάρων. Αμέσως μετά από κάπνισμα μόνον ενός τσιγάρου τα αγγεία γίνονται πιο σκληρά. Το κάπνισμα είναι δυνατό να προκαλέσει αιφνίδια το σχηματισμό αρτηριακού θρόμβου

* Αναδημοσίευση από την εφ. «Το Βελβεντό»

σε ορισμένα άτομα, με τραγικό τελικό αποτέλεσμα. Τα τσιγάρα που περιέχουν μικρότερη ποσότητα νικοτίνης και πίσσας δεν έχουν μικρότερη βλαβερή επίδραση. Με άλλα λόγια, δεν υπάρχουν ασφαλή τσιγάρα.

Η θεραπεία των νοσημάτων που έχουν σχέση με το κάπνισμα κοστίζει στις ΗΠΑ περίπου 75 δισεκατομμύρια δολάρια το χρόνο. Πολύ μεγαλύτερη όμως είναι η απώλεια από τις ημεραργίες λόγω νοσημάτων από ασθένειες που προκαλούνται από το κάπνισμα.

Παθητικό κάπνισμα:

Το παθητικό κάπνισμα είναι επίσης υπεύθυνο για πολλούς θανάτους, γιατί κι αυτό έχει τις ίδιες επιπτώσεις με το ενεργητικό κάπνισμα. Το τραγικότερο είναι ότι η ζημιά προκαλείται σε άτομα άμεσου περιβάλλοντός του και κυρίως στα παιδιά του. Τα παιδιά είναι πολύ πιο ευαίσθητα από τους μεγάλους στα προϊόντα καπνίσματος. Έχει βρεθεί ότι παιδιά που ζουν στο ίδιο περιβάλλον με ενήλικες που καπνίζουν, παθαίνουν πιο συχνά καρκίνο και υποφέρουν πιο συχνά από νοσήματα του αναπνευστικού συστήματος σε σχέση με αυτά που ζουν σε περιβάλλον που δεν υπάρχουν καπνιστές. Οι συνέπειες από το παθητικό κάπνισμα είναι πολύ πιο εκτεταμένες απ' ό,τι μπορούμε να φαντασθούμε. Εργασίες έδειξαν ότι νικοτίνη ανιχνεύεται στις τρίχες νεογνών που γεννήθηκαν από μητέρες που δεν καπνίζαν. Φαίνε-

ται λοιπόν πως οι βλαβερές συνέπειες από το παθητικό κάπνισμα για τα παιδιά αρχίζουν πριν ακόμα αυτά γεννηθούν.

Ελληνική πραγματικότητα

Στις ΗΠΑ, στην Αγγλία και σε άλλες χώρες της Ευρώπης ο αριθμός των καπνιστών τις τελευταίες δεκαετίες έχει ελαπτωθεί κατά πολύ. Υπολογίζεται ότι το ποσοστό αυτό στις ΗΠΑ από το 1970 μέχρι σήμερα έχει ελαπτωθεί περισσότερο από 70%. Για πρώτη φορά, στις ΗΠΑ, ο αριθμός αυτών που σταμάτησαν να καπνίζουν υπερβαίνει τον αριθμό αυτών που καπνίζουν. Το ποσοστό των τελειοφοίτων των πανεπιστήμιων των ΗΠΑ που κάπνιζαν το 1999 ήταν 36,5%, ενώ το 2003 κατέβηκε στο 24,4%. Στην Ελλάδα το ποσοστό των καπνιστών παραμενει τρομακτικά υψηλό. Αν συνεχίσουμε με αυτούς τους ρυθμούς οι συνέπειες θα είναι τραγικές. Το θλιβερό είναι ότι στην Ελλάδα καπνίζουν και πολλοί γιατροί. Στην Αμερική στις αρχές του 1960 το ποσοστό των γιατρών που κάπνιζαν ήταν περίπου ίδιο με εκείνο του γενικού πληθυσμού. Σήμερα ασχέτως ειδικότητος στις ΗΠΑ κανένας γιατρός δεν καπνίζει. Η ενημέρωση του κοινού, ο έλεγχος των βιομηχανιών καπνού που προσπαθούν να παρασύρουν τους εφήβους και η αύξηση της φορολογίας είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση του αριθμού των καπνιστών. Στη χώρα μας πρέπει να εφαρμόσουμε τα μέτρα που απέδωσαν σε αλλα κράτη.

Δηλαδή η συμερινή πολιτική για την καταπολέμηση του καπνίσματος πρέπει να βασίζεται στην ενημέρωση, στην επιβολή φόρων στα προϊόντα καπνού και στην απαγόρευση του καπνίσματος σε κοινόχρηστους χώρους.

Αποτελέσματα από τη διακοπή του καπνίσματος:

Η διακοπή του καπνίσματος έχει άμεσα και απώτερα ευεργετικά αποτελέσματα. Διακοπή του καπνίσματος ακόμη και σε ηλικία μεγαλύτερη των 65 ετών μπορεί να ελαπτώσει κατά 50% τον κίνδυνο να πεθάνει κάποιος από νόσο που έχει σχέση με το κάπνισμα. Σε πολλές περιπτώσεις καπνιστές που διέκοψαν το κάπνισμα είχαν 5 χρόνια μετά τη διακοπή αυτού, τον ίδιο κίνδυνο με μη καπνιστές.

Η στεφανιαία νόσος και οι επιπλοκές της, όπως το έμφραγμα, η σπηθάγχη, ο αιφνίδιος θάνατος, κτλ. έχουν ελαπτωθεί σημαντικά τόσο στις ΗΠΑ όσο και στην Αγγλία. Η ελάπτωση αυτή κατά 60% οφείλεται στην ελάπτωση των καπνιστών. Με άλλα λόγια, η διακοπή του καπνίσματος στο σύνολο του πληθυσμού είχε πολύ μεγαλύτερη επίδραση απ' ότι είχαν όλα τα άλλα μαζί, δηλαδή τα φάρμακα, η αγγειοπλαστική (μπαλονάκι) με ή χωρίς stent, και οι εγχειρήσεις επαναιμάτωσης του μυοκαρδίου (μπάι-πας).

Δικαιώματα και υποχρεώσεις του καπνιστή: Ο καπνιστής έχει ίσα αλλά όχι

παραπάνω δικαιώματα από το μη καπνιστή. Έχει δικαίωμα να καπνίζει, δεν έχει όμως το δικαίωμα να καταστρέψει την υγεία των άλλων ούτε να επιβαρύνει την κοινωνία στην οποία ζει και η οποία σε τελευταία ανάλυση θα πληρώσει για τη νοσοκομειακή του περίθαλψη, τα φάρμακα, τις ημέρες νοσηλείας, τις ημεραργίες του, κα.

Το μέλλον είναι στα χέρια μας.

Πρέπει να προσέξουμε το μέλλον μας και να προστατεύσουμε τους νέους. Έχει βρεθεί ότι αν κάποιος δεν αρχίσει να καπνίζει μέχρι την ηλικία των 20 χρόνων, οι πιθανότητες να αρχίσει αργότερα είναι πολύ μικρές. Γι' αυτό το λόγο, αν θέλουμε να μειώσουμε δραστικά το ποσοστό των καπνιστών στην Ελλάδα, το βάρος της αντικαπνιστικής εκστρατείας θα πρέπει να δοθεί στη διαφωτισμό των νέων.

Όλοι μας θέλουμε να βρεθεί το "μαγικό χάπι" το οποίο θα μας προφυλάξει ή θα μας θεραπεύσει από τον καρκίνο και από τα νοσήματα της καρδιάς. Το "μαγικό χάπι" υπάρχει. Το σπουδαιότερο όμως είναι ότι δε χρειάζεται να το πάρει κάποιος για να προστατευθεί. Απλώς, χρειάζεται να μην το πάρει, δηλαδή να μη καπνίσει ή να σταματήσει το κάπνισμα, αν έχει ήδη αρχίσει να καπνίζει.

Σ.Σ. Επίκαιρο μετά την πρόσφατη εφαρμογή του αντικαπνιστικού Νόμου.

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ

Το μοσχάρι της Μήτραινας και τα λάγια πρόβατα...

Όπως έχουμε ξαναγράψει, στην παλογερμανοβουλγαρική κατοχή (1941-44), η χώρα μας έπαθε μεγάλες καταστροφές και ο πληθυσμός υπέφερε τα πάνδεινα.

Αυτή την εποχή, μέσα σ' όλα τα κακά, προστέθηκε κι άλλο από Έλληνες, που παραμερίζοντας κάθε ηθικό φραγμό, έγιναν επιζήμιοι στους συμπατριώτες τους κλέβοντας και ληστεύοντας.

Κρούσματα ληστείας και ρωκλοπής υπήρχαν βέβαια και στην προπολεμική εποχή, αλλά στην κατοχή είχαμε μεγάλη έξαρση του φαινομένου.

Έκλεβαν άλογα, γιδοπρόβατα από τα κοπάδια και τα μανδριά, ακόμα και μέσ' από τα σπίτια...

Στο σημερινό σημείωμά μας θα αναφέρουμε κάποια περιστατικά που έχουν καταχωρηθεί στη μνήμη μου από κείνα τα δύσκολα χρόνια (1942).

1. Η Μήτραινα με την κόρη της Όλγα, φεύγοντας για το Ζαγόρι στις 28 του Οκτώβρη 1940 γλίτωσαν την αγελάδα τους και γυρίζοντας μετά το διώξιμο των Ιταλών από τον Ελληνικό Στρατό, αυτή τις προμήθευε το πολύτιμο γάλα που μοιράζονταν με το μοσχαράκι.

Για σιγουριά την έβαζαν τα βράδια στο υπόγειο του σπιτιού, που χρησιμοποιούσαν για στάβλο εξ αιτίας του φόβου από τους κλέφτες. Έκλειναν την

πόρτα από μέσα με τον “περάτη” (χοντρό καδρόνι πέρα πέρα) για σιγουριά και ανέβαιναν στον πάνω όροφο, όπου είχαν και το μαγειριό (κουζίνα) στην άκρη.

Όμως, ένα βράδυ που’ βρεχε και χαλούσε ο κόμσος από αστραπές και βροντές, έγινε το κακό. Οι κλέφτες άνοιξαν με λοστό μια τρύπα στο χοντρό τοίχο του κελαριού, τρύπωσε ο ένας μέσα και άνοιξε την πόρτα τραβώντας τον περάτη. Έδεσαν με τριχιά το μοσχαράκι και εξαφανίστηκαν μες στη θεοσκότεινη νύχτα.

Το πρωί, κατεβαίνοντας στο κελάρι οι νοικοκυρές δεν μπορούσαν να πιστέψουν στα μάτια τους, όταν αντίκρισαν την τρύπα, την πόρτα ανοιχτή και την εξαφάνιση του μοσχαριού.

Έκλαιγαν κι οδύρονταν ολημερίς· που να’ βρισκαν το δίκιο τους σ’ εκείνη την κοσμοχαλασιά της κατοχής;

2. Ο πατέρας μου γυρίζοντας τραυματίας από το μέτωπο, κατάφερε με χίλια βάσανα να βρει καμιά δεκαριά πρόβατα για τις ανάγκες της οικογένειας, όπως έκαναν και οι άλλοι χωριανοί. Από τα δέκα, τα τρία ήταν λάγια και ξεχώριζαν από τα άλλα.

Κάθε βράδυ η μάνα μου τα έβαζε στο υπόγειο του διπλανού ακατοίκητου σπιτιού και στον πάνω όροφο είχε στι-

βαγμένο το χορτάρι και το κλαδί για το χειμώνα. Τα πρωινά πήγαινε τα πρόβατα στο κοντινό χωράφι μας και σκούπιζε το κελάρι, κρεμούσε και με τριχιές κλαδί και χόρτο για το βράδυ, αφήνοντας την πόρτα ανοιχτή ώστε να αερίζεται ο χώρος.

Κάποιοι (μάλλον χωριανοί που γνώριζαν τα πράγματα) πήγαν ένα βράδυ και μας έκλεψαν τρία πρόβατα. Κρύφτηκε ο ένας το απόγευμα στον πάνω όροφο που ήταν το χορτάρι και το βράδυ περίμενε τους άλλους, άνοιξε από μέσα βγάζοντας τη σιδερένια βέργα που ασφάλιζε την πόρτα και μας έκλεψαν τα τρία λάγια πρόβατα.

Ίσως αναρωτηθεί κάποιος γιατί πήραν τα λάγια; Είναι απλό· για να μη φαίνονται στο σκοτάδι (ξέρεις να κλέψεις, να ξέρεις να παστρέψεις λ. παροιμία). Έτσι xάσαμε τα τρία πρόβατα μέσ' από τα χέρια μας. Άντε να βρεις τους κλέφτες εκείνη την εποχή.

3. Απόπειρα κλοπής έγινε στο χωριό μας άλλο βράδυ, όταν κάποιοι προσπάθησαν ν' ανοίξουν το υπόγειο του Φάνη που είχε το μικρό κοπάδι του μέσα. Αυ-

τός γνωρίζοντας το κακό που γινόταν με τις κλεψιές, κοιμόταν κάθε βράδυ μαζί με τα πρόβατα. Έκλεινε την πόρτα από μέσα και ξάπλωνε στο αχυρένιο στρώμα έχοντας στο μαξιλάρι του μια κόκκινη ιταλική χειροβομβίδα. Το βράδυ που ήρθαν οι κλέφτες, εκεί που προσπαθούσαν να παραβιάσουν την πόρτα, μόλις άκουσε το θόρυβο, ρίχνει από το παράθυρο τη χειροβομβίδα έξω και οι επίδοξοι zωοκλέφτες, όπου φύγει φύγει.

Ο Φάνης γλίτωσε από τους κλέφτες, αλλά κάποια νύχτα έπαθε άλλη τρομάρα· παρ' ολίγο να xάσει το αυτί του από το ... δάγκωμα ποντικού που το βρήκε για καλό ...μεζέ!

Αυτά είναι μερικά από τα επεισόδια εκείνου του καιρού καθώς γυρίζει πίσω στο χρόνο “η μαγνητοταινία” της μνήμης μου, αλλά τα ίδια ή και xειρότερα γίνονταν σε όλα τα χωριά, ώσπου οργανώθηκε ο λαός, “παίρνοντας” το Νόμο στα χέρια του και παράλληλα με την Αντίσταση κατά των κατακτητών, xτύπησε ανελέητα κλέφτες και ληστές, εμπεδώνοντας την τάξη και την ασφάλεια ...

Σωτ. Τουφίδης

«Αν θες να θρέψεις μια πόλη, φύτεψε έναν σπόρο ρύζι· αν θες να μεγαλοργήσει μια πόλη, εκπαίδευσε παιδιά· αν θες να σώσεις μια πόλη, φύτεψε ένα δέντρο»

(KINEZIKΗ ΠΑΡΟΙΜΙΑ)

Τὰ σχολεῖα τῆς Κόνιτσας στὰ ἔτη 1873 καὶ 1877

Χαρίλαος Γκούτος

Τὰ παρακάτω δύο κείμενα ἀναδημοσιεύονται ἀπὸ τὶς ἐφημερίδες τῆς Κωνσταντινούπολης “Βυζαντίς”, φ. τῆς 18/8/1873, καὶ “Ἀνατολικὸς Ἀστήρ”, φ. τῆς 7/19-10-1877

Τῇ 20 τοῦ λήγοντος Ἰουλίου, ἡμέρᾳ τοῦ Προφήτου Ἡλίου, μετὰ τὴν τελετὴν τῆς Ἱερᾶς μυσταγωγίας, ἡ Α.Σ. διμουστοτραπήση ἡμῶν Πομενάρχης, παρακολουθούμενος ὑπὸ τῶν ἐφόρων καὶ ἐγκριτοτέρων μελῶν τῆς ἐνταῦθα κοινωνίας, μετέβη εἰς τὴν Σχολὴν, δπῶς δρέψη τοὺς γλυκεῖς καὶ ἀφθόνους καρποὺς μακρῶν μισθίων, οὓς δείποτε ὑπὲρ αὐτῆς κατέβαλεν. Ἡ δὲ ἵκανα τῆς πνευματικῆς αὐτῆς ζωῆς ἔτη ἀριθμοῦσα Σχολὴ, ἀναπετάσσεται τὰς πύλας τῆς ὑπεδέχηται αὐτὸν ὑπὸ τὰς ἀνθοστολίστους ἀψιδας της μετὰ βαθείας μὲν εὐγνωμοσύνης, ὡς τὴν ἀγαθὸν εὐεργέτην τῆς, μετὰ καὶ δειλῆς δὲ τινος γαρδῆς διτὶ ἔμελλε νὰ ἐστιάπη αὐτὸν ἐν τῇ, ἦν ἀπὸ ὁλοκλήρου ἥδη ἐνικαυτοῦ προπαρεπεύχεται, πνευματικὴ πανδαισίᾳ, ἡ τις ἐστὶν ἡ πρόσδος καὶ ἐπὶ τὰ κρείττω ἀνάπτυξις τῆς ἐν αὐτῇ μαθητευομένης νεολαίας, τὸ κυριώτερον μέλημα τοῦ πεφωτισμένου τούτου πνευματικοῦ ἡγῶν πατρός. Τὸ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν ἔξετάσεων ευρεύσαν πλῆθος τῶν φιλομούσων, ἀκροατῶν, σέννας πυκνούμενον, μόλις περιελαμβάνετο ὑπὸ αὐτῆς, προῦδε δὲ ἀριδὴλως τὸ ἐπίσημον τῆς ἡμέρας, δπερ ἄλλως τε ἐτεκμηρίουτο καὶ διὰ τῆς πολυτέμπου παρούσιας τῶν ἐνταῦθα πολιτικῶν ἀρχῶν, αἵτινες, συμμορφόδημεναι πέρδε τὰς εὑμενεῖς Αὐτοκρατορίκας διαθέσεις ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως τῶν πιστῶν ὑπηρόδων, ἐσπευσαν ἐπισήμως νὰ τιμήσωσι τὴν ἐπέτειον τῆς Σχολῆς ταύτης ἡμέραν. Μετὰ δὲ τὴν νεομισμένην ἐναρκτήριον Ἱερὰν τελετὴν, δὲ ἐλληνοδιδάσκαλος ἡ.Ν. Β. Παντούχας ἔξεφύνησε καταλληλότατον τῇ περίστάσει λόγον, ἐνῷ πρὸς τοὺς ἄλλους λίαν εὐγλώττως παρέστησε κατὰ προηγουμένην εἰσήγησιν τῆς Λ. Σ. τὴν ἀνάγκην τῆς ἰδρύσεως Παρθεναγωγείου καὶ κατὰ τὴν πόλιν ἡμῶν, ἕργου μεγάλου μὲν σχετικῶς, καὶ ἀνωτέρου πώς τῶν μικρῶν ὑλικῶν δυνάμεων τῶν κατοίκων, κατορύθωτοῦ δὲ ἥδη γενικῶς θεωρουμένου, διὲ ἦν πέρι αὐτοῦ καλοκάγαθῶς ἀνέλαβε πρωτεύουσαν ἡ Α. Σ. Μετὰ δὲ τὰς ραγδαῖς χειροκροτήσεις, αἵτινες διεδέχθησαν τὴν ἀπαγγελίαν τοῦ λόγου, χορὸς εὐφώνων μαθητῶν, εἰλημμένων καὶ ἐκ τῶν τριῶν τάξεων τῆς Σχο-

λῆς, ἔψαλε τὸ «πολυχρόνιον ποιήσαικτλ.» πρὸς τὴν Α. Α. Μ. τὸν τρισέβαστον ἡμῶν Ἀνακτα, ἀκολούθως δὲ ἀσμα μεστὸν εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν ἀείμνηστον χορείαν τῶν κτιτόρων καὶ συδρομητῶν τῆς Σχολῆς. Ὁλοκληρὸν τὴν ἡμέραν ταύτην διέτλθομεν ἀπλήστως ἀκροώμενοι τῶν εὔστοχωτάτων ἀπαντήσεων τῶν τῆς ἀνωτέρης τάξεως μαθητῶν, οἵτινες ὑπὸ τινος ἀκρίτου δειλίας καταληφθέντες τὸ κατ’ ἀρχὰς, ὅπερ ἄλλως τε φυσικώτατον εἰς νέους πεντεκαιδεκάτεις περίπου, ὡς εἰς ἀκροατήριον σεβαστὸν καὶ ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων καὶ εὐμαθεσέρων ἀνδρῶν, ξένων τε καὶ τῆς καθ’ ἡμᾶς κοινωνίας συνιστάμενον τὸ πλεῖστον ἀποβλέψαντας, πάραντα ἀγεκτήσαντο τὸ ὑπὸ τῆς συγαισθήσεως τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντός των χορηγούμενον αὐτοῖς Θάρρος, καὶ οὕτως ἐφάνησαν οὐχὶ ὡς διδαχθέντες ἀπερ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐδιδάχθησαν μαθήματα, ἀλλ’ ὡς διδάξαντες αὐτοὶ οὗτοι ταῦτα εἰς ἄλλους* τοσαύτην ἐπεδειξάντο εὐχέρειαν μὲν εἰς τὰς ἀπαντήσεις πρὸς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ διδασκάλου, τοσαύτην δὲ κρίσιν πρὸς τὰς ἔξωθεν, ἐκ μέρους τῶν λογίων ἀκροατῶν, γενομένας παρατηρήσεις. | Αἱ ἔξετάσεις τῶν μαθητῶν τῆς Ἑλληνικῆς Σχολῆς παρετάθησαν μέχρι τῆς ἐσπέρας τῆς τρίτης ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως* κατὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦτο ἐξητάσθησαν ἀλληλοδιαδόχως καὶ οἱ τῶν δύο διαδήμοδον κατωτέρων τάξεων μαθηταί, ἀπαντήσαντες μετ’ ἴσης εὔστοχίας. Διαρκοῦντος τοῦ πνευματικοῦ τούτου ἀγῶνος τῆς μαθητιώσης νεολαίας, εὐκόλως ἥδυνατο τις νὰ παρατηρήσῃ τὴν ἐν τοῖς μετώποις τῶν γονέων αὐτῶν ἐζωγραφημένην συγκίνησιν ἄμα καὶ ἐκπληξιν, προελθούσαν ἐκ τοῦ ὅτι προσεδόκων οὗτοι μικρότεραν παρ’ ὅσην ἀπήντησαν εἰς τὰ προσφιλῆ αὐτῶν τέκνα προδοδον. Ἡ αὐτὴ ἐπιτυχία ἔστεψε καὶ τοὺς ἀγῶνας τοῦ ἀλληλοδιδάκτου κ. Γ. Παπαθασιλειάδου, κατὰ τὰς τῇ 26 τοῦ Ἰουλίου, γενομένας ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ αὐτοῦ ἀκροατηρίου ἔξετάσεις τῆς ἀλληλοδιδακτικῆς σχολῆς τῆς πόλεως, τῆς διὰ μόνιων τῶν ἀδρῶν δαπανῶν τοῦ ἀρχιερέως ἡμῶν συντηρουμένης.

Τὸ ὄρατον καὶ θελητικὸν τοῦτο θέαμα τῆς

ταχείας πνευματικής ἀναπτύξεως τῆς νεολαίας, τὸ πολλὰ καὶ μεγάλα, καλὰ προοιωνίζον τὴν πατρίδι ἡμῶν, δὲν εἶναι ἀποκλειστικὸν· εὐτύχημα καὶ ὄρασμα τῆς Κονίτσας, ἐφάμιλλα δὲ τῷ ἡμετέρῳ ἐκπαιδευτικὰ καταστήσκατα θριβροῦται ἵκανα καὶ κατὰ τὰ κεντρικώτερα μέρη τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ὅτινα ἀπὸ δηκανείας περιπου ἴδρυθέντα, ἢτοι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς· καθ' ἓν ἐπάτησε τὸ ἔδαφος τῆς πατρίδος ἡμῶν ὁ ἀρχιερεὺς ἡμῶν κ. Γερμανὸς, διὸ τῆς γενναιότητος καὶ τῶν ἀπειρων αὐτοῦ μηχανῶν προάγαντων καὶ ἀνθοῦσι. Ταῦτα λέγων, προτίθεμαι, οὐγενέστερον δημοσίᾳ τούτου δικαίους ἐπιχίνους εἰς τὴν Χριστομίμητον τοῦτον ποιμένα, οἵτις ἂντοι τα παντὸς ἐπαίνου μπέρτερος καταστάει, οὐδὲ έχει τὴν ἀνάγκην αὐτῶν, ἀλλὰ νὰ καταστήσω, τὸ

ἐπ’ ἐμοὶ, κοινωνοὺς τῆς γενικῆς ἐνταῦθι εἰσρούσινς ἐπὶ τῇ προσδιώκτῃ τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἡμῶν καταστημάτων καὶ τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διατριβοντας φιλοπάτριδας πατριώτας, τῶν διοικητῶν τὴν συνδρομὴν δὲν καθελεν ἀποκοινωθῆ ἡ ἐνδεής πατρίς, ἀλλὰ μᾶλλον μετὰ μητρικῆς ὅλως εὐαρεστείας καθελεν ἀποδεχθῆ πρὸς ἴδρυσιν καὶ ἐνδεής Παρθεναγωγείου, οὐ τίνος στερεῖται μὲν, ἀλλὰ προσδοκᾷ μετὰ πεποιθήσεως, διὰ τὴν καὶ μπέρ αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως καλοκαγάθως ἀναληφθεῖσαν, ὡς εἴρηται, πρωτοθουλίαν.

Δέξασθε τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἔξαιρέτου μηνού πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεως.

Ἐν Κονίτσῃ τῇ 31 Ιουλίου 1873.
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΙΔΗΣ.

Ἄξιότιμε κ. συντάκτα τοῦ α΄ Δυατολικοῦ Ἀστέρος

Καθ’ ὃν χρόνον πᾶσαι πάσης γλώσσης αἱ ἐφημερίδες πλήρουσι τὰς στήλας ἀνδροκταθίας λυγρὰς ἀφηγούμεναι, οὕτως καθέλε φανῇ εἰς πολλούς λιδν παράδοξον, ὅτι μὰ τις κοινότης ἀπόκεντρος ζητεῖ εἰς τὰ στεγούμενα τῶν ἐφημερίδων δῶματα χῶρον φιλοξενίας, ζητεῖ τὸν λόγον, ὅπως τὰ περὶ τῶν ἑαυτῆς σχολείων γνωστὰ καταστήσῃ (•••)

κηρύττομεν δημόσιᾳ τὴν κοινὴν τῆς πόλεως εὐχαρίστησιν. καὶ βαθεῖαν εὐγνωμόσύνην πρὸς τὴν Λ. πανιερότητα, τὸν Θεοφιλέστατον ἡμῶν ἐπίσκοπον ἄγ. Βελλάς κύριον Βασίλειον, οἵτις, ἐμ. βριθῶς καὶ εἰλικρινῶς κηδόμενος ὑπὲρ οὐδὲν τῆς πατρίδος σχολείων, κέντρον ἐνεργείας γινόμενος καὶ παράδειγμα ἑαυτοῦ προβάλλων ἀξιομέμητον ἐπὶ γενναιότητι, κατώρθωσεν εἰς οὗτως δυσχερεῖς περιστάσεις νὰ ἐμφυτήσῃ δύμοιαν καὶ τοῖς πολιταῖς φιλοτιμίαν, ώστε ἀπὸ ουνεισφορῶν κυρίως ἀτομικῶν προσεπορίσθησαν οἱ διδασκαλικοὶ μισθοὶ. καὶ τοῦ τέως ἐλληνοδιδασκάλου ἀλλὰ δυμφέροντα ἐπιδιώξαντος, προσεκλήθη ὅμοφώνως ὁ ἐννέα ἔτη σχολαρχήσας ἐν Τρίκκη κ. Δημ. Παπαβασιλείου, οὗτινος τὴν ἀξίαν, καθὼς πατριώτου, οἱ πάντες ἐνταῦθα γινώσκοντες, ἀδιστάκτως πεποιθάσιν ὅτι ἡ τέως ἀκμάζουσα κεντρικὴ ἐλλ. σχολὴ θὰ ἀγέλθῃ αὖθις εἰς ἥν καὶ πρότερον διετέλεστ βαθμῖδα προάγωγῆς. Διόπερ πολλοῦ ἐπαίνου καὶ εὐγνωμόσύνης ἀξία διπάρχει καὶ ἡ φιλόμουσος τῶν συντελούντων πολιτῶν προάρεσις φιλοτίμως οὕτω τὴν κοινὴν ἐπιδιωχόντων πρόοδον, ἡγουμένου γένναιοις τοῦ σεβ.: ἡμῶν ἀρχιερέως, οἵτις μετὰ θερμοτάτου ζήλου καὶ ἀκαμάτου ἐπιμελεῖται οὐδιαλλίπει τὰ κράτιστα τῇ πατρίδι βουλεύομένος τε καὶ πράττων.

Δέξασθε κτλ. Ἐν Κονίτσῃ, τῇ 29 Ιουνίου 1877.

Οἱ ἔφοροι τῶν σχολείων.

Γεώργιος Π. Μπενζέρης. Σπυρίδων Χ. Διατίρας. Παναγιώτης Στ. Ρούμβαλη.

ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΔΥΟ ΑΙΩΝΕΣ

Γράφει ο Αγαθάγγελος Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ

Με την εκπνοή του 2019 θα κυκλοφορήσει το 209 τεύχος της “Κόνιτσας”. Παρά τις αντιξούτητες, που συναντά η Σ.Ε. αντέχει και εύχομαι να αντέξει επί μακράν σειράν ετών η κυκλοφορία του για να ακούγεται η φωνή της ακριτικής μας πόλης. Αν είναι να γίνει κάποια κριτική, όπως συνηθίζεται σε κομβικά σημεία του χρόνου, εμένα δεν μου πέφτει λόγος. Με μια αράδα μόνο θα σημειώσω αυτό που αραιά και πού ακούγεται, ότι ασχολείται με την παρελθοτολογία. Το παρελθόν όμως είναι η ιστορία και ας μην ξεχνούμε ότι “όλβιος όστις της ιστορίας έσχε μάθησιν”.

Μέγα ιστορικό γεγονός οι πανέλληνες τιμούμε εφέτος τη συμπλήρωση δύο αιώνων από την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα του 1821. Είχαν περάσει τέσσερις και πλέον αιώνες από τότε, που η “Πόλη εάλω”. Έπεσε η Πόλη. Ω Κωνσταντίνε Βασιλεύ, κακόν ριζικόν οπούχες και τύχην πάνυ θλιβερήν... Οι πολιορκητές με θεολογικό μίσος εισήλθαν στη βασιλεύουσα. Ο Μωάμεθ είχε υποσχεθεί ότι θα αφήσει ελεύθερα τα αλαλάζοντα στίφη για δυο ημέρες για κάθε είδος βανδαλισμού. Ο χρονογράφος της εποχής μας πληροφορεί, ότι κατέστρεφαν και τα βιβλία της Αγίας Σοφίας, για να αρπάξουν τα χρυσόδετα περιτύλιγματά τους.

Έβλεπε ο Μωάμεθ τις ανήκουστες θηριωδίες και σε μια στιγμή περισυλλογής αναφώνησε ‘Ω Πόλη, σε ποίους σε παρέδωσα’.

Έναντι της Θρησκείας της αγάπης, οι απόγονοι του Ισλάμ έχουν να επιδείξουν τη Θρησκεία του μίσους. Οραματίζονται την

επανίδρυση της οθωμανικής αυτοκρατορίας δια πυρός και σιδήρου. Σκέπτονται να μετατρέψουν το ναό της Αγίας Σοφίας σε τζαμί. Πιστεύω πως η παγκόσμια διαμαρτυρία δε θα επιτρέψει ένα τέτοιο ανοσιούργημα. Οι προκλητικές κινήσεις στο Αιγαίο και στην Κύπρο ανησυχούν τους πολιτισμένους λαούς και δεν θα μείνουν αδιάφοροι. Και εμείς ως υπερούσιος λαός ας μη επαναπαυόμεθα με τις εκδηλώσεις τημής των ευκλεών προγόνων μας. Ιερό καθήκον προβάλλει για την αντιμετώπιση οιουδήποτε κινδύνου η ομοψυχία με σύσσωμες τις πολιτικές δυνάμεις. Ας αφήσουν τις μεταξύ τους ατέλειωτες έριδες. Ας ελπίζουμε και ας πιστεύουμε ότι στις σελίδες του περιοδικού μας στο νέο έτος 2020 θα διαβάζουμε μόνο ευχάριστα γεγονότα. Χορτάσαμε πια να ακούμε και να βλέπουμε στα Μ.Μ.Ε. εικόνες και γεγονότα, που προσβάλλουν, τσαλαπατούν θα έλεγα επί το ακριβέστερον όχι μόνο τα χρηστά ήθη αλλά ολόκληρο τον ανθρώπινο πολιτισμό μας.

200 χρόνια πέρασαν από τότε που η σκλαβωμένη Ελλάδα πήρε τη μεγάλη απόφαση και ας ήταν μόνη. Ο εθνικός ποιητής θα γράψει.

*Nαι αλλά τώρα αντιπαλεύει
Κάθε τέκνο σου μ' ορμή
Που ακατάπαυστα γυρεύει
Η τη νίκη ή τη θανή*

Ας σταθούμε ευλαβικά στα μνημεία των αγωνιστών του 1821 και ας τοποθετήσουμε ένα δάφνινο στεφάνι στους ιερούς τάφους των.

ΟΙ ΠΡΩΤΙΕΣ ΚΙ ΕΜΕΙΣ

Γράφει ο ΣΤΑΘΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

Δεν ξέρω, πότε και αν θα βγούμε απ' την κρίση, παρά τους πανηγυρισμούς αυτών που έχουν το τιμόνι του καραβιού. Αυτό όμως που φαίνεται δια γυμνού οφαλμού, είναι πως ο λαός μας δεν έχει χάσει μόνο το εισόδημά του με τ' αλλεπάλληλα “κουρέματα” των μισθών και των συντάξεων και με την υπερφολόγηση των πάντων, αλλά έχει απολέσει το χαμόγελό του, την καλή του διάθεση, την όρεξή του για δημιουργία. Θά’λεγα με μια λέξη: την εθνική του αυτοπεοίθηση.

Κι ενώ η περιρρέουσα ατμόσφαιρα είναι κάθε άλλο εκτός απ' αυτή που θα θέλαμε, ευτυχώς και υπάρχουν κάποιες νησίδες χαράς, που μας ξαναφέρνουν κοντά την εθνική μας περηφάνεια.

Τέσσερα ονόματα, τον ταλευταίο καιρό, μας έκαναν ν' αναθαρρήσουμε, να ξαναγελάσουμε, να ξαναχαρούμε, να αισθανθούμε περήφανοι πού' μαστε Έλληνες: Αντετοκούμπο, Δασκαλάκης, Λάνθιμος, Τσιπσιπάς. Πρωταγωνιστές σε διαφορετικούς χώρους. Του αθλητισμού της Επιστήμης, της Τέχνης. Τους θαυμάζουμε, τους χειροκροτούμε, τους ευχαριστούμε. Περήφανοι αυτοί που είναι Έλληνες. Περήφανοι κι εμείς που είναι δικά μας παιδιά.

Αν όμως σκύψουμε και δούμε πώς αυτοί έφτασαν ψηλά θα διαπιστώσουμε ότι πίστεψαν στις ικανότητές τους και στο ταλέντο τους, δούλεψαν σκληρά και πειθαρχημένα (το τονίζω αυτό) κι έφτασαν εκεί που έφτασαν. Και κάτι άλλο, στηρίχτηκαν στις δικές τους δυνάμεις και σε κανένα “μέσον” ή καμιά κρατική συμπαρασταση. Και γι' αυτό είναι πολλαπλά αξιέπαινοι.

Θα πρέπει οι τέσσερις αυτοί άνθρωποι - συμπατριώτες μας, που έφτασαν τόσο ψηλά, να σταθούν παραδείγματα για όλους μας και ιδιαίτερα για τα παιδιά μας. Για τα παιδιά μας, που έχουν ανάγκη μιας καλύτερης παιδείας βασισμένης σε κάποιες σταθερές, σε κάποιες αξίες δημοκρατίας, ελευθερίας, ανθρωπισμού με γνώμονα πάντα και τη λελογισμένη πειθαρχία και την τήρηση κανόνων σχολικής ζωής. Να καταλάβουν πως δεν έχουν μόνο δικαιώματα αλλά και υποχρεώσεις.

Με τα τέσσερα αυτά αστέρια της αριστείας, ως παραδείγματα, ας αλλάξουμε όλοι, ηγέτες και λαός, ρότα για να σταθούμε όρθιοι και να πάμε μπροστά και ψηλά όπως μας πρέπει, όπως το επιτάσσουν οι αιώνες και η ιστορία μας.

Φίλε του περιοδικού θυμήσου, έστειλες τη συνδρομή σου;

Εύθυμα και ... σοβαρά

1. Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (Η.Π.Α.)

α) Η εξέλιξη από τον πρόεδρο Ουάσιγκτον στον πρόεδρο Τραμπ, είναι μια απόδειξη ικανή να εκνευρίσει τον Δαρβίνο.

β) Οι παράνομοι μετανάστες ήταν πάντα πρόβλημα σ' αυτή τη χώρα (τις Η.Π.Α.). Ρωτήστε όποιον Ινδιάνο θέλετε.

γ) Το σύνθημα ενός Αμερικανού προέδρου ήταν: Αν δύο λάθη δεν κάνουν ένα σωστό, δοκίμασε τα τρία.

δ) Η Αμερική είναι η καλύτερη ημιμαθής χώρα στον κόσμο.

ε) Άκουσα ότι ο σεισμός προξένησε πενήντα εκατομμυρίων δολαρίων βελτιώσεις στο Λος Άντζελες.

στ) Το μεγάλο μου πρόβλημα όταν πηγαίνω σαν εκπαιδευτικός σε σχολεία της Αμερικής, είναι το εξής: εκεί που θαυμάζω τις υποδομές και πολλά άλλα πράγματα, κάποια στιγμή ξεφωνίζω! “Πέστε όλοι κάτω! Κρατάει όπλο...”

ζ) Αυτό που με εντυπωσιάζει περισσότερο στην Αμερική είναι η υπακοή που έχουν οι γονείς στα παιδιά τους.

2. Για γέλια και για κλάματα

Κάποτε ένας σοφός άνθρωπος είπε ένα αστείο σε μια αίθουσα. Όλοι έσκασαν στα γέλια, μετά είπε το ίδιο αστείο γέλασαν λιγότεροι, είπε το ίδιο αστείο ξανά και ξανά ώσπου στο τέλος δεν γέλασε κανένας. Χαμογέλασε και είπε: Αφού δεν μπορείτε να γελάσετε με το ίδιο αστείο ξανά και ξανά, γιατί κλαίτε για το ίδιο πράγμα ξανά και ξανά;

3. Τυχερά παιχνίδια

α) Λαχεία: Ένα είδος φορολογίας για όσους ήταν κακοί στα μαθηματικά.

β) Υπολογίζω ότι έχω τις ίδιες πιθανότητες να κερδίσω το λαχείο είτε παιξω είτε όχι.

γ) Έγραφε κάποιος σε έναν τοίχο: Σε παρακαλώ Θεέ μου, άφησέ με να σου αποδείξω ότι τα λεφτά του TZOKEP δεν θα χαλάσουν το χαρακτήρα μου.

4. Κάποιοι τίμιοι άνθρωποι δικαιώνονται στον παράλογο κόσμο που ζούμε

Τα πολύ παλιά χρόνια ένας άρχοντας έβγαλε ανακοίνωση με την οποία ζητούσε να βάλει κάποιον σε μια πολύ υπεύθυνη θέση.

Παρουσιάστηκαν πολλοί για την θέση. Ο άρχοντας τους έδωσε από μια γλάστρα και ένα σπόρο και τους είπε: μετά από ένα χρόνο όποιος φέρει την καλύτερη γλάστρα με το καλλιεργημένο φυτό, αυτός θα πάρει και τη θέση. Μετά από ένα χρόνο παρουσιάστηκαν όλοι με τις γλάστρες τους. Όλοι είχαν θαυμάσια καλλιεργήσει το φυτό τους, με πλούσιο φύλλωμα, άνθη κ.λπ. Μόνο ένας έφερε την γλάστρα του χωρίς να έχει καλλιεργήσει τίποτα.

Ο άρχοντας έδωσε σ' αυτόν την υπεύθυνη και ζηλευτή θέση.

Μα, αντέδρασαν οι άλλοι. Δεν είναι δίκαιο.

Ο άρχοντας είπε: Σε όλους έδωσα από μια γλάστρα και έναν βρασμένο σπόρο. Εσείς που αντιδράσατε με κοροϊδέψατε, και βάλατε άλλο σπόρο στη γλάστρα. Μόνο αυτός έδειξε τιμότητα και ειλικρίνεια. Αυτός αξίζει την θέση, αυτός είναι δίκαιος, ειλικρινής και τίμιος.

Υποσημείωση γράφοντος: Ας σκεφθεί ο

καθένας μας την συμπεριφορά του αν ήταν διαγωνιζόμενος.

5. Οι Νόμοι του Μέρφυ στον παλαβό μας κόσμο

α) Ένα γραμμάριο εφαρμογής αξίζει όσο ένας τόνος ιδέες.

β) Κανένα από τα βιβλία που δανείζεις δεν χάνεται, εκτός από αυτό που πραγματικά δεν ήθελες να χάσεις.

γ) Ο κήπος σου αποδίδει πάντα περισσότερο, αυτά που χρειάζεσαι λιγότερο.

δ) Το άγχος σου δίνει κύρος, γιατί όλοι πιστεύουν ότι οφείλεται στη σπουδαιότητα της δουλειάς που έχεις αναλάβει.

ε) Μόνο ο Θεός μπορεί να κάνει μια τυχαία επιλογή.

σ) Τα πάντα βρίσκονται σε κατάσταση υπέρτατης ανακατωσούρας.

ζ) Ο καθένας έχει ένα σχέδιο που δεν εφαρμόζεται.

η) Όλες οι απλές ιδέες διατυπώνονται με τον πιο περίπλοκο τρόπο.

θ) Κανενός η ζωή, η ελευθερία ή η περιουσία δεν είναι ασφαλής όταν η Βουλή συνε-

δριάζει.

ι) Το άθροισμα της ομορφιάς και της εξυπνάδας είναι πάντα σταθερό.

ια) Η λύση ενός προβλήματος αλλάζει τη φύση του προβλήματος.

ιβ) Η πιθανότητα να πέσει μια φέτα από τη μεριά που είναι αλειμένη με βούτυρο, είναι ευθέως ανάλογη του ύψους της τιμής του χαλιού.

ιγ) Ο πονόδοντος έχει την τάση να αρχίζει το Σαββατόβραδο.

ιδ) Ζωή είναι ένα διαγώνισμα που όλοι πάμε αδιάβαστοι.

ιε) Αν ανοίξεις ένα κουτί με σκουλήκια, ο μόνος τρόπος για να τα βάλεις πάλι μέσα είναι να χρησιμοποιήσεις μεγαλύτερο κουτί.

ισ) Η πολλή έρευνα σου καταστρέφει τη θεωρία.

ιζ) Πάντα βρίσκεις αυτό που ζητάς στο τελευταίο μέρος που ψάχνεις.

ιη) Όσο πιο σημαντική είναι η θέση ενός ατόμου μέσα σε μια επιχείρηση, τόσο μεγαλύτερη είναι η τάση του να σπαταλάει όλο του το χρόνο σε επιτροπές και υπογραφές.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

Μετεωρολογικά στοιχεία από τον σταθμό του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών στην Κόνιτσα σε συνεργασία με το Metar.gr. (www.metar.gr)

Θέση Σταθμού: Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας-Πραμάντων (υψόμ. 530m)

Ιστοσελίδα Σταθμού: <http://penteli.meteo.gr/stations/konitsa/>

Νοέμβριος 2019

Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών άνεμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
11,7	22,2	2,9	326,6	26	ΒΑ

Δεκέμβριος 2019

Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών άνεμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
7,2	16,5	-2,2	145,6	18	ΒΑ

- Ολοκληρώθηκε με επιτυχία στην Κόνιτσα το Πρόγραμμα κατάρτισης αρωματικών/φαρμακευτικών φυτών του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ο.Α.Ε.Δ. Ιωαννίνων σε συνεργασία με το Δήμο Κόνιτσας.

Το πρόγραμμα είχε διάρκεια 295 ώρες και αποτελούνταν από πέντε υποπρογράμματα, τα οποία πραγματοποιήθηκαν σταδιακά.

Στη σεμνή εκδήλωση αποφοίτησης παρευρέθηκαν ο Δήμαρχος Κόνιτσας κ. Νικόλαος Εξάρχου, ο Αντιδήμαρχος κ. Αριστείδης Λαζαριάννης, ο Διευθυντής του ΚΚΕ του Ο.Α.Ε.Δ. Ιωαννίνων κ. Αργύρης Κύρκος, ο Υποδιευθύντρια του ΚΕΚ και Άννα Τσόγκα και οι συμμετέχοντες του Προγράμματος που έλαβαν τις βεβαιώσεις παρακολούθησης.

Ο Δήμος Κόνιτσας εκφράζει θερμές ευχαριστίες προς το ΚΕΚ ΟΑΕΔ και ιδιαιτέρως στον Διευθυντή κ. Αργύρη Κύρκο και την Υποδιευθύντρια και Άννα Τσόγκα για το ενδιαφέρον τους και την άψογη συνεργασία.

Ο Δήμος Κόνιτσας εύχεται το Πρόγραμμα Κατάρτισης με τις γνώσεις και δεξιότητες που πρόσφερε κατά τη διάρκειά του, να βοηθήσει στην επαγγελματική εξέλιξη τους αποφοιτήσαντες και να σταθεί αρωγός στην προσπάθεια ανάπτυξης της καλλιέργειας των αρωματι-

ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΗΜΟ

κών φυτών στο Δήμο μας.

- Το Κοινωνικό Παντοπωλείο του Δήμου πραγματοποίησε στις 29 και 30/11/19 διανομή διαφόρων προϊόντων στους ωφελούμενούς του.

Τα προϊόντα διανεμήθηκαν με τη χορηγία των εταιρειών: “ΠΑΛΙΡΡΟΙΑ ΣΟΥΛΙΩΤΗΣ ΑΕ” και του ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΜΠΟΔΟΣΑΚΗ” Ο Δήμος και η Κ.Ε.Δ.Κ. εκφράζουν τις θερμές ευχαριστίες τους για την κοινωνική προσφορά τους και καλούν και άλλες επιχειρήσεις καθώς και συνδημότες να σταθούν αρωγοί σ’ αυτή την προσπάθεια.

- Στην Άρτα μετέβη ο Δήμαρχος Κόνιτσας στις 8/11 και την επομένη 9/11 όπου παρευρέθηκε στο Δ΄ Πανελλήνιο Συνέδριο Προσκυνηματικού Τουρισμού της Ι. Συνόδου της Εκκλησίας Ελλάδας.

- Ο Δήμος Κόνιτσας φιλοξενήθηκε στο περίπτερο της Περιφέρειας Ηπείρου, στην 35η Διεθνή έκθεση τουρισμού Philoxenia 2019 στη Θεσσαλονίκη 8-10/11/19

Τον Δήμο εκπροσώπησε ο Αντιδήμαρχος Αριστείδης Λαζαριάννης και το Μέλος της Επιτροπής Τουρισμού του Δήμου Κόνιτσας Δημήτρης Λαζαριάννης.

Κατά τη διάρκεια της Έκθεσης έγιναν συναντήσεις με τουριστικούς πράκτορες και επαγγελματίες τουρισμού από Γερμανία, Ελβετία, Η.Π.Α. Κύπρο και Ρουμανία με στόχο την προώθηση του τουριστικού

προϊόντος της περιοχής και ελήφθησαν ενθαρρυντικά μνημύματα για αύξηση της τουριστικής κίνησης στην περιοχή μας.

- Ο Δήμος Κόνιτσας συνεχάρη τον Κονιτσιώτη παραγωγό Φίλιππο Μπάρμπα για τη διάκρισή του με το χρυσό βραβείο γεύσης στην κατηγορία “Ελληνικά προϊόντα - Έλληνες παραγωγοί 2019 στα Best Greek Food Awards.

Από την κοινωφελή Επιχείρηση του Δήμου ανακοινώθηκε η έναρξη των εγγραφών για τη Δημ. Σχολή Κόνιτσας, τη Φιλαρμονική του Δήμου “Ελευθ. Παγγέ” το Εικαστ. Εργαστήρι και το Εργαστ. Αγιογραφίας. Θα λειτουργήσουν τμήματα κιθάρας, πιάνου, παιδ. Χορωδίας και Χορωδίας ενηλίκων.

- Στις 20/11 ο Δήμος Κόνιτσας συμμετείχε στη συνάντηση εργασίας που πραγματοποιήθηκε στα γραφεία του επιμελητηρίου Ιωαννίνων στο πλαίσιο των προσπαθειών του Επιμελητηρίου για ενίσχυση Τουρισμού.

Το Δήμο εκπροσώπησαν ο Αρισ. Λαζογιάννης, Αντιδ. Τουρισμού του Δήμου και ο Γ. Τάσος - μέλος της επιτροπής Τουρισμού Κόνιτσας.

Εθιμοτυπική επίσκεψη πραγματοποίησε την Τετάρτη 4/12/2019, ο Δήμαρχος Ερσέκας Αλβανίας, Erion Isai, στο Δήμαρχο Κόνιτσας, Νικόλαο Εξάρχου.

Στη συνάντηση, που πραγματοποιήθηκε στο Γραφείο του Δημάρχου Κόνιτσας παρευρέθηκαν, επίσης, οι Αντιδήμαρχοι Κόνιτσας, Δημήτριος Χήρας και Νικόλαος Τσιαλιαμάνης.

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης συζητήθηκαν θέματα, που αφορούν κοινά προβλήματα των δύο Δήμων και τονίστηκαν οι προτεραιότητες της δημοτικής αρχής για διασυνοριακή συνεργασία και σύσφιξη σχέσεων, προκειμένου να αντιμετωπιστούν σημαντικά ζητήματα.

- Την Τρίτη 26 Νοεμβρίου υλοποιήθηκε στο Δημαρχείο Κόνιτσας η Εκστρατεία Ενημέρωσης και Ευαισθητοποίησης για το Alzheimer του Φιλανθρωπικού Οργανισμού «ΑΠΟΣΤΟΛΗ» της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών σε συνεργασία με την Ιερά Μητρόπολη Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης.

Στο πλαίσιο της εκδήλωσης έγινε ενημερωτική ομιλία σε σχέση με τη νόσο Alzheimer και χορηγήθηκαν δωρεάν τεστ σε άτομα άνω των 60 ετών από το επιστημονικό προσωπικό του “Καρέλλειου - Μονάδα Izheimer”. Ακολούθησε συνάντηση του επιστημονικού προσωπικού με το Δήμαρχο Κόνιτσας κ. Νικόλαο Εξάρχου, τον Αντιδήμαρχο κ. Αριστείδην Λαζογιάννη και τον εκπρόσωπο της Μητρόπολης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης π. Νικόλαο Λιώλιο.

Ο Δήμος Κόνιτσας εκφράζει θερμές ευχαριστίες στο επιστημονικό προσωπικό του “Καρέλλειου - Μονάδα Izheimer” και συγκεκριμένα στην κυρία Αικατερίνη Ευθυμιοπούλου, Διευθύντρια της Δομής, την κυρία Ηλιάννα Χρυσικάκου, ψυχολόγο, τον κ. Φίλιππο Ασπρίδη, εργοθεραπευτή - επιστημονικό υπεύθυνο

για τη Δομή και τον κοινωνικό λειπουργό κ. Κωνσταντίνο Βακουφάρη, στον Φιλανθρωπικό Οργανισμό “ΑΠΟΣΤΟ-

ΛΗ” και σε όλους τους συντελεστές της δράσης.

ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ 2ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΙΑΤΡΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ «Μεταβολικά νοσήματα από τον Ιπποκράτη έως σήμερα

Ολοκληρώθηκε την Κυριακή 8-12-2019 στην Κόνιτσα το 2ο Πανελλήνιο Ιατρικό Συνέδριο με θέμα “Μεταβολικά νοσήματα από τον Ιπποκράτη έως σήμερα”, που διοργάνωσε η Εταιρεία Διάδοσης Ιπποκρατείου Πνεύματος, υπό την αιγίδα του Πανεπιστημίου

ου Ιωαννίνων και σε συνεργασία με το Διαβητολογικό Κέντρο της Γ' Παθολογικής Κλινικής του Γενικού Νοσοκομείου Νίκαιας - Πειραιά “Άγιος Παντελεήμων”.

Πρόεδροι της Οργανωτικής Επιτρο-

πής ήταν ο Ενδοκρινολόγος Καθηγητής Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Δημήτριος Κιόρτσης και ο Διευθυντής Γ' Παθολογικής Κλινικής και υπεύθυνος του Διαβητολογικού Κέντρου Γενικού Νοσοκομείου Νίκαιας - Πειραιά κ. Σταύρος Μπούσμπουλας. Το συνέδριο διήρκεσε τρεις ημέρες 6-8/12/2019. Συμμετείχαν ιατροί διαφόρων ειδικοτήτων και περιέλαβε επιστημονικές παρουσιάσεις σε ποικίλα, ενδιαφέροντα θέματα.

Στην τελετή έναρξης απούθυναν και ρετισμό ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης κ. Ανδρέας και ο Δήμαρχος Κόνιτσας κ. Νικόλαος Εξάρχου. Παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των τοπικών αρχών και πλήθος πολιτών, ενώ την εκδήλωση έναρξης πλαισίωσε ο Χορευτικός Όμιλος Κόνιτσας με παραδοσιακούς χορούς από την περιοχή της Κόνιτσας.

Ο Δήμος Κόνιτσας εκφράζει τις θερμές ευχαριστίες του στους διοργανωτές και συνέδρους. Ευχαριστεί ιδιαιτέρως τον αξιόλογο συντοπίτη ιατρό - επιστήμονα κ. Σταύρο Μπούσμπουλα, που αποτελεί ψυχή του συνεδρίου και αγωνίζεται πάντα για τον τόπο μας.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΑΡΩΜΑΤΙΚΩΝ/ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ

Ολοκληρώθηκε με επιτυχία στην Κόνιτσα το Πρόγραμμα κατάρτισης αρωματικών / φαρμακευτικών φυτών του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ο.Α.Ε.Δ. Ιωαννίνων σε συνεργασία με το Δήμο Κόνιτσας.

Το πρόγραμμα είχε διάρκεια 295 ώρες και αποτελούνταν από πέντε υποπρογράμματα, τα οποία θα πραγματοποιήθηκαν σταδιακά.

Στη σεμνή εκδήλωση αποφοίτησης παρευρέθηκαν ο Δήμαρχος Κόνιτσας κ. Νικόλαος Εξάρχου, ο Αντιδήμαρχος κ. Αριστείδης Λαζογιάννης, ο Διευθυντής του ΚΕΚ του Ο.Α.Ε.Δ. Ιωαννίνων κ. Αργύρης Κύρκος, η Υποδιευθύντρια του ΚΕΚ και Άννα Τσόγκα και οι συμμετέχοντες του Προγράμματος που έλαβαν τις βεβαιώσεις παρακολούθησης.

Ο Δήμος Κόνιτσας εκφράζει θερμές ευχαριστίες προς το ΚΕΚ ΟΑΕΔ και ιδιαίτερως στον Διευθυντή κ. Αργύρη Κύρ-

κο και την Υποδιευθύντρια και Άννα Τσόγκα για το ενδιαφέρον τους και την άφογη συνεργασία.

Ο Δήμος Κόνιτσας εύχεται το Πρόγραμμα Κατάρτισης με τις γνώσεις και

δεξιότητες που πρόσφερε κατά τη διάρκειά του, να βοηθήσει στην επαγγελματική εξέλιξη τους αποφοιτήσαντες και να σταθεί αρωγός στην προσπάθεια ανάπτυξης της καλλιέργειας των αρωματικών φυτών στο Δήμο μας.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ

Την Πέμπτη 12 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε στο Διστρατό Κόνιτσας η χριστουγεννιάτικη εκδήλωση του Δημοτικού Σχολείου και του Νηπιαγωγείου Διστράτου. Με τη βοήθεια των εκπαιδευτικών, οι μαθητές παρουσίασαν μια πολύ όμορφη και γεμάτη νόημα γιορτή δοσμένη μέσα από την αθώα ψυχή τους, ενθουσιάζοντας όλους

τους παρευρισκόμενους.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν ο Δήμαρχος Κόνιτσας κ. Νικόλαος Εξάρχου, οι Αντιδήμαρχοι κ. Νικόλαος Τσιαλιαμάνης και κ. Δημήτριος Χήρας, ο Δημοτικός Σύμβουλος κ. Ιωάννης Παφίλης, ο Πρόεδρος της Κοινότητας Διστράτου κ. Στέργιος Γκόγκος και κάτοικοι της Κοινότητας. Στο τέλος της εκδήλωσης μοιράστηκαν δώρα σε όλα τα παιδιά για τις άγιες ημέρες των εορτών

που έρχονται.

Ο Δήμος Κόνιτσας εκφράζει θερμές ευχαριστίες στις εκπαιδευτικούς των Σχολείων της Κοινότητας για την προσπάθειά τους, στον Πρόεδρο της Κοινότητας και στους κατοίκους του Διστράτου που με ιδιαίτερο ενδιαφέρον συνέβαλαν στην υλοποίηση της γιορτής, καθώς και στους μικρούς πρωταγωνιστές που μάγεψαν το κοινό.

Από το Γραφείο Δημάρχου

ΘΕΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ ΤΟ 8Ο ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΤΟΥΡΝΟΥΑ ΧΑΝΤΜΠΟΛ ΠΑΜΠΑΙΔΩΝ Β'

Με τη συμμετοχή 100 αθλητών μικρών ηλικιών από όλη την Ελλάδα διεξήχθη το 8ο Χριστουγεννιατικό Τουρνουά Χαντμπολ Παμπαίδων Β' στην Κόνιτσα. Η διοργάνωση έγινε από τον Αθλητικό Όμιλο Ιωαννίνων σε συνεργασία με την Περιφέρεια Ηπείρου, την Ομοσπονδία Χειροσφαίρισης Ελλάδας και το Δήμο Κόνιτσας και υπό την αιγίδα της Ε.Σ.Χ.ΒΔ.Ε.

Την Παρασκευή 27 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε η τελετή έναρξης των αγώνων στο Κλειστό Γυμναστήριο Κόνιτσας παρουσία του Δημάρχου Κόνιτσας κ. Νικολάου Εξάρχου, του Προέδρου του ΚΕΠΑΠΑ κ. Γεωργίου Σπανού, των Περιφερειακών Συμβούλων κ.

Βασιλείου Γοργόλη και κ. Πρόδρομου Γαϊτανίδη, του προπονητή και πρώην Αντιπεριφερειάρχη κ. Ιωάννη Καραμπίνα, του πρώην Δημάρχου Ζαγορίου κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου και πλήθους κόσμου.

Ο Δήμος Κόνιτσας συγχαίρει τους διοργανωτές και τους συμμετέχοντες για την άφογη διοργάνωση και εκφράζει θερμές ευχαριστίες στον κύριο Ιωάννη Καραμπίνα που ήταν η «ψυχή» της διοργάνωσης.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Σας γνωστοποιούμε πως έχει δημοσιευτεί ο Ν.4647/2019 (ΦΕΚ 204/Α'16-12-1919), όπου σύμφωνα με το άρθρο 51 - Ρυθμίσεις σχετικά με δημοτικά τέλη, παρ. 2:

«Οι υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης για τον καθορισμό της επιφάνειας ή και της χρήσης ακινήτου περί του υπολογισμού φόρων, τελών και εισφορών προς τους Ο.Τ.Α. Α' βαθμού, μπορούν να υποβάλουν δήλωση με τα ορθά στοιχεία μέχρι 31/3/2020, χωρίς την επιβολή προστίμων για τη μη υποβολή ή την υποβολή ανακριβούς δήλωσης. Διαφορές στους αναλογούντες φόρους, τέλη και εισφορές εκ των δηλώσεων του προηγούμενου εδαφίου υπολογίζονται και οφείλονται μόνο από την 1η 1/2020.».

Παρακαλούμε όλους τους πολίτες που δεν έχουν δηλώσει τα ορθά στοιχεία των ακινήτων τους στο Δήμο Κόνιτσας να προσέλθουν στα γραφεία του Δήμου για την υποβολή δήλωσης με τα ορθά στοιχεία έως 31.03.2010 χωρίς την επιβολή προστίμων προηγούμενων ετών.

Ο Αντιδήμαρχος Δημ. Χήρας

Συγχαρητήρια

Ο Δήμος Κόνιτσας εκφράζει θερμά συγχαρητήρια στην Κονιτσιώτισσα Ευρυδίκη Κυρίτση του Νικολάου Κυρίτση και της Ρένας Σιώρου για τη διάκρισή της ως Πρωταθλήτρια Ελλάδος και την κατάκτηση χρυσού μεταλλίου στην κατηγορία των 69 κιλών στο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Πυγμαχίας elite ανδρών -γυναικών, που διεξήχθη στο κλειστό δημοτικό γυμναστήριο Σπάρτης. Συγχαρητήρια αξίζουν και στην οικογένειά της.

Ευρυδίκη, η επιτυχία σου μας κάνει υπερήφανους.

Από το Γραφείο Δημάρχου

Ευχαριστήριο

Το 24ο Δημοτικό Σχολείο Καλαμάτας θα ήθελε να ευχαριστήσει το Δήμο Κόνιτσας και ιδιαιτέρως την κα Γιάννα Νίκου, η οποία ενήργησε προκειμένου να σταλεί οπτικοακουστικό και φωτογραφικό υλικό για την εκδήλωση - αφιέρωμα στην 28η Οκτωβρίου με θέμα: “Ο Άνθρωπος - Γιατρός Νικόλαος Σουτόπουλος - Ο μικρός ήρωας Φώτης και οι γυναίκες Ηπειρώτισσες

Για το 24ο Δημοτικό Σχολείο

Με εκτίμηση Αλεξάνδρα Νάκου

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

A. Έκθεση «Ο Φωτογράφος Γιώργος Σεφέρης»

Η βιβλιοθήκη μας φιλοξενεί την έκθεση «Ο φωτογράφος Γιώργος Σεφέρης» από τη Δευτέρα 16 Δεκεμβρίου 2019 έως τις 31 Ιανουαρίου 2020. Τα εγκαίνια της πραγματοποιήθηκαν στις 16 Δεκεμβρίου.

Η έκθεση παρουσιάστηκε για πρώτη φορά το 2000 στην Πάτρα και στην Αθήνα και ήταν η συμβολή –μαζί με το λεύκωμα «Οι φωτογραφίες του Γιώργου Σεφέρη»— του Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τραπέζης στο έτος Σεφέρη. Έκτοτε, η έκθεση έχει ταξιδέψει τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, δίνοντας τη δυνατότητα στο ευρύ κοινό να γνωρίσει τον ποιητή και από τη φωτογραφική του δραστηριότητα.

Ο Γιώργος Σεφέρης ασχολήθηκε με τη φωτογραφία από τα φοιτητικά του χρόνια στο Παρίσι (1920) έως τον τελευταίο χρόνο της ζωής του (1971), αποτυπώνοντας την καθημερινότητα και τα ενδιαφέροντά του στις φωτογραφίες που τράβηξε επί μισό αιώνα.

Η έκθεση περιλαμβάνει 82 φωτογραφίες από τα ταξίδια του στην Ελλάδα, την Κύπρο, αλλά και τις χώρες στις οποίες έζησε κατά τη διάρκεια της διπλωματικής του καριέρας. Η επιλογή των φωτογραφιών έγινε από τα περίπου 2.500 αρνητικά που συγκροτούν το Φωτογραφικό Αρχείο Γιώργου Σεφέρη, το οποίο, μετά από ευγενή δωρεά της Μαρώς Σεφέρη το 1984 και της Άννας Λόντου το 1999, απόκειται πλέον ολόκληρο στο Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.

Ο διευθυντής του ιδρύματος Διονύσης Καψάλης, στο κείμενο που μας παρουσιάζει τον φωτογράφο Γιώργο Σεφέρη, σημειώνει μεταξύ άλλων: «Στις 18 Δεκεμβρίου 1954,

ημέρα Σάββατο, ο Γιώργος Σεφέρης ταξιδεύοντας στα μέρη της αρχαίας Φοινίκης, σημειώνει στο ημερολόγιό του: “Σταματήσαμε λίγο πιο κάτω από το Amshit και κοιτάξαμε τον ήλιο να βουλιάζει στην ήσυχη θάλασσα της Φοινίκης. Μα γιατί κάποτε βλέπει κανείς τα πράγματα καθαρά –θέλω να πω όπως όταν η φωτογραφική μηχανή είναι σωστά κανονισμένη-“.

Η ανάγκη του Σεφέρη να δει τα πράγματα καθαρά –τους τόπους, τα περιστατικά και τους ανθρώπους που σημάδεψαν το ταξίδι της ζωής του- είναι ίσως η κύρια διαπλαστική δύναμη πίσω από το έργο του, ομοούσια με την επιθυμία του να “μιλήσει απλά”, όπως την είχε εκφράσει σε ένα του ποίημα γραμμένο το 1942, εν καιρώ πολέμου. Και το πόσο “σωστά κανονισμένη” ήταν συχνά η φωτογραφική μηχανή του Σεφέρη ο επισκέπτης θα έχει την ευκαιρία να το διαπιστώσει στην παρούσα έκθεση, μικρό αλλά αντιπροσωπευτικό δείγμα της γόνιμης και μακροχρόνιας ενασχόλησης του ποιητή με την τέχνη της φωτογραφίας».

B. Χριστούγεννα στα σπίτια των παραμυθιών

Τι κοινό έχει ο Πήτερ Παν, ο Άλαντίν, τα Χόμπιτ, η Μπάμπα Γιάνκα και η Ραπουνζέλ; Είναι όλοι ήρωες παραμυθιών που κατοικούν σε... “περίεργα” σπίτια!

Το φετινό χριστουγεννιάτικο εκπαιδευτικό εργαστήριο της Βιβλιοθήκης, δεν περιελάμβανε ανάγνωση κειμένων αλλά εικόνων. Οι μαθητές των Δημοτικών Σχολείων της Κόνιτσας, παρατήρησαν πολύ προσεκτικά εικόνες από φανταστικά σπίτια της λογοτεχνίας, σχεδίασαν τα δικά τους και με τη χρήση διάφορων υλικών τα κατασκεύασαν!

Γ. Τα πρώτα μας ρομπο-χριστούγεννα

Το δέντρο είχε στηθεί... τα παιδιά του 2ου Νηπιαγωγείου Κόνιτσας είχαν έρθει στη βιβλιοθήκη μας... τα στολίδια όμως δεν ήταν στη θέση τους!

Ευτυχώς, με τη βοήθεια του παραμυθιού του Ευγένιου Τριβιζά “Έξι στολίδια ταξιδεύουν” (εκδ. Διόπτρα) και με τη χρήση των μελισσών- ρομπότ της βιβλιοθήκης, καταφέραμε να τα εντοπίσουμε και να τα τοποθετήσουμε στο δέντρο!

Δ. Εισαγωγή στη Ρομποτική

Τον Νοέμβριο η βιβλιοθήκη μας υλοποίησε την δράση «Εισαγωγή στη ρομποτική», την οποία παρακολούθησε το σύνολο των μαθητών του Γυμνασίου Κόνιτσας. Κατά την διάρκεια της εισήγησης οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν βίντεο για την ιστορία της βιομηχανικής ρομποτικής, την εκπαιδευτική ρομποτική αλλά και τον εξοπλισμό εκπαιδευτικής ρομποτικής που έχει η Βιβλιοθήκη μας στην διάθεσή της. Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε επίδειξη του εξοπλισμού μέσα από παραδείγματα χρήσης αισθητήρων (απόστασης, εντοπισμός γραμμής κ.α) κατά τη διάρκεια της οποίας έγινε συζήτηση για το τι είναι αισθητήρες και πως μπορούν να χρησιμοποιηθούν ώστε τα ρομπότ (μικροελεγκτές) να πάρουν «αποφάσεις». Τέλος οι μα-

θητές είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν τον προγραμματισμό των εκπαιδευτικών ρομπότ σε ζωντανή σύνδεση μέσω του, φιλικού για παιδιά, περιβάλλοντος προγραμματισμού SCRATCH 3.0. Οι εισηγήσεις πραγματοποιήθηκαν από τον αποσπασμένο στην Βιβλιοθήκη εκπαιδευτικό πληροφορικής Θωμά.

Ε. Τα κουτιά παράγουν μουσική

Η κινητή μονάδα της Βιβλιοθήκης επισκέφθηκε τον Νοέμβριο το Νηπιαγωγείο και το Δημοτικό Σχολείο Διστράτου και το προσωπικό υλοποίησε εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο “Τα κουτιά παράγουν μουσική”.

Σκοπός ήταν να συνδυάσουμε δύο φαινομενικά ασύνδετες έννοιες, το κουτί και τη μουσική και στη συνέχεια να κατασκευάσουμε αυτοσχέδια όργανα από κουτιά. Γνωρίσαμε “κουτιά” που παράγουν μουσική, όπως το καχόν, τη λατέρνα, το γραμμόφωνο, το juke box, το πικάπ κ.α.

Διαβάσαμε το βιβλίο “Ο αρκούδος, το πιάνο, ο σκύλος και το βιολί” του David Litchfield και παίξαμε τη δική μας μουσική με τα πρωτότυπα όργανά μας και τη μοναδική μας ορχήστρα.

Η δράση σχεδιάστηκε από την κοινωνιολόγο κα. Ειρήνη Βοκοτοπούλου και την ομάδα του bookbook.gr .

Εκδήλωση στη Μολυβδοσκέπαστη

Στις 21/11/19, γιορτή των ενόπλων Δυνάμεων, πραγματοποιήθηκε στη Μολυβδοσκέπαστη εκδήλωση με συμμετοχή. Αρχών και κατοίκων του χωριού, Κόνιτσας κ.ά.

Εκκλησιασμός στον Ι. Ναό. Αγ. Αποστόλων όπου μετά τη θεία λειτουργία αξιός του 583 Τ.Π. μίλησε αναφερόμενος στη συμβολή του Στρατού μας για την προάσπιση της πατρίδας σε καιρό πολέμου, αλλά και τη συμπαράστασή του πάντα σε δύσκολες καταστάσεις από φυσικά φαινόμενα (πυρκαγιές, πλημμύρες κ.ά.).

Ακολούθησε επιμνημόσυνη δέηση στο μνημείο πεσόντων στην πλατεία του χωριού από τον αιδ. ιερέα Απόστολο

Νάκο και ομιλία για τις μάχες του Ελ. Στρατού με τον Ιταλό εισβολέα στις 21/10/1940 στα γύρω υψώματα του χωριού, από τον Απόστολο Τσίπη.

Στεφάνια κατέθεσαν: ο Δήμαρχος, ο δ/τής του 5.83 Τ.Π. ο πρ. της Κοινότητας, ο πολιτιστ. Σύλλογος.

Η εκδήλωση έκλεισε με δεξίωση, όλων των παρευρισκόμενων, στο καφενείο του χωριού.

Στο τέλος, όσοι ήθελαν, είχαν την ευκαιρία να επισκεφτούν την αίθουσα του Συνεταιρισμού, όπου γινόταν απόσταξη του τσίπουρου και να προμηθευτούν διάφορα τοπικά-οικολογικά προϊόντα.

Σ.Τ.

ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΗΜΕΡΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ & Συμβίωσις μετά των ληστών

Υπό ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΕΚΙΑΡΗ
(ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ Κ. ΠΥΡΡΟΥ)

(συνέχεια από το προηγούμενο)

21 Ιουλίου 1878

Μετά ταύτα μας επεσκέφθη εις ξένος, φέρον όπλα του νέου συστήματος και ληστρικήν περιβεβλημένος ενδυμασίαν, όστις εκάθησεν εις την παραχωρηθείσαν αυτώ θέσιν αφού εφίληθη με τους μπουλοξήδες. Ούτος πρεύνησε περί της υγείας του αιχμαλώτου και επειδή με είδε με σχισμένα τζηρέπια (περιπόδια) και σανδάλια, και εν γένει κακώς ενδεδυμένον ήλεγχε τους ληστάς σφοδρώς δια την τοιαύτην διαγωγήν των, οίτινες επί διαφόρους προφάσεσιν εφρόντιζον και προσεπάθουν ίνα δικαιολογηθώσιν. Ακολούθως αποβλέψας προς εμέ με συγκινητικώτατον βλέμμα μοι απούθυνε διαφόρους παραμυθητικούς λόγους και ευχηθείς μοι εν τέλει ταχείαν απαλλαγήν των δεινών ανεχώρησε, προσκαλέσας τους ληστάς ίνα όταν εγκαταλείψωσι το λημέρι διέλθωσιν από την στάνη του.

Περί τας δέκα αφήσαμεν το Λιμέρι και μετά ημίσειαν ώραν είμεθα εις την στάνη του φίλου όπου εκαθήσαμεν αρκετήν ώραν και αφού ο καπετάνος έδωκεν αυτώ την σπάθην του και το τηλεσκόπιον εις διόρθωσιν αποχαιρετήσαντες εν τέλει αυτόν μετ' ασπασμών και ακούσας

εγώ και αύθις διαφόρους λόγους συμπαθείς και εγκαρδίους ευχάς απήλθομεν και μετά δύο ωρών περίπου πορείαν έστημεν εκεί διετάχθησαν εξ των συντρόφων ίνα κομίσωσιν εξ κριούς, και μίαν κάππαν δια των αιχμάλωτον από την πλησίον στάνην, αλλ' οι αποσταλέντες επέστρεψαν κενοί διότι απόντος του κυρίου οι ποιμένες δεν έδωκαν αυτοίς τα αιτηθέντα. Τότε ολόκληρος η συμμορία ορμά εις την στάνην και ξυλοκοπεί και απειλεί ποιμένας και ζώα. Ήτο ψύχος επασθητόν και ηνάφθη πυρά εις την με εκάθησαν· ολίγον δε απωτέρω εις των ληστών προσβληθείς υπό πυρετού υπέφερε δεινώς υπό ρίγους και ηθέλησα να τω παραχωρηθή θέσις πλησίον της πυράς αλλά δεν επετράπη το παράπαν· παρεκάλεσα, ικέτευσα, και εν τούτους εστάθη αδύνατον όπως τους κινήσω εις οίκτον υπέρ του δυστήνου εταίρου των, όστις εστέναζε βαρέως. Εζήτησεν επομένως ύδωρ και επειδή είχομεν πάνυ ολίγων ηθέλησα να προσφέρω εις τον πάσχονα το ιδικόν μου μέρος αλλά και τούτο δεν μοι επετράπη. Πάσχει ο άνθρωπος τοις είπον, είναι κρίμα να είσθε τόσον άσπλαγχνοι” “Άδιάφορον αν πάσχει, μου απήντησαν, ημείς έχομεν καθήκον να φροντίζωμεν δια των σκλάβον μόνον, περί αυτού δε αν δυνηθή να μας ακολουθήσην καλώς άλλως του κόπτομεν το κε-

φάλι και τελειώνει η υπόθεσις” Επίεσαν τον βλαχοποιμένα δια την κάππαν. Ο δυστυχής είχε δίκαιον να αρνήται ταύτην εις τους ληστάς διότι ήτο ψύχος επαισθητόν, αλλά μη αντέχων εις τα ξυλοκοπήματα ηναγκάσθη να την παραδώσῃ βιαίως επί τέλους, ως καγώ δια της βίας την παρεδέχθην, αναλογιζόμενος την γυμνότητα του ποιμένος εν τοιαύτῃ ψυχρά και βροχερά νυκτί.

Μετά παρέλευσιν ολίγων λεπτών ησυχίας έρχεται εις έτερος βλαχοποιμήν και ερωτά περί του καπετάνου προς ον μετά τα προσκυνήματα εκ μέρους του κυρίου του εγχειρίζει τρία ζεύγη περικνημίδων, πέντε φλανέλας και δύο ζεύγη τσαρουχίων και ημίσειαν οκάν καπνού, επειπών ότι ο κύριός του κατά την διαταγήν του καπετάνου είχε πέμψει άπαντα εγκαίρως αλλ’ ο κομιστής πριν ή συναντηθή μετά του καπετάνου έπεσεν εις χείρας χριστιανών ληστών, οίτινες και παρέλαβον αυτά άπαντα, τα δε ήδη πεμπόμενα ήσαν εκ περισσού.

“Αυτά είναι βλάχικα ψεύματα, απήντησεν ο καπετάνος, λάβετα οπίσω και ειπέ του αφεντικού σου ότι μετά πέντε ημέρας επιστρέψω και αν δεν εύρω τα πράγματα έτοιμα, κατά την σημείωσιν νν τω αφήκα, θα του κοστίση πολύ η απείθεια και αντί τριακοσίων γροσίων θα πληρώσω δύο χιλιάδας λίρας· ύπαγε και ειπέ αυτά όπου σου λέγω και ας κάμη όπως θέλη”. Ανεχωρήσαμεν επομένως, παραλαβόντες εξ κριούς, διευθυνόμενοι προς τα κάτω· επλησιάσαμεν ποταμόν και διαβάντες αυτόν μετ’ ολίγον εισήλθομεν και

μετά δίωρον οδοιπορίαν προς τα άνω εφθάσαμεν λίαν πρωί εις κατάλληλον μέρος ένθα έστημεν εις διημέρευσιν. Ηρώτησα δε τότε ένα των φρουρών, πού ευρισκόμεθα και μοι απήντησεν εις Γκουρούσιαν. Ενταύθα λοιπόν εκάμαμεν λιμέρι την ημέραν ταύτην.

22 Ιουλίου

Ένεκα του κόπου καθ’ όλην την παρελθούσαν νύκτα, άμα εκαθήσαμεν με κατέλαβεν ύπνος· ότε δε ηγέρθην ήτο ώρα γεύματος και τα ψητά έτοιμα, αλλ’ εγώ έφαγον αργότερον μετά μεγίστης ορέξεως και το κρέας μοί εφάνη ηδύτατον· αφού δε εκάπνισα το σιγάρον μου εκοιμήθην και πάλιν μέχρι εσπέρας. Ότε ηγέρθην νν ώρα της αναχωρήσεως, όθεν εκινήσαμεν και εισήλθομεν εις τον δημόσιον δρόμον, ένθα ο μεν καπετάνος μετά του Μπεκτάση παραλαβόντες οκτώ των εταίρων απήλθον αλλαχού, ημείς δε εις απόστασιν ώρας από του μέρους τούτου εδειπνήσαμεν και εκοιμήθημεν.

23 Ιουλίου

Μόλις διεγέλα ήδη η ημέρα ότι επέστρεψεν ο καπετάνος, εκ του ημισείαν ώραν απέχοντος χωρίου φαίνεται, και αυθωρεί επελαβόμεθα της οδοιπορίας και μετά δύο ώρας εφθάσαμεν εις πηγήν ένθα εμείναμεν ησυχάζοντες μέχρι της 9ης. Εκείθεν αναχωρήσαντες εισήλθομεν, αναβαίνοντες, εις στενωπούς και μέρη δύσβατα μέχρις ου κατηντήσαμεν μετά παρέλευσιν δύο ωρών εις δάσος

ομαλωτέρας μεν επιφανείας αλλά κατάφυτον και κατάσκιον ένθα ούτε ουρανόν έβλεπέ τις ούτε γην. Ενταύθα ανεπαύθημεν δι ολίγον κυλιόμενοι επί των χόρτων ως εις παχυτάπην στρωμνήν και πάλιν εξεκινήσαμεν, αφού εξ των οπαδών διετάχθησαν ίνα προπορευθέντες φροντίσωσι δια το δείπνον. Εις μικράν εντεύθεν απόστασιν συνηντήσαμεν βλάχον καλοενδεδυμένον μεθ' ου συνωμήλησαν οι λησταί φιλοφρόνως και τον προσεκάλεσαν ακολούθως ίνα ετοιμάσην 30 οκ. άρτου, 2 οκ. ρακίου και μιας καπνού, άτινα ώφειλε να πέμψη, η φέρη εις το μέρος όπου επρόκειτο να κάμωμεν το δείπνον. Εφθάσαμεν εις μέρος απέχον ημίσειαν ώραν κώμης ήτις ήτο, μοι φαίνεται, η Γρόμμουστα και ήρξατο η ετοιμασία δια την ψήσιν των κριών, εκ δε της πλησίον στάνης μας εκόμισαν γάλα και πέντε κεφάλια μανούρια, εξ ων έφαγον το εν. Ήτο ομολογουμένως ηδύνατον. Ταύτα δε πάντα έφερεν ημίν ο προ ολίγου αποχωρισθείς βλάχος προς τας διθείσας παραγγελίας. Επειδή η στάνη ήτο πολλά πλησίον απόλθε και εις των φρουών μου

εκείσε, προς εντάμωσιν του αυτόθι διατελούντος αδελφού του, υποσχθείς μοι και εν μανούρι έτι, όπερ πράγματι μοι έπεμψεν αλλά το έλαβεν αντί εμού ο Μπεκτάσης και εν τη επανόδω του φρουρού, αν μη ο Μπεκτάσης μοι έδιδε τουλάχιστον το ήμισυ, της επεμβάσει του καπετάνου προς ικανοποίησιν του φρουρού, επόμενον νν να λάβη χώραν τραγικόν τι επισόδειον.

Η φιλονεικία νν προεκάλεσε το εκ του φρουρού μου δώρον ουχί ολίγον με ετάραξε, διότι εν πάσῃ περιπτώσει διαφωνίας εγείρετο μίσος κατ' εμού, όπερ πάντοτε προσεπάθουν ίνα αποφεύγω. Εις την περίστασιν ταύτην το δώρον του νταιϊλλάνη ήτο αποστροφής άξιον, αλλ' όμως έπρεπε να το δεχθώ προς ικανοποίησίν του και τότε μόνον έληξεν η σκηνήν. Παρετέθη ακολούθως το δείπνον και μετά τούτο εξ των συντρόφων, ων εις και ο Νταλιάνης, απήλθεν προς εντάμωσιν του Σέλιου, Μπίντου και Τζιομαλή, μεθ' ων ήτο ανάγκη να ενταμώσωμεν όλοι, οι δε λοιποί εκοιμήθημεν.

(Συνέχεια στο επόμενο)

Χαράλ. Ν. Ρεμπέλη

KoniTσιώΤίκα

Δημοτ. τραγούδια τραπεζιού, χορού, νυφιάτικα και γάμου, λιανοτράγουδα, νανουρίσματα, λαζαρικά, μοιρολόγια, του χάρου και του Κάτω Κόσμου, παραμύθια, παραδόσεις, ευτράπελες διηγήσεις, παροιμίες και παροιμιώδεις φράσεις, αινίγματα, ιδιωματικές φράσεις, ευχές, κατάρες, γλωσσοδέτες, γλωσσικό ιδίωμα Μαστοροχωρίων, τοπωνύμια, Γλωσσάριο, κουδαρίτικα.

Σελ. 360, τιμή 20 ευρώ. - Τηλ. 6949067797

ΤΡΙΤΩΝΕΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ
ΟΜΑΔΑ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ

ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΝΕΑ

Σας γνωρίζουμε ότι η ομάδα της Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης “ΤΡΙΤΩΝΕΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ” συμμετέχει κάθε χρόνο στο επίσημο Πρωτάθλημα και το Κύπελο του Πανελλήνιου Ομίλου Φίλων Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης (ΠΟΦΕΠΑ) από την ίδρυσή της το 2013 έως σήμερα.

Με την υποστήριξη του Δήμου Κόνιτσας και την συμβολή της ομάδας διοργανώθηκαν με επιτυχία τρία επίσημα Τουρνουά.

1. Κύπελλο Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου και Ιονίων Νήσων
2. Το 3^ο Πανηπειρωτικό Τουρνουά Βετεράνων/Ανεξαρτήτων αθλητών/τριών
3. Το 2^ο Τουρνουά Βόρειας Ελλάδας Βετεράνων/Ανεξαρτήτων αθλητών/τριών

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Για τη νέα αθλητική χρονιά 2019-2020, έχουν προγραμματίσθει οι παρακάτω δραστηριότητες:

389

α) Οργάνωση παιδικού τμήματος Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης με προπονητή από τα Γιάννενα, μία φορά την εβδομάδα. Ήδη ξεκίνησε η λειτουργία του τμήματος στο ανακαινισμένο Γυμναστήριο στο σχολικό συγκρότημα του ΕΠΑΛ.

β) Αγώνες πρωταθλήματος και κυπέλου Δ. Μακεδονίας, Ηπείρου και Ιονίων Νήσων.

Η 1η αγωνιστική πρωταθλήματος διεξήχθη στην ΚΕΡΚΥΡΑ.

Η 2η αγωνιστική πρωταθλήματος διεξήχθη στα ΙΩΑΝΝΙΝΑ.

Η 3η αγωνιστική πρωταθλήματος θα διαξαχθεί στην ΚΟΝΙΤΣΑ την Κυριακή 24 Νοεμβρίου 2019 με την συμμετοχή των ομάδων

- Πεκινέζοι Λευκάδας
- ΦΕΑ Κέρκυρας
- Τρίτωνες Κόνιτσας
- .. στο ανακαινισμένο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΑΛ στις 10 πμ

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

γ) Διοργάνωση του 1^{ου} Πανηπειρωτικού Τουρνουά αγωνίσματος ΔΙΠΛΩΝ Βετεράνων/Ανεξαρτήτων ανδρών-γυναικών.

δ) Διοργάνωση 1^{ου} παιδικού Τουρνουά Ν. Ιωαννίνων στην Κόνιτσα.

**Η ΟΜΑΔΑ
ΤΡΙΤΩΝΕΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ**

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΙΤΩΝ

Αθήνα, 21 Νοεμβρίου 2019

«Τα χωριά πεθαίνουν, η παράδοση χάνεται, οι μνήμες σπήνουν, όταν βγουν από την καρδιά και το νου μας»

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Των Μελών και Φίλων του Πανελλήνιου Συλλόγου Πυρσογιαννιτών

Ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Πυρσογιαννιτών, σας προσκαλεί να παρευρεθείτε στην ετήσια γιορτή του, με αρτοκλασία, που θα γίνει στις 8 Δεκεμβρίου 2019, ημέρα Κυριακή και ώρα 9.30' π.μ., στον λαμπρό, ανακαινισμένο, Ιερό Ναό Αγίου Κωνσταντίνου (Ομόνοια).

Στη συνέχεια, μετά τον εκκλησιασμό και την αρτοκλασία (10.30' π.μ.) θα επακολουθήσει το ετήσιο Παραδοσιακό Αντάμωμα των Πυρσογιαννιτών, στην ανακαινισμένη (εξωτερικά και εσωτερικά ΣΤΕΓΗ ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΙΤΩΝ (ΖΗΝΩΝΟΣ 27 – Κληροδότημα ΠΕΤΡΟΥ ΦΡΟΝΤΖΟΥ, τηλ. 210 5232.983).

Η γιορτή μας, το αντάμωμά μας, θα γίνει στη ΣΤΕΓΗ ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΙΓΓΩΝ, σε ένα χώρο που με τη διαρρύθμιση και το περιεχόμενό του (εκθέματα, χάρτες, κείμενα, εργαλεία μαστόρων) μαζί με τον ήχο του κλαρίνου, που διακριτικά θα ακούγεται, θα μας κάνουν να νοιώθομε ότι βρισκόμαστε στη γενέθλια γη μας, στην Πυρσόγιαννη.

Ο Πρόεδρος του Συνδέσμου θα κάνει, περιήγηση στη γενέθλια γη μας και θα μας οδηγήσει μέσα από την ιστορική διαδρομή δημιουργίας και εξέλιξης της Πυρσόγιαννης (παρελθόν), στο σημερινό πολιτιστικό και κοινωνικό πλαίσιο, της Πυρσόγιαννης και των Πυρσογιαννιτών. Έτσι, θα επιδιωχθεί να προκληθεί, γόνιμη συζητηση, με συμμετοχή, κυρίως, της νέας γενιάς της Πυρσόγιαννης, ώστε να συνδεθεί το παρελθόν με το παρόν και το αύριο, το οποίο είναι και πρέπει να είναι ελπιδοφόρο και αισιόδοξο.

Θα επακολουθήσει μικρή δεξίωση των μελών και φίλων του Συνδέσμου, θα κοπεί και θα μοιρασθεί ο άγιος άρτος και θα προσφερθούν ποτά, αναψυκτικά και εδέσματα.

Μετά, η γενική συνέλευση θα ασχοληθεί και θα εξετάσει τα κάτωθι θέματα της Ημερήσιας διάταξης:

1. Ενημέρωση των μελών για θέματα του αφορούν το Σύλλογο, τους Πυρσογιαννίτες την Πυρσόγιαννη, τη Στέγη Πυρσογιαννιτών και τις εργασίες ανακαίνισης που έγιναν.
2. Λογοδοσία και έκθεση πεπραγμένων, με ιδιαίτερη αναφορά στη συμμετοχή του Συλλόγου στην Ηπειρωτική εκδήλωσή του στο Ηρώδειο και για τα Ηπειρωτικά Εθνικά Κληροδοτήματα
3. Διοργάνωση τριήμερης εκδρομής στην Πυρσόγιαννη και στα χωριά της Επαρχίας Κόνιτσας.

Η παρουσία σας στη γιορτή των Πυρσογιαννιτών, αποτελεί υποχρέωση όλων μας προς τη γενέθλια γη μας, και στοιχείο διάσωσης της παράδοσης και του Ιερού δεσμού με τη γενέθλια γη μας

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος Μιχαήλ Νικ. Μαρτσέκης

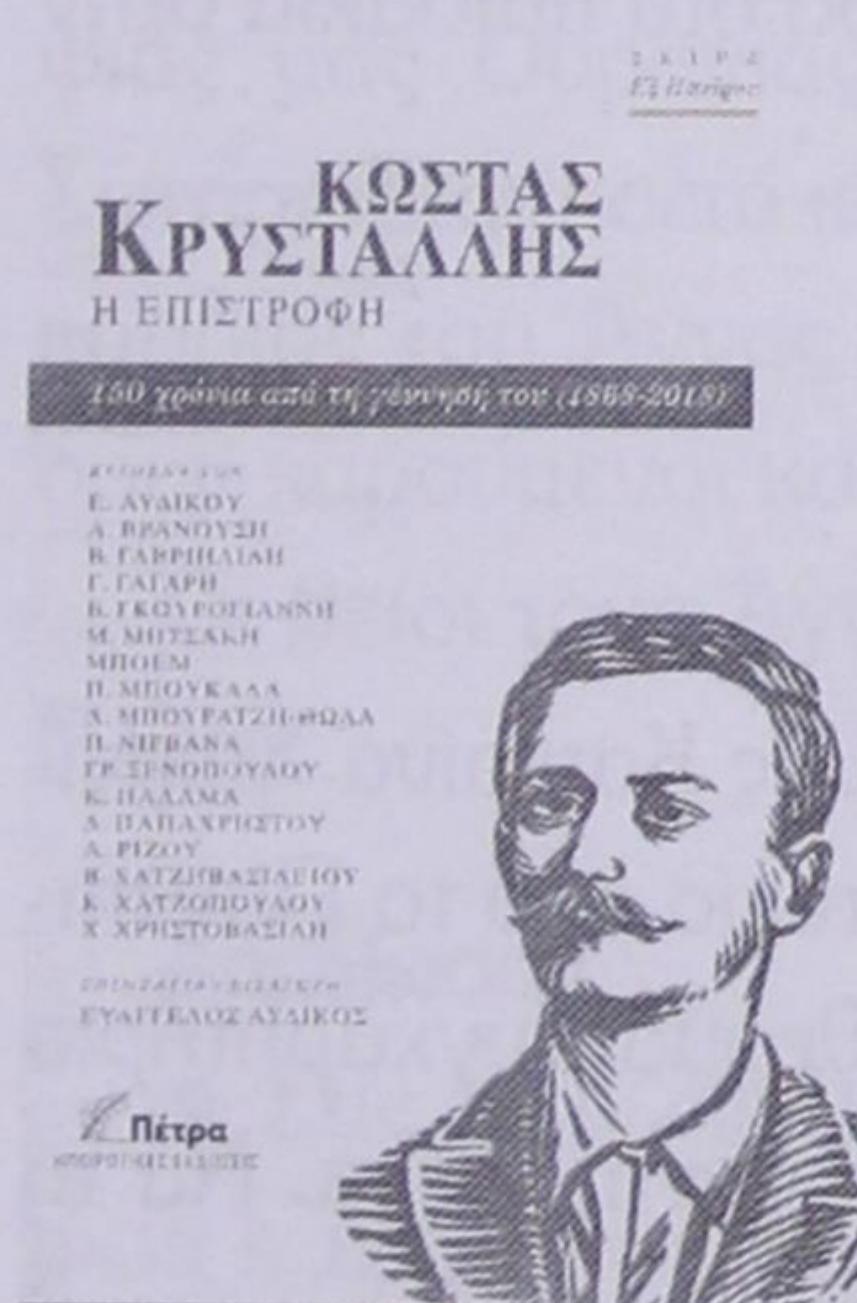
To Βιβλίο

Από τον συμπατριώτη μας καθηγητή Ανθρωπολογίας και Κοινωνικής Λαογραφίας στο Παν/μιο Ιωαννίνων Βασίλη Νιτσιάκο, κυκλοφόρησε πρόσφατα το βιβλίο “o lele” Ω λέλε με ποιήματα στη βλάχικη γλώσσα μελοποιημένα.

Η Σ.Ε. συγχαίρει το φίλο Βασίλη και του εύχεται “καλή δύναμη” στο δημιουργικό του πνευματικό έργο.

- Από τις ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ “Πέτρας” εκδόθηκε πρόσφατα το βιβλίο ΚΩΣΤΑΣ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ για τα 150 χρό-

via από τη γέννησή του (1868-2018). Την επιμέλεια έχει ο Ευ. Αυδίκος και το βιβλίο δημοσιεύει τις εργασίες 17 πνευματικών ανθρώπων για τον Κ. Κρυστάλλη.

“Είναι μια εργασία η οποία περιλαμβάνει παλαιότερες και σύγχρονες ματιές στο έργο του ποιητή” όπως γράφει ο Α. Ρίζος στον πρόλογό του.

Νομίζουμε ότι είναι ένα εξαιρετικό βιβλίο που ο αναγνώστης θα μάθει πολλά για τον συμπατριώτη μας “τροβαδούρο” του Βουνού και της στάνης που έφυγε τόσο νωρίς από τη ζωή.

Σ.Τ.

ΣΧΟΛΙΑ

Το φετινό Χριστουγεννιάτικο δέντρο (έλατο) μεταφέρθηκε στην κεντρική πλατεία από το Βουνό σε αντίθεση με το περσινό μεγαλόπρεπο που είναι φυτεμένο κοντά στο μικρό αμφιθέατρο.

Αφού έχουμε στην πλατεία τρία “ζωντανά” έλατα γιατί να στολίσουμε ένα άλλο που το φέραμε κομμένο από το δάσος;

Αυτή η απορία εκφράστηκε από πολλούς θεατές που παραβρέθηκαν στην εκδήλωση της φωταγώγησης. (o tempora o mores).

Σ.Τ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

- Η πρόσφατη διάρρηξη της εκκλησίας στο Παλαιοσέλλι επιβεβαιώνει αυτά που επανειλημμένα έχουμε γράψει στο περιοδικό μας πολλές φορές.

Ότι, όπως πάμε δε θα μείνει κανένα κειμήλιο στις εκκλησίες και τα μοναστήρια μας αφού δεν μπορούμε να τα συγκεντρώσουμε σε ασφαλές μέρος. Πρέπει να το συνειδητοποιήσουμε ότι και συναγερμούς ακόμα να τοποθετήσουμε, δε θα ’χουμε αποτελέσματα αφού τον περισσότερο καιρό τα χωριά μας είναι μισοέρημα!!!

- Πινακίδες, που απαγορεύουν την στάθμευση αυτοκινήτων σε διάφορα κεντρικά σημεία της πόλης, τοποθέτησε ο Δήμος για να σταματήσει η ακαταστάσια που συνέβαινε πολλές φορές με το μπλοκάρισμα I.X., λεωφορείων κ.λπ.

Με πολλές βροχές μας ήρθε ο φετινός Νοέμβρης και τα πρώτα χιόνια που άσπρισαν τις ψηλές βουνοκορφές (άνω των 2.300 μ.).

• Εκδήλωση στην Ι. Μονή Εισοδίων της Θεοτόκου στο Μοναστήρι Μόλιστας έγινε στις 21/11. Την παραμονή εσπερινός ιεροργούντος του Αρχ. Αρσενίου Μάιπα και κουρά Μοναχής Σωφρονίας. Ανήμερα Όρθρος και θεία λειτουργία με συμμετοχή κόσμου από τα γύρω χωριά και την Κόνιτσα.

• Σεισμός 6,4 ρίχτερ έγινε στις 26/11 στο Δυρράχιο της Αλβανίας με καταστροφές σε πολλά κτήρια και ανθρώπινες απώλειες δεκάδων νεκρών και εκατοντάδων τραυματιών.

• Στις 17/12 πραγματοποιήθηκε στην κεντρική πλατεία της Κόνιτσας η φωταγώγηση του στολισμένου Χριστουγεννιάτικου έλατου.

Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν ο Δήμαρχος, Δημ. Σύμβουλοι και αρκετός κόσμος.

Στην εκδήλωση συμμετείχε και η Παιδική Χορωδία Μουσικής Σχολής

που διευθύνει ο μαέστρος Γιάννης Γαλίτης.

• Στις 21/12 το “Πολιτιστικό Εργαστήρι Αθλητικής Ένωσης” Κόνιτσας πραγματοποίησε στην αίθουσα του Δημαρχείου θεατρική εκδήλωση με τον τίτλο “Μία χριστουγεννιάτικη ιστορία”.

• Το ίδιο βράδυ είχε εκδήλωση στην αίθουσα της Μαθ. Εστίας ο Α.Μ.Σ. “ΠΙΝΔΟΣ”.

• Αρκετές βροχές και χιόνια στα βουνά έπεσαν το δεύτερο δεκαήμερο του Δεκέμβρη.

• Στις 31/12, ώρα 12 π.μ. ο Αϊ-Βασίλης μοίρασε δώρα στα παιδάκια στην κεντρική πλατεία.

Ευχετήριο

Στην αγαπητή μας Κατερίνα Στεργίου, που πήρε το πυξίο από το Πανεπιστήμιο Κορίνθου θερμά συγχαρητήρια στους γονείς της Γιάννη-Αλέκα. Να τη δούμε και νυφούλα.

Οικογ. Δημ. Στεφάνου

Σοφά λόγια

- Σε όσους γιατρούς υπάρχει φιλανθρωπία, εκεί υπάρχει ο έρωτας προς την επιστήμη.
- Δεν πρέπει να απασχολεί καθόλου το γιατρό η αμοιβή του, αλλά περισσότερο να φροντίζει για την καλή του φήμη.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις:

- Στις 3/6/19 ο Απόστολος Γκούντας και η Ουρανία Στεφάνου απόχτησαν στην Κόνιτσα κοριτσάκι.

Γάμοι:

- Στον Ιερό ναό Αγίας Τριάδος Νέας Κηφισιάς τελέστηκε ο γάμος του Γιάννη Σταμπολιτά με την Άννα Χριστοδούλου στις 30 Νοεμβρίου 2019.

Μετά το γάμο ακολούθησε γλέντι στο κτήμα polo klub.

Στον Γιάννη που είναι γιος της ανιψιάς μας Ουρανίας Αθανασιάδη και Σωτήρη Σταμπολιτά και στην εκλεκτή της καρδιάς του Άννας ευχόμαστε να ζήσουν χαρούμενοι και ευτυχισμένοι.

Οι θείοι τους Άγγελος και Φωτεινή Πολίτη.

Απεβίωσαν

- Στις 10/8/2019 απεβίωσε στη Λάρισα η Ιφιγένεια Καρανάσιου, ετών 96 από Πάδες.
- Κήτα Καλυψώ 4-11-2019 ετών 89 Κόνιτσα.
- Μήτσικας Πέτρος 11-11-2019 ετών 69 Νικάνορα.
- Ζαμάνη Σοφία 20-11-2019 ετών 93 Αγ. Παρασκευή.
- Βαζούκη Αιμιλία, 21-11-2019 ετών 90 Νικάνορας.
- Κολόκας Χρήστος, 23/11/2019, ετών 82 Ηλιόρραχη.

- Μπακόλας Θεοφάνης 25/11/2019, ετών 94 Νικάνορας
- Κίτσιος Παναγιώτης, 6/12/19 ετών 77 Πηγή.
- Μπέτζιος Ναπολέων, 7/12/2019 ετών 87 Κλειδωνιά
- Στεφανίδης Δημήτριος, 12/12/19 ετών 96 Ανδονοχώρι.
- Ράππος Βασιλειος, 14/12/19 ετών 92 Μάζι.
- Τζάλλας Αθανάσιος, 17/12/2019 ετών 81 Κόνιτσα.
- Νέκος Χρήστος 18/12/19 ετών 84 Κόνιτσα.
- Λώλη Μαργαρίτα, 19/12/19 ετών 78 Μολυβδοσκέπαστη Σδούκου Ρούσσα 20/12/19 ετών 86 Καβάσιλα.
- Παγανιά Μαρίκα, 25/12/19 ετών 83 Κόνιτσα.

ΜΝΗΜΕΣ

- Η Βασιλική Ζήδρου, στη μνήμη του συζύγου της Κωνσταντίνου, προσφέρει στο περιοδικό “ΚΟΝΙΤΣΑ” 30 ευρώ.
- Η Βασιλική Σακκά, στη μνήμη της Ανθούλας Σακκά, του Χρήστου και Ελένης Μάντζιου και της Πανωραίας Αλεξίου προσφέρει στο περιοδικό “ΚΟΝΙΤΣΑ” 30 ευρώ.

Αυτοί που έφυγεν

† Στη μνήμη του Γεωργίου Γκουγκάρα
(Θανόντα το Νοέμβριο του 2018)

Ένας λεβέντης έφυγε
στα 83 χρόνια
κι άφησε τη θλίψη μας
να σέρνεται αιώνια.

Δε χάσανε μόνο οι συγγενείς
ένα τέτοιο καμάρι
αλλά και ο Αμάραντος
αυτό του το βλαστάρι.

Η σκέψη όμως έτρεξε,
χωρίς να σας το πω.
Άφησε μνήμες ζωντανές
σε όλο το χωριό.

Γιώργο τον ελέγανε
και πέρναγε ωραία
με άφθονο χαμόγελο
και με καλή παρέα.

Ήτανε ανοιχτή καρδιά
και μια ψυχή μεγάλη,
κανένας μας δεν πίστευε
πως θα μας βρει το χάλι.

Παράδειγμα ήτανε
σε όλο το χωριό
κι όλοι τον αγαπήσανε
σαν το δικό τους γιο.
ωΕίχε κάτι ξεχωριστό,
κάτι βαθύ κι ωραίο,
που μ' όλους πάντα ταίριαζε
γιατί 'τανε πηγαίο.

Ήτανε η καρδούλα του
πάντα λουλουδιασμένη
κι από αγάπη κι αρετή
ήτανε πλασμένη.

Είχε αρετές αμέτρητες,
ήθος και καλοσύνη
κι ό,τι και αν έλεγε
ποτέ του με βιασύνη.

Τα μέτραγε τα λόγια του
και ήταν συνετός
και με τους συνανθρώπους του
πάντοτε σωστός.

Βοηθούσε το συνάνθρωπο
με όλη την ψυχή του
και το χωριό, ο Αμάραντος,
ήτανε η ζωή του.

Τον κήπο του τον φύτευε
με γνώση και μεράκι
και μοίραζε λαχανικά
χωρίς το παραδάκι.

Θρήσκος ήτανε πολύ,
το ήθελε η ψυχή του,
πάντα εκκλησιαστανε
σε όλη τη ζωή του.

Παιδιά και εγγόνια ήτανε,
γι αυτόν η ευλογία
και το 'δειχνε καθημερινά
με περισσή λατρεία.

Πάντα θα είσαι στην καρδιά
σ' όλη μας τη ζωή
και θα 'σαι η πυξίδα μας
σε κάθε μας σπιγμή.

Με πολλή αγάπη, τα παιδιά σου, τα εγγόνια σου και τα κουνιάδια σου

† Επικήδειος για τον Χριστόδουλο
Χολέβα από τον Στυλ. Νούτση
(25-10-2019)

Θλιβερό καθήκον, συγκέντρωσε σήμερα όλους εμάς που σε αγαπούσαμε εν zωή, αλλά και από εδώ και πέρα, θα zεις στις καρδιές και στο νου μας και δεν θα σε ξεχάσουμε ποτέ.

Και πώς να ξεχάσουμε άλλωστε, έναν λεβέντη σαν εσένα, λεβέντη στην ψυχή και στην εμφάνιση.

Σε θυμάμαι πάντα ντυμένο κομψά με ένα λουλούδι στο πέτο και ένα πλατύ χαμόγελο. Ήσουν σοβαρός, αξιοπρεπής, έντιμος, ευφυής, και πολύ μορφωμένος. Η γνώμη σου μετρούσε πάντα σε όλους και είχες την αγάπη και την εκτίμηση όλων όσων σε γνώριζαν.

Και σε γνώριζαν πολλοί. Δεν υπήρχε άνθρωπος από την περιοχή της Κόνιτσας που να μην σε γνώριζε.

Γι' αυτό και εγώ σε έλεγα Υπουργό Δημοσίων Σχέσεων, της περιοχής μας.

Υπήρξες καλός οικογενειάρχης, σύζυγος και πατέρας και με όλα τα βάσανα που πέρασες με τον πρόωρο χαμό της συζύγου σου και του γιού σου, στάθηκες όρθιος με ψηλά το κεφάλι και υπήρξες Μάνα και Πατέρας για την εξαίρετη κόρη σου, την Ελένη.

Προσέφερες πολλά στο Σύλλογο του χωριού και επί πολλά έτη υπήρξες αντι-

πρόεδρος.

Ήσουν περήφανος, γλεντζές και καλός χορευτής.

Ήσουν ένας ξεχωριστός άνθρωπος, γι' αυτό και εγώ σε διάλεξα και ήσουν ένας από τους καλύτερους φίλους μου, που είναι λίγοι και ξεχωριστοί.

Και τώρα με το χαμό σου, έγιναν ακόμη πιο λίγοι.

Καλό ταξίδι φίλε μου και καλή αντάμωση στην ΘΕΩ.

Όσο zω δεν θα σε ξεχάσω ποτέ.

† Επικήδειος στον Χρίστο Ανδρεάδη
(27-11-19) από τον Θεόφιλο Καστανίδη

Μεσίστια η Αργώ, πενθεί τον Αργοναύτη γηραιό κωπηλάτη της β' γενιάς Ποντίων, τον Χρήστο Ανδρεάδη. Ο Σύλλογος Ποντίων “Αργοναύται-Κομνηνοί” και σύσσωμο το Δ.Σ., κλείνει το γόνυ στον καλοκάγαθο παππού, και σπουδαίο συλοβάτη του.

Ο κύριος Χρήστος, αφήνει πίσω του, το μεγάλο και βαθύ του αποτύπωμα, μέσω του ανεκτίμητου πνευματικού του έργου και της παρακαταθήκης και μιας τεράστιας κληρονομιάς προς όλους εμάς.

Οι επόμενες γενιές Ποντίων, θα έχουν πλήρεις τις φαρέτρες τους, από το ευρύτατο και έγκριτο πνευματικό έργο, το οποίο μας εγκαταλείπει.

Δεν άφησε το βίο του να κυλήσει, άνευ σημασίας. Πάλεψε νυχθημερόν, με όπλο την πέννα και τη φιλολογική του επάρκεια, με υποδειγματικό zήλο, αρετή και υπομονή. Μελέτησε σε βάθος το αρχει-

ακό υλικό που ανακάλυπτε (αναζητώντας την αλήθεια), από τα σπαράγματα της ιστορίας. Απόσταξε τους πολυτιμότερους χυμούς της γνώσης και κατέγραψε με αίσθηση χρέους και ευσυνειδοσία, τα ιδανικά και τις αξίες της Ποντιακής Ιδέας.

Ανάδειξε μια προσήλωση, όλα όσα τεκμηριώνουν την ιστορία και τον πολιτισμό του ποντιακού ελληνισμού.

Ο βηματισμός της ελληνικής μας γλώσσας, χάνει την ευστάθειά του, όταν πέφτουν υπερασπιστές και ακρίτες όπως εκείνος.

Ακούραστος και φιλόπονος αθλητής του πνευματικού στίβου, τεκμηριωμένος και πρωτοποριακός ως ιστορικός, ερευνητής και συγγραφέας, εραστής του λόγου, με πολύ υψηλά ιδανικά, πίστη και ποντιακή συλλογική συνείδηση. Έγραψε ποιήματα, δοκίμια και βιβλία. Οργάνωσε την εκ Πόντου Βιβλιοθήκη του συλλόγου μας και συνέταξε επί είκοσι έτη το Ενημερωτικό Δεςλτίο του συλλόγου Ποντίων “ΑΡΓΟΝΑΥΤΑΙ-ΚΟΜΝΗΝΟΙ” τον οποίο υπηρέτησε με ανιδιοτέλεια επί σειράν ετών, από τις ανώτερες βαθμίδες της διοίκησης.

Ο Σύλλογος, μαζί με την ΕΠΜ, υπήρξαν το δεύτερο σπίτι του και η ευρύτερη οικογένειά του.

Όσοι είχαμε την τύχη, να τον γνωρίσουμε από κοντά, παίρνουμε δύναμη από την πνευματική του ενέργεια και ορμή, την άδολη και πατρική αγάπη που μας περιέβαλλε. Θα μνημονεύουμε τον αδαμάντινο χαρακτήρα του, την αγνότητα, την φωτεινότητα και τη διαύγεια του πνεύματος, τη γλωσσική και επιστημονική του ευρυμάθεια

και την ευφράδεια του λόγου. Θα ζει πάντα κοντά μας και θα κατευθύνει νοερά τις σκέψεις μας, μέσα από το τεράστιο έργο του.

Για την προσφορά του αυτή, του χρωστάμε -όλοι μας!- πάρα πολλά και τον ευχαριστούμε!

Μόνο ο προστατης του συλλόγου μας ο Άγιος Ευγένιος, θα στερηθεί τον επίγειο βιογράφο του, ο οποίος κάθε χρόνο εξιστορούσε τους άθλους του και μνημόνευε την αγιότητά του.

Παρακαλούμε τον καλό Θεό, ν' ανοίξει τις πύλες του Παραδείσου διάπλατα. Να τον υποδεχθεί όπως του αξίζει.

Να συναντηθεί, με τους γονείς, τους συγγενείς, τους αγαπημένους του φίλους και συμπατριώτες.

Φίλτατε και αγαπημένε μας Χρήστο, η επίγεια απουσία σου είναι ανεκπλήρωτη για την ποντιακή μας κοινότητα, για τους “Αργοναύτες -Κομνηνούς” που υπηρέτησες με αφοσίωση και προπάντων για την αγαπημένη σου οικογένεια.

Καλόν Ταξίδ’ και Καλόν Παράδεισον να έ’ εις!

Αλαφρύν ας έν’ το χώμαν, πη θα σκεπάεις’ σε!!!....

Σ.Σ.: Ο αείμνηστος Χ.Α. ήταν ένθερμος υποστηρικτής του περιοδικού μας που το έπαιρνε από την αρχή της έκδοσής του και δερματόδενε κάθε τόμο για το πλούσιο αρχείο του.

Η Σ.Ε. εκφράζει τα θερμά συλλυπητήρια στην οικογένειά του.

† Χρήστος Γ. Ανδρεάδης

Άπόγονος του Ποντιακού Έλληνισμού, ἄξιον τέκνον του Γεωργίου και τῆς Άδαμαντίας Άνδρεάδη, ὁ Χρήστος Άνδρεάδης, ἀνεδείχθη ὅντως σπουδαῖος συνάδελφος στὴν ἐκπαίδευση καὶ ὅχι μόνον. Εἶχα τὴν χαρὰ νὰ τὸν γνωρίσω ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριο τοῦ ἔτους 1959, ὅταν τὸ Υπουργεῖον Παιδείας μὲ διώρισε ἐκπαιδευτικὸν στὸ Γυμνάσιο Κονίτης. Ἐκεῖ, μὲ ὑπεδέχθη μὲ πολλὴν εὐγένεια καὶ καλωσύνη.

Ἄπὸ τὴν καθημερινὴ ἀναστροφὴ καὶ συνεργασίᾳ μας ἐξετίμησε τὴν ἐπιστημονική του κατάρτιση ὡς φιλολόγου, τὴν ἀγάπη του πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὸν βαθύτατον σεβασμό του πρὸς τὴν ὄρθοδοξή πίστη μας.

Πάντοτε προετοιμαζόταν κατάλληλα διὰ νὰ παρουσιάσῃ τὴν νέα διδακτική ἐνότητά του πρὸς τοὺς μαθητάς του, τὴν ἐπομένη ἡμέρα.

Μὲ ζῆλον διωργάνωσε τὶς σχολικὲς ἑορτές, διὰ τὶς ἐθνικὲς ἐπετείους καὶ συνόδευε μὲ εὐλάβεια τοὺς μαθητές τους στὸν Ιερό Ναὸ τοῦ Ἅγιου Νικολάου, διὰ τὸν ἐκκλησιασμὸν τους. Μὲ ἐνθουσιασμὸν μετεῖχε στὶς ἐθνικὲς παρελάσεις πάντοτε χαμογελαστός, μὲ τὸν καλὸ λόγο καὶ τὸ χιοῦμορ.

Ἐκτὸς τοῦ σχολείου ὁ Χρήστος Άνδρεάδης ἐπεξέτεινε τὴ συνεργασίᾳ του συνεργαζόμενος μὲ ἱεραποστολικὲς ἀδελφότητες τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅπως εἶναι οἱ κύκλοι μελέτης Ἅγιας Γραφῆς,

ἐπιστημονικὰ συνέδρια, κλπ.

Πρὶν λίγες ἡμέρες ὁ Χρήστος Άνδρεάδης ἔφυγε ἀπὸ κοντά μας, ὑπόδειγμα ζωῆς. Στὴν ἐξόδιο ἀκολουθίᾳ ἔνα πλῆθος φίλων καὶ συνεργατῶν του συμπροσευχήθηκαν γιὰ τὴν ἀνάπαυση τῆς ψυχῆς του. Ἰδιαίτερα τὸν ἐτίμησε μὲ τὴν παρουσία του ὁ σεβαστός μας Ἄρχιμ. Ἀστέριος Χατζηνικολάου, προϊστάμενος Θεολόγος “Ο ΣΩΤΗΡ”.

Ἄς εἶναι αἰωνία του ἡ μνήμη.

+ Ο Ἐπίσκοπος Άνδιων Χριστόφορος.

Σ.Σ.: Ο σεβ. Χριστόφορος στο παρελθόν υπηρέτησε ως Καθηγητής στο Γυμνάσιο Κόνιτσας.

† Ετήσιο μνημόσυνο στη μνήμη της Κυράτσως συζ. Γεωργίου Παππά

Στις 24 Νοεμβρίου 2019 τελέστηκε, στον Ιερό Ναό Αγίας Τριάδας Χολαργού Απικής, το ετήσιο μνημόσυνο της Κυράτσως συζ. Γεωργίου Παππά.

Παραβρέθηκαν τα παιδιά της ΑΦΡΟΔΙΤΗ, ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ, ΑΧΙΛΛΕΑΣ καὶ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, ο γαμπρός της ΝΙΚΟΣ, τα εγγόνια της ΕΛΕΝΗ, ΠΟΛΙΝΑ, ΣΟΦΙΑ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, ΓΙΩΡΓΟΣ καὶ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ, τα δισέγγονά της ΠΕΤΡΟΣ καὶ ΑΝΔΡΕΑΣ που ήρθαν από την Ιταλία με τη μητέρα τους για να τιμήσουν τη μνήμη της προγιαγιάς. Επίσης παραβρέθηκαν και πολλοί συγγενείς, χωριανοί καὶ φίλοι, τους οποίους ευχαριστούμε θερμά γιατί με την παρουσία τους τίμησαν τη μνήμη της και συμπαραστάθηκαν σε όλους μας.

Πέρασε κι όλας ένας χρόνος από τις 11-12-2019, τότε που έφυγες λατρεμένη μας από κοντά μας για το αιώνιο, μακρινό και δίχως γυρισμό ταξίδι σου, κουρασμένη από τα μύρια βάσανα της zωής, για να πάς νάθρεις τον αγαπημένο σου σύντροφο ΓΙΩΡΓΟ, τον ΑΛΕΚΟ μας, τους γονείς σου, κι όλα τα άλλα αγαπημένα σου στη zωή πρόσωπα.

Άφοσες ένα τεράστιο κενό, κόπηκε ο συνδετικός μας κρίκος και το καθημερινό σημείο αναφοράς μας.

Μας λείπεις πολυαγαπημένη μας και γλυκιά μανούλα. Μας λείπει το ερευνητικό και προστατευτικό βλέμμα σου, το χαμόγελό σου, η μεγάλη ανοιχτή αγκαλιά σου, το τόσο γλυκό φιλί σου.

Μας λείπουν οι συμβουλές σου, οι εγκάρδιες ευχές σου, η απλότητά σου, η ευγένειά σου, η καλοσύνη σου, η ντομπροσύνη σου, η φιλοξενία σου, η απλοχεριά σου.

Λείπεις από όλους και από όλα.

Η παρουσία σου στο μυαλό μας, στη σκέψη μας και στην καρδιά μας είναι συνεχής και αδιάκοπη και γιατί το νοιώθουμε βαθειά μέσα μας και γιατί το άξιζες και το αξίζεις.

Σε ευχαριστούμε και σένα και τον αείμνηστο πατέρα μας, σας ευγνωμονούμε, νοιώθουμε περήφανοι γιατί είμαστε παιδιά σας και μεγαλώσαμε από άξιους και ενάρετους γονείς.

Ξέρουμε ότι μας κοιτάτε και μας προσέχετε κι από εκεί ψηλά που είστε.

Να ξέρετε ότι δεν σας λησμονάμε.

Οι σκέψεις μας τρέχουν και πετούν ψη-

λά στον ουρανό, συναντούν τα άυλα σεβάσμια πρόσωπά σας και την ήρεμη και γαλήνια ματιά σας, κάνουν μιά νοερή σφιχτή αγκαλιά, δίνουν έναν όμορφο καιρετισμό κι ύστερα... κι ύστερα τρέχουν και φεύγουν οι δυό σας προς την πόρτα του παραδείσου κι εμείς προς την καθημερινότητα και τη σκληρή πραγματικότητα.

ΑΙΩΝΙΑ ΣΟΥ η μνήμη λατρεμένη μας μανούλα.

ΑΙΩΝΙΑ ΣΑΣ η μνήμη πολυαγαπημένοι μας γονείς.

Υ.Γ. (1) Ξέρεις μαμά τι μας είπε κάποιος (ο Κ.Φ.) που παραβρέθηκε στο μνημόσυνο? "Δεν μπορούσα να μην έρθω, ήρθα για να τιμήσω τη μνήμη της γυναίκας που στη διαδρομή της zωής της πορεύθηκε με ήθος και αξίες και υπήρξε σε όλα της μιά κυρία με Κ κεφαλαίο". Δάκρυα, συγκίνηση και περηφάνια...

Υ.Γ.(2) Θέλουμε να zητήσουμε συγνώμη από τα αδέλφια της μπτέρας μας, τους λοιπούς συγγενείς της, τους συγχωριανούς της και φίλους της γιατί, για λόγους ανωτέρας βίας και συγκεκριμένα για λόγους υγείας μέλους της οικογένειας, κάναμε το μνημόσυνο στην Αθήνα και όχι στην γενέτειρά της στο χωριό Κεφαλοχώρι Κόνιτσας, που ήταν σίγουρα και δική της επιθυμία της να γίνει εκεί και έτσι δεν μπόρεσαν να παραβρεθούν στο μνημόσυνο. Παραβρέθηκαν όμως στο Τρισάγιο που έκαναν στο μνήμα της τα ανήψια της και ξαδέλφια μας ΧΡΗΣΤΟΣ και ΑΝΤΙΓΟΝΗ και τους ευχαριστούμε όλους. Π.Π.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ 30ου ΤΟΜΟΥ (τ. 204-209 (2019))

- ΑΝΔΡΕΟΥ ΗΛΙΑΣ: Παρουσίαση Ευεργετών σελ. 19-73-145-211 - Κακώς κείμενα, 269 - Αποφράδα ημέρα, 297 - Παρουσίαση ευεργετών, 342 - Κειμηλιοθήκη συνέχεια, 348
- ΒΕΚΙΑΡΗΣ ΝΙΚ.: Τριάκοντα ημερών αιχμαλωσία, 32 -117-164-223-315-386
- ΒΙΛΙΟΘΗΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ: 124-170-322-383
- ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ ΦΩΤ.: Απολυμένοι (ποίημα), 100 - Ερήμωση (ποίημα) 181
- ΓΚΟΥΤΟΣ ΧΑΡ.: Ιστορικά σημειώματα, 15-69-138 - Κίνδυνοι από νεροποντές, 143 - Παλιοί κληρικοί και μοναχοί, 203 - Διακριθέντες Κονιτσιώτες, 269 - Ξυλογλύπτης στο Αηδονοχώρι, 31 - Αναμνήσεις Αγ. Παϊσίου, 339 - Τα Σχολεία της Κόνιτσας 1873-77, 371
- ΓΡΕΝΤΖΙΟΣ Π. Το κάπνισμα, 52
- ΔΑΦΝΗΣ ΙΩΑΝ. Η βασιλόπιτα των Μολυβδοσκεπαστινών, 50
- ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Δ. Παραμυθία και απάντηση, 99 - Καλοκαιρία, 172 - Αύγουστος, 226 - Φλας μπακ (ποίημα) -308 - Άκου παιδί μου, το παραμύθι, 359
- ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ Ε.: Σχόλια 58 - Ενθυμήσεις από μια εκδρομή, 229
- ΖΑΝΗΣ ΧΡ. Η τρίτη ηλικία, 38 -Το Ηπειρ. μοιρολόγι, 97 - Στον απόηχο των εκλογών, 235 - Το καφενείο, 303
- ΖΑΡΡΟΥ ΛΙΤΣΑ: Συνάντηση αποφοίτων, 231
- ΖΙΩΓΑΣ ΑΝΤ.: Οι Ιταλοί στο Πληκάτι, 300
- ΖΙΩΓΑΣ ΘΩΜΑΣ: Φόροι, φόροι, 35 - Σχολική παιδεία στη Βούρμπιανη, 103 - Ηπειρώνυμη γέφυρα Κόνιτσας, 215 - 280-343
- ΚΑΝΑΤΣΗΣ Τ. Εαρινή Παλιννόστηση, 101 - Μικρό σενάριο, 233 Απανεμιά, 309
- ΚΙΤΣΙΟΣ ΚΩΝ. Το χωριό μου το Πεκλάρι, 185 - Ηπειρώτες Ευεργέτες, 197
- ΚΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣ. Ιστορίες από την κατοχή, 151
- ΚΟΥΡΤΗΣ ΝΙΚ.: Ιξός, 59
- ΜΑΛΑΜΑΣ Λ.: Σμόλικας και Δρακόλιμνη, 29
- ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ Γ.: Εγερτήριο σάλπισμα, 21 - Προτάσεις Οικ. Ανάπτυξης, 97 - Η διευθέτηση του Αώου, 147 - Ελευθερία και Δημοκρατία, 155 - Πρωινό ξύπνημα (ποίημα) 232 - Κριτική, 242 - Το δίλημμα, 305 - Μια καρδιά που χτυπά, 363
- ΜΑΝΩΛΗΣ ΠΑΣΧ.: Λαγκάδα, 49 - Το Ασημοχώρι, 168 - Εδώ η τρανή η Βούρμπιανη, 220
- ΜΠΟΥΝΤΟΥΛΑΣ ΧΑΡ.: Κάπνισμα και υγεία, 366
- ΜΠΟΥΣΜΠΟΥΛΑΣ ΚΩΝ.: Βιβλιοπαρουσίαση, 325
- ΜΠΡΟΥΜΑ ΠΑΡ. Οδοιπορικό στο Γαναδιό, 191
- ΝΤΟΥΤΗΣ ΔΗΜ.: Μια πρωτοβουλία, 183

Kόνυτσα

- ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΣΩΚ.**: Το μαθητικό πηλίκιο, 41 - Αναμνήσεις από το διορισμό μου, 113 - Από τη μάχη της Πίνδου, 299 - Χριστούγεννα, 361
- ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤ.**: Σκέψεις για το νέο χρόνο, 28 - Οι πρωτιές κι εμείς, 374
- ΠΟΛΙΤΗΣ ΑΓ.**: Η δολοφονία του Φιλίππου, 111 - Μακεδονίς Γη, 171 - Από καλοκαίρι σε καλοκαίρι, 227 - Μετά από δυο αιώνες, 373
- ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΜΑΡ.**: Εύθυμα και σοβαρά, 48 - 115 - 189 - 237 - 319
- ΣΤΑΜΟΣ ΔΗΜ.**: Βιβλιοπαρουσίαση, 232
- ΤΑΤΣΗ ΣΩΣΑΝΑ**: 25η Μαρτίου 108-159
- ΤΖΟΚΑΣ ΛΕΥΤ.**: Βιβλιοπαρουσίαση, 167
- ΤΟΥΦΙΔΗ ΚΑΛ.**: Μ. Παρασκευή - Λαμπρή (ποίηση) 102
- ΤΟΥΦΙΔΗΣ ΣΩΤ.**: Ιστορίες από την Κατοχή, 25 - Απαράδεκτο, 65 - Ιστορίες από την Κατοχή, 77 - Τα παράξενα της φύσης, 158 - Έκθεση ζωγραφικής, 174 - Τα μεσαιωνικά γεφύρια, 201 - Μια λησμονημένη επέτειος, 268 - Πασάδες - μπέηδες - Αγάδες, 286 - Κάτω από τον Πλάτανο, 314 - Για την ιστορία, 318 - Ιστορίες από την Κατοχή, 369 - Εριφίλειο, 337
- ΤΣΙΑΓΚΗΣ ΙΚΑΡΟΣ**: Μαθητική κατασκήνωση στην Πηγή.
- ΦΑΣΟΥΛΗΣ ΝΙΚ.**: Η ληστοσυμμορία Φορφόλια, 353

Επίσκεψη του Δημοτικού Σχολείου Βουνοπλαγιάς, στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
Φωτ. Π.Σ.Τ.

Συνδρομές

	€		
Πορφύρης Νίκος Αθήνα	20	Τσινασλανίδης Αλεξ. Ηγουμενίτσα	20
Μπαλτογιάννη Ευγενία Αθήνα	15	Καραγιάννη Ολυμπία Αθήνα	15
Λέτσιος Γεώργιος Αθήνα	20	Κορτσινόγλου Γαβρ. Αθήνα	15
Τσιάτσης Παν. Αθήνα	30	Νούτσης Κων/νος Αθήνα	50
Βουδούρη Αγνή Αθήνα	30	Παππάς Παν. Αθήνα	15
Τζήμος Ηλίας Αθήνα	50	Καραγιάννης Βασ. Γιάννινα	20
Παπανώτης Πέτρος Αθήνα	50	Παπανώτης Θωμάς Γιάννινα	50
Μπάθα Βασιλική Αθήνα	15	Παπαζήσης Ζήσης Γιάννινα	20
Χολέβα Βιολέτα Αθήνα	30	Φασούλης Σωτήρης Γιάννινα	20
Σιώρου Ειρήνη Αθήνα	20	Καραγιάννη Αλεξ. Καλαμάτα	15
Σταματάκη Ειρήνη Αθήνα	30	Ρεμπέλη Άννα Κόνιτσα	20
Σταυρίδου Σωτηρίας Θεσ/νίκη	20	Κιτσάτη Μαργαρίτα Κόνιτσα	20
Ντίνης Δημ. Θεσ/νίκη	45	Στεφάνου Δημ. Κόνιτσα	15
Βιρτσώνης Εμμ. Θεσ/νίκη	30	Καφετζή Ράνια Κόνιτσα	15
Σκούπρας Ιωαν. Θεσ/νίκη	50	Κίτσιος Σταύρος Κόνιτσα	20
Γώγου Λαμπρινή Θεσ/νίκη	20	Χατζηρούμπης Νικ. Κόνιτσα	20
Μπαλτογιάννη Φωτεινή Γιάννινα	15	Ζήδρος Βασ. Κόνιτσα	30
Ρούβαλη Σοφία Βόλος	15	Κορτσινόγλου Αποστ. Κόνιτσα	15
Κίτσιος Ιωαν. Σαντορίνη	15	Βλάχος Μάνθος Κόνιτσα	20
Πλατής Θωμάς Αλεξάνδρεια	20	Κεφάλας Θεόδ. Ηλιόρραχη	20
Σκορδλας Φώτης Καβάλα	50	Σκορδλα Δήμητρα Μάζι	15
Κίτσιος Αριστ. Μέγαρα	15	Γιαννόπουλος Γεωργ. Κλειδωνιά	15
Πριμικύρης Γεωργ. Καβάλα	15	Ράπτης Ιωαν. Κλειδωνιά	15
Πάντου Ελευθερία Κέρκυρα	20	Μάνης Μιχ. Μολυβδοσκέπαστη	20
Πολύζου Πηνελόπη Αγρίνιο	30	Σβάρνα Νικολέτα Δίστρατο	20
		Κίτσιου Χριστίνα	15

Η Συντακτική Επιτροπή

Εύχεται για το 2020 σε όλους, τους συνεργάτες, φίλους και συνδρομητές του περιοδικού μας, που το στηρίζουν 35 χρόνια

Υγεία, Ειρήνη και Προκοπή

Η βρύση στο μοναστήρι Στομίου.

ΥΠΟΔ.1031 KAY.25.90.09.0010	
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ / RETOUR	
Άγνωστος	☐ Inconnu
Διεύθυνση ανεπαρκής	☐ Adresse insuffisante
Απαράδεκτο	☐ Refusé
Απεβίωσε	☐ Décédé
Συνωνυμία	☐ Synonymie
Δ/νση δυσα- νάγνωστη	☐ Adresse illisible
Αζήτητο	☐ Non réclamé
Έφυγε χωρίς να αφήσει διεύθυνση	☐ Parti sans laisser d' adresse

ΔΙΜΗΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Κόνιτσα 441 00
Τηλ. 26550 22-464
22.212

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Αρ. Αδειός
2573

